

~~D. 197. 4.~~
8.

N° 1263.

SUOMALAISEN
KIRJALLISUUDEN SEURA
HELSINGISSÄ

SUOMALAISEN
KIRJALLISUUDEN SEURA
HELSINGISSÄ

Suomalaisen
Kirjallisuuden
Seuran

Toimituksia.

---

3 Osa.

2 Jäko.

Helsingissä, 1840.

Präntätty J. Simeliuksen kesken tykönä.

Imprimatur

Reichs-Universität

Wien

Imprimatur.

H. Widenius.

Wien

1848

1848

Wien

Wien

Kanteletar

taikka

Suomen Kansan

Wanhoja

Lauluja ja Wirsiä.

---

2 Kirja.

Wiel' on wirttä tieoßani,
Saatawillani sanoja,
Wirttä toista tuulet tuopi,
Hallot rannalle ajawi,
Pinnut kiittäwi sanoja,
Puien latwat lausehia.

Helsingissä, 1840.

Präntätty J. Simeliuksen Lesken tykönä.

Handwritten text, likely a title or header, appearing as a series of characters.

Small handwritten text or mark.

Handwritten text, possibly a name or a specific reference.

Small handwritten text or mark.

Handwritten text, possibly a name or a specific reference.

Small handwritten text or mark, enclosed in a double-line border.

Small handwritten text or mark, possibly a signature or a note.

Handwritten text, possibly a date or a specific reference.

Handwritten text, possibly a name or a specific reference.

Linehasto.

Erityisiä Pauluja.

I. Tyttöin lauluja

Paulutilloissa.

Sivu

1. Kuluu ikä laulamattaki 1
2. Ei laulu kossista kielä 2
3. Paulan woiesfani 3
4. Meistä kaswawi kananen 4

Tansseissa ja kisoissa.

5. Mitä me tytöt suremma 5
6. Tässä tanssiwi tasafet 6
7. Mitä tuosta, jos ma tansin 7
8. Hyvä sanoma emolle 7

Kerskatesä.

9. Mitä te pojat suretta 8
10. Hyvän eufon tytär 9
11. Hyvä lyfky neitosilla 10
12. Kolme kauniista 11
13. Ei sowi Karjalan kihlat 12
14. Emma huoli huitukoille . . . . . —
15. Mie tahon tasaišta miestä 13
16. Paremmän miehen werta 14
17. Ei tänywy renkien rekehän 15
18. Kun tämä kana katowi 16

Poikia herjatesä.

19. On kumpiaki 17
20. Erilainen firfontäynti . . . . . —

	Sivu
21. En mene Matille	18
22. En mene minä pahoin	19
23. Toivoossaan pettynyt	20
24. Emmä huoli huitukoille	21
25. Mitä sie kävelet surma	22
26. Ele pyyllä neittä pyy	23
27. Kotien erotus	—
28. Toista tänne toivottihin	24
29. Tse on tehty tuhman mennä	25

Sulhoaan ikäwöiesjä.

30. Monisulhollinen	26
31. Ompa tietty tietysäni	27
32. En heitä kullaištani	28
33. Muien musta, minun hyvänen	29
34. Tuo on mies me'estä tehty	30
35. Kun oisi kahen walta	31
36. Kats'o'pa tätä tytärtä	—
37. Kansa meillä kosiat käypi	32
38. En kehannut kieltää	34
39. Mitä laihan laulamasta	—
40. Miks' ei soita suu soria	35
41. Ääni ei kuulu kullalleni	36
42. Etäällä minun omani	38
43. Kun mun kultani tulissi	39
44. Diško linnun lentoneuot	40
45. Itken kurja kullaištani	41
46. Tehkös liitto lintuseni	42
47. Minun on sulhoni soasfa	44
48. Jouwu kultani kotihin	45
49. Waiwa wuottaesfa	46
50. Luonto luowun luoksi tuopi	—

Sulhon kuoltua.

		Eivö
51.	Minun on kultani kulossa	47
52.	Armas arkussa ajawi	48
53.	Maassa marjani makaawi	49
54.	Miks' on silmäni sipakat	50
55.	Pois on mennyt meistä toinen	51
56.	En woinut itkeä naurulta	—

Sulholta heitettynä.

57.	Ei lehto lewäten huoli	52
58.	Jo meillä ero tulewi	53

Sulhotonna.

59.	Minä muista pikkurainen	54
60.	Olkiset minun omani	55
61.	Cipä tunnetta tuwussi	—
62.	Röyhän lapsi työt tekemi	56
63.	Jäämmä mansikat mäelle	57
64.	Tieä ei siika syöjeänsä	58
65.	Tietämätön kullastansa	59
66.	Kaifissa katqala yksin	—
67.	Korpikotinen	60
68.	Pahasti paimenoinnut	61
69.	On itävä iltasilla	62
70.	Tuli kolmelta kossiat	—
71.	Jo tulewi Tuonen Tuomas	63
72.	Moni moitti muotoani	64
73.	Toisin sattui toiwomani	66

Sulhoa toiwossa.

74.	Jospa se johi tulisi	67
75.	Woi jos mie tok' miehen saissin	68

	Sivu
76. Voi kun mie mokoman saisin	—
77. Kun tulis sulho wierahiksi	69
78. Käynkö wiikon willapäänä	70
79. Kun saisin, mitä sanelen	71
80. Luo'pa luoja luotuhuni	72
81. Warjele wakainen luoja	73
82. Ei naitu naintawuonna	75
83. Ahoill' on paha ajatus	77
84. Täytywi tätä tyttäätä	78
85. Viel' on mulla mielitietto	79
86. Ei tuo neito tuosta huoli	80
87. Nouse lempi liehumahan	82

Ro'ista erotesfa.

88. Paistaa päiwä muuallaki	83
89. Lättän musta muille maille	84
90. Pois tulee tytölle lähtö	85
91. Jo nyt luulen luopuwani	86

Sanan-alasna.

92. Suotta soimat nostettihin	87
93. Sepä wasta sen pahempi	88
94. En ole syötävä soria	90
95. Tulin kummaksi kylähän	—
96. Liika minusta laitettihin	91
97. Suotta soimat nostettihin	92
98. Mitäpä suren sanoista	94
99. Sanat päälleni satawi	95

Orjuessa.

100. Wierin wierahan waralle	96
101. Monta muoriteltawata	97

	Eivu
102. Kun ma woisin vielä wuoen	98
103. Emännäll' on kolme kieltä	100
104. Mahoit ennen luoja luoa	101
105. Lähen linnahan kanaksi	102
106. Ei ollut kaunis Karpan puoli	—
107. Ei tytär jokehen jous	103
108. Wierahan ylösajanta	105

Orpona.

109. Kaswoin lasa armotonpa	106
110. Tule ei päivä polwenaan	107
111. Pois itkin ihanat silmät	108
112. Ei kuule emo minua	109

Röyhänä ja wäheönнисenä.

113. Nokeusin nuotioilla	110
114. Disinko pojaksi luotu	111
115. Toisimpa käwi kätehen	112
116. Osan tähän ei otettu	113
117. Miksi olen laiha	114

Wieraalla maalla.

118. Itäwä omia maita	115
---------------------------------	-----

Kuolla toiwoesä.

119. Surujani mie sukitan	116
120. Runpa kurja kuolisinki	117

Pilattuna.

121. Pöyän armon aaltoloisä	118
122. Tuli hurtta huowin maalta	119
123. Ei tieä emo tytärtä	120

Nimittämättömissä huolisja.

		Eloku
124.	Mieli muien ja minunki	121
125.	Ulene Jumalan aika	122
126.	Witkon wuottelin käteä	—
127.	Kolminaiset huolet	123
128.	Maassa mieleni matawi	125
129.	Kannan mustoa murettä	126
130.	Toinen ei tunne toisen huolta	127
131.	Kyllä huoli wirttä tuopi	128

Jauhaessa.

132.	Erotus jauhinkiwillä	129
133.	Kivi on suuri, orja pieni	130
134.	Ellös wuori woiwotello	131
135.	Mitä kaitatat kiwonen	132
136.	Jauhan, jauhan jauhon hienon	133
137.	Keien mieli mieholahan	134

Yhtä ja toista.

138.	Arwan asettaja	134
139.	Näkijä walehtelevi	135
140.	Ei minušta miniäksi	137
141.	En muistaisi muihin mennä	—
142.	Neitiwalta ja miniäwalta	138
143.	Hywäolonen heitti	139
144.	Erilaisia käsnyjä	140
145.	Kaksi kauniista yhdessä	141
146.	Pätsin meren kylwentähän	142
147.	Lee minua tiffariksi	144
148.	Dstettawia	145
149.	Kauro ei tule tupahan	146
150.	Koivun ja tuomen oksa	147

	Sivu
151. Ei sowi rengin rekehän	148
152. Jo minä mehen jonaki	149
153. Toisin mieleni omani	150
154. Millä maksan maammon maion	151

II. Naisten lauluja.

a) Miniänä.

155. Se raukka minia raukka	152
156. Kun elin emoni luona	153
157. Olin kuffana kotona	154
158. Ahot täynnä armotuutta	155
159. Ei ole aittahan asita	156
160. Mä' on kyyttö kyttyessä	—
161. Heitan hempiät tupani	158
162. Ei itsemätöntä aikaa	159
163. Myötihin mä miehelahän	160
164. Sain kerran kesässä maata	161
165. Kauan maata annettu	163
166. Toinen toistansa parempi	164
167. Pitäminen päätynttä :	—
168. Ei tunne tehdä tuwaišta	165
169. Surwo nyt itse suuri muori	166
170. Miniän syntymäkoti	168
171. Suuri kiitos sulholleni	172

b) Lasta tuuwittaisfa.

(yhteisesti).

172. Minä laulan lapsen wirttä	174
173. Kiitä huomena hewoista	—
174. Laulan lasta nukkumahan	175
175. Käy unonen kättyehen	176
176. Unta täällä tarwitahan	178

	Eivu
177. Anna maata Maariainen	179
178. Tuuti lasta Tuonelahan	—
(poikalapselle.)	
179. Äsken poika poik' olisi	180
180. Wara muunne walmennunna	181
181. Ei tule emon tufia	182
182. Tulipa tufan repijä	184
183. Tuuti, tuuti poikalasta	185
184. Tuuti, tuuti poiuttani	186
185. Pahenteet polwet	187
(tyttölapselle).	
186. Tytär synty, tyhjä synty	187
187. Ei tufia tyttärestä	188
188. Kun tytär hyvä tulisi	189
189. Mihin tuutinen tytärtä	190
190. Huolet huovilla tupana	191
191. Miehellenkö wai manalle	192
192. Viel' on wuoro walwoa'fi	193
193. Tuuti sulhoa tytölle	194
194. Minä waan tuurui tyttöäni	195
195. Rahat raskeen tulewat	196
c) Miestään arwatesa.	
196. Jks' on paha ei parane	197
197. Puutuun tuohon pulluksehen	198
198. Itse hullu huffasime	199
199. Pyyä sulhoa sulolla	201
200. Rosto kaunistelemisesta	202
201. Kuka tiesi, kenpä luuli	—
202. Wiikon wuotin wirkiäistä	203
203. Tunnen sulhoni	204
204. Itken pois ihanat silmät	205

	Sivu
205. Miesi minulle annettihin	207
206. Sain minä sawisen saksan	208
207. Jo johonki saatettu	209
208. Tein kaupan kallallisen	210
209. Hym' on olla hypyrällä	211
210. Minun lauloa pitäisi	213

d) Muissa tiloissa.

211. Elo ilmahan katosi	215
212. Paulu laiskana pitämi	217
213. Ei oo huolta neitosena	218
214. Wanhan lahjat nuorelle	219
215. Wanhan eukon walitus	220
216. Mitäpä kylä kyselet	222
217. Kempoko lennätti minua	223
218. Rajan taaksi raapattihin	—
219. Wiety on maille wierahille	224
220. Emon kanaset	225
221. Tullut nuoto mustemmaksi	226
222. Luulin käywäni käkenä	—
223. Jouwuiin puulle pyörivälle	228
224. Itken kurja kulkiani	229
225. Kun oisin kuollut kuusioisnä	230
226. Minä pyy pesätön lintu	232
227. Sinnes nyt pihani pitkät	233
228. Kulu kultanen ikäni	234
229. Wäki herttanen wäheni	235
230. Pah' oli orjana eleä	236
231. Olut wieri kun wetehen	—
232. Ei nyt paista palmiffoni	238
233. Nyt on tullut turmiolle	239
234. Olin ennen otramana	240

III. Poikien lauluja.

Tansseissa ja muissa illoissa.

	Sivu
235. Jos ma lauluille lafeme	241
236. Käynti roualassa	242
237. Täytyykö tätä tyypoa	246
238. Soita'pas soria liffa	247
239. Täm' on iltoja illoin	—
240. Miksi juot joesta wettä	248

Naimatunneissa.

241. Mikäs kossia	249
242. Keltä mä kysyn tytärtä	250
243. Monimorsiamellinen	251
244. Potra on poikana eleä	252
245. Difi mulla wallan miekka	253
246. Kun saisin Sawosta naia	254
247. Katumoiksi nainen kaunis	—
248. Lempo leskelle menewi	256
249. Mie walitsen warrellani	257

Sfattomana.

250. Mitä kumma kummitseksen	258
251. Köyhä kyntöpoika	259
252. Elettihin meillä ennen	260

Pahasti elettyä.

253. Rahansa menettänyt	261
254. Pahasti maannut	262
255. Neittä tarwottelewa	263
256. Pahasti öitsinyt	—

Sorrettuna.

257. Aikat sanowat	264
258. Pahin omalla maalla	265

	Sivu
259. Koti toivo kuolleheksi	266
260. Ufiassa yötä ollut	267

Morfiamestä jäätyä.

261. Jo on maattu marjaseni	268
262. Anaštettu armahani	—

Ko'ista erotessa.

263. Pois tulee pojalle lähtö	269
264. Kun tämä kawe katowi	270
265. Soria sotanen tauti	271

Bieraila mailla.

266. Tietämätön kuolo	272
267. Iskävä tulleleksen	273
268. Luvoin soita, luvoin maita	274

IV. Miesten lauluja.

Lauluksessa.

269. Kulle työlle tempoamma	275
270. Joko laulusse lähemmä	276
271. Mitä laulammas lajia	278
272. Laula, laula weitoseni	279
273. En joua laulamahan	—
274. Soisin päiwät soitettawan	280
275. Surt ei laula suuruskitta	282
276. Runpa pallka pantaisi	283
277. Siitä sinne tie menewi	284
278. Noita laulant, joita taian	—
279. Papsat tässä laulelewat	286
280. Dmat on wirret oppimani	288
281. Luonko wirteni wilusta	289

	Sivut
282. Kaksi laulajata	291
283. Kilwan laulajat	293
284. Mi meiat ko'olle saatto	298
285. Mist' on wiina synnytetty	—
286. Mits' et pysty miehen päähän	299
287. Hoi on, hoi on huelta paljo	300
288. Nyt on kaiffi kallistunna	301
289. Paulan taskuni tawoilta	302
290. Sifuna minun seotti	—
291. Selwässi tekeyminen	304
292. Dluett' et ollenkana	305

Sananalasna.

293. Emma lurjus liene'änä	305
294. Sanotahan, soimatahan	306
295. En minä kysy kylästä	307

Huolisfa.

296. Paulan ilman lainehilta	307
297. Paulan hoikka huolisfani	308

Wähäonnifena.

298. Muut ja minä	309
299. Tiirin, litrin, tengan löysin	310
300. Sepä wasta kullan kulta	311
301. Hepo huono, akka tiine	312
302. Jo nousen nokinen poika	313
303. Puulin lumpehen pitävän	—

Wierailla mailla.

304. Wähin Pietarin piholle	314
305. Jo minua noiat noitu	315

Critiloisja.

	Sivu
306. Kuolema kowinta työtä	317
307. Kun kolotin koirun latwan	318
308. Kolm' on miehellä pahoa	319

Pahanaijellisna.

309. Emon torat	320
310. Tänty ruupuhun ruweta	321
311. Nain wihasen, toin torasen	—
312. Ei ole puuru ruunan syytä	323
313. Syrjin söi, selin makasi	—
314. Hauti syöpi sammakonki	324
315. Wanha sai walitun püian	325
316. Kun oisi waimo waihtamoina	—
317. Tulin turkka naineheksi	326

Entisiä muistellesja.

318. Siwu käywät, kanta wälkky	327
319. Tulin wanhaksi warahin	328
320. Ujoin konstisti kotihin	329
321. Pah' oli Wirosja orjan	330
322. Pakolaisen matka	331

Sotaaikoina.

323. Warjele Jumala soasta	333
324. On nyt miestä miekan alla	—
325. Koti luuli kuolleheksi	335
326. Yks' on päivä miehen päätä	337
326. Tuo kerta rajalle rauha	338
328. Kiitos rauhasta	339

Metsästäessä.

329. Ota metsä miehittäsi	341
330. Mieli mennä metsolahan	343

	Sivu
331. Mielly metsä miehi'ini	344
332. Kafenteleminen	345
333. Metsän funinkaalle	—
334. Mielikki ja Kuurikki	346
335. Mielikki metsän emäntä	348
336. Metsän tyttö mieli neito	349
337. Pohjan tyttö, wiljaneiti	350
338. Tellerwo Lapion neiti	351
339. Ukko kultanen kuningas	352
340. Penu pieni koiraseni	353
341. Kut on koirani kokenut	354
342. Koira haukkuwi hawuja	355
343. Etsittelen eukkoani	356
344. Tule kullan muuttelohon	357
345. Mitä mieli, mikä muutos	358
346. Itken osattomuutta	359
347. Matala on mahti mulla	—
348. Skäwä erätön ilta	360
349. Anna aintonen Jumala	362
350. Ellös panko pahaksi	363
351. Suostu metsä suolohini	—
352. Jäniksen wiwulla	365
353. Drawan ppyytäjä	366
354. Linnustaja	367

Loisintoja . . . . . 369—422

Crityisiä Lauluja.

I. Tyttöin lauluja.

---

1. Kuluu ikä laulamattaki.

Min sanö minun emoni,
Warotteli vanhempäni:
"Ei lapsi paljo laula,
Tyttär tyhjiä sanele;
Ikä kultanen kuluwi,
Mikä armas rientelewi,
Sinun lapsen lauluissasi,
Kurjan kukkumaisissasi."
Waan ellös emoni surko,
Walitelko vanhempäni,
Jän kultasen kuluista,
Armahan ali menosta,
Minun lapsen lauluissani,
Pienen pilpatuksissani! —
Ikä kuitenki kuluwi,
Mikä armas rientelewi,
Jos ex laula polwenani,
Hyrehi sinä ifänä;

Nika kultanen kuluwi,
Päiwä kaunis karkelewi,
Ilman lintujen iloista,
Warwuišten wifertämistä.

2. Ei laulu kossista tiellä.

Noin ne muutamat sanowat,
Moniahat arwelewat:
”Ele neito paljo naura,
Paljo naura, kilwon laula;
Ei sinua kilwon naia,
Ei kilwon wihille wieä,
Josk on kilwon kihlataisi,
Kilwon käytäisi kossissa.
Olet lapsi laulamatta,
Tytär tyhjittä sanoitta,
Niin saat saksan warrellesi,
Werkamutun wierehesi;
Kolmin käyähän kossissa,
Nelin neittä pnyntämässä,
Pohatoille puolisoiksi,
Rikkahille reen perähän.”
Waan etkää hywät imeiset,
Tuota ouoksi otelko,
Jos ma laulan laiha lapsi,
Tytär tyhjä wierettelen;
Laulopa isoki ennen,

Wierretteli weistoksilta,
Pauho armahin emoni,
Wärttinältä wäänätteli,
Pauho sisko, laulo weikko,
Pauho vielä weikon lapsi.
Ei laulu kossista kiellä,
Kun ei muut pahat tapani,
Laiskuuteni, laihuuteni,
Ja kaikki fataluuteni.
Ja jos en laula polwenani,
Kuulu kullan walkiana,
Itä kuitenki kulawi,
Kaswo kaunis lankiawi,
Muoto muualle menewi,
Koko warssi wanhanewi.

3. Laulan woiesfani.

Laulan ehkä woiesfani,
Keikun kehtaellesfani;
Eh' en toiste woine'kana,
En toiste kehanne'kana,
Kun tulen ison ijille,
Emon warrelle wajenen,
Kousen ohkaen olilta,
Kättä pieksäen pehuilta,
Woiwotellen wuotehelta —
Kun tulen tutisewakssi,

Saame sauan kantajaksi,
Pentfin pään pitelijäksi,
Sofa nurkan nuohkijaksi.

4. Meistä kaswawi kananen.

Rukkuome me käköset,
Laulaome me latoiset,
Kun yhen emosen lapsiet,
Yhen hanhen hautelemat,
Yhen sorsan suorittamat,
Yhen peiposen pesemät.

Rukkuome me käköset,
Laulaome me latoiset;
Meist' on hanhi hautumassa,
Meistä joutsen joutumassa,
Sorsanen sorenemassa,
Wesilintu wertymässä.

Rukkuome me käköset,
Laulaome me latoiset;
Meistä kaswawi kananen,
Menee ylen hywänen,
Monen miehen mielitietty,
Yhen miehen warren wasta.

Rukkuome me käköset,
Laulaome me latoiset;
Drahall' on onnen touot,
Ripsellä Kalewan riistat,

Dhrat pääätä ottamassa,
Parout pienellä palulla.
Kukkuome me kätöset,
Kaulaome me latofet;
Isoni luwan lupasi
Seitsemäksi vuotoseksi,
Suntak-iltafet ilota,
Päivänlastut lallatella.

5. Mitä me tytöt suremma.

Olkame tytöt yhesfä,
Rinnatuksen rinkilöisfä,
Kaulakame laatufasti,
Wetäkame wienofesti!
Mitä me tytöt suremma,
Kuta hullut huutelemma? —
Ei meitä weroista wieä,
Ei oteta maanotoista;
Wasket wieähän weroista,
Drawaiset maanotoista.

Olkame tytöt yhesfä,
Rinnatuksen rinkilöisfä,
Kaulakame laatufasti,
Lanssikame taitawasti;
Tuota kaunot katselewi,
Tuota kullat kuuntelewi,
Ulkona owen takana,

Hatut laikki kainalossa —
Ei tohi tupahan tulla,
Saaha salwoshuonehesen,
Tuostapa ämmät ätkäjäisi,
Koukkuleuat kottajaisi.

6. Tässä tanssiwi tasaset.

Tässä tanssiwi tasaset,
Sekä lystit lyyräjämät,
Walitulla warrellansa,
Muhkialla muowollansa;
Meille on luoja warren luonut,
Jumala kuwan kuwannut,
Luoja luonut luokin warren,
Herra muowon muowaellut.

Tässä tanssiwi tasaset,
Sekä lystit lyyräjämät,
Warsiansa notkistawat,
Salkojansa taiwuttawat,
Nuorten miesten mieltä myöten,
Sulhosten syäntä myöten;
Nuorten miesten miel' tekewi,
Sulhosten syän sytewi.

7. Mitä tuosta, jos ma laulan.

Mitä tuosta, jos ma laulan,
Lahi tuosta, jos ma tansin,

Ei tuota kytty kysäle,
 Eikä appi armwaele,
 Nato ei naisille sanele,
 Anoppi kylän afoille;
 Ky'yn kytken kynnykselle,
 Naon naittelen kylälle,
 Anopin susille syötän,
 Upen karhuille apatan.

8. Hywä sanoma emolle.

Emmä tänne tullutkana,
 Tullutkana, saanutkana,
 Nurkkihin nuhajamahan,
 Soppihin sohajamahan;
 Tulin ihmisten iloksi,
 Nuoren rahwa'an ratoksi.

Kiitos kaunosen Jumalan,
 Sain yhen ilosen illan,
 Remullisen juhlapäiwän;
 En' ole nurkissa nuhannut,
 En sohannut soppiloissa,
 Mina tanssin taitawasti,
 Keikuin keiskilattialla.
 Kun tulen emon kotihin,
 Saap' emo hywän sanoman,
 Isoni ilosen mielen,
 Tämän lapsen laulannasta,

Tansinnasta, taiannasta,
Kun on lauloin laatusasti,
Tansin aina taitavasti.

9. Mitä te pojat suretta.

Mitä te pojat suretta? —
Sitäkö pojat suretta,
Et' on meillä pienet piiat,
Piiat pienet ja matalat?
Jos on pienet, niin on pystyt,
Jos matalat, taksi maks;,
Siinä pieni pisteleksen,
Kussa suuri käänteleksen.
Mielä meidän pienet piiat,
Ja nämät tytöt matalat,
Tuntevat tupaansa pestä,
Rappusensa raiwoella,
Sillat snuret siivoella,
Lattiat weskir walella.

Nyt me outona olemma
Ja kulemma kummiempina,
Kun tulewi toinen wuosi,
Toinen wuosi ja parempi,
Omenina me olemma,
Ja kulemma kuffasina,
Matkustamma mansikkoina,
Waellamma waapukkoina —

Käynnä parweessa parasna,
Piikaparweessa pisinnä,
Walkeinna waimoloissa,
Suoleinna joukkoloissa.

10. Hyvän eufon tytär.

Ei oo kuussa käskemistä,
Väiwässä opettamista,
Ei neiesä neuomista,
Hyvän eufon tyttäressä.
Keikutellen keträpuita,
Kohotellen kuontaloita,
Keträttäme rihma kiera,
Rihma kiera ja liwahka,
Läskeläme lanka lievä,
Lanka lievä ja lahia;
Wiskattäme wiipspuulle,
Napatkame naulan päälle,
Kanikame kangaspuihin,
Pieltäme pirranpuuta.
Sitte pirta piukkoawi,
Suffulainen suikkoawi,
Kuuluwi kylähän kalste,
Pirran pirste naapurihin.
Mkat tuosta arwelewat,
Kysywät kyläset naiset:
"Kuka kangašta kutowi?"

Emo warssin waštoawi:
"Oma kultani kutowi,
Herttaseni helksyttäwi."
"Easikko lappoja kangas,
Päästikö pirta piitämiä?" —
"Ei laske lappoja kangas,
Eikä pirta piitämiä;
On kun Kuuttaren kutoma,
Päiwättären ketreämä,
Otawattaren osaama,
Tähettären täyttelemä."

11. Hywä lyffy neitosilla.

Duell' on omni kaimis,
Suoaahan janoamatta,
Hywä lyffy neitosilla,
Raiahan käteämättä,
Kun tutaan hywä tulewan,
Keksitähän kelpoawan;
Kun nähä'än nästäriksi,
Tiejätähän tiffariksi,
Rihman laawun laittajaksi,
Kankahan kuteliaksi.

Mikä's meidän neitosien,
Mitäpä's tytön minunki;
Kun tunnen tuten eleä,
Sekä kaswan kaimihisti,

Kulkewi sana kylälle,
Tieto toisehen talohon,
Naiwat sulhot naapurihin,
Ottawat omille maille,
Oman pellon pientarelle,
Ison ikkunain näylle.

Mitäš meidän neitosien,
Mitäpäš tytön minunki;
Jos ei naia naapurihin,
Tahi ei taammaški tahota,
Olen ilmanki ikäni,
Tyttonä ison tykönä;
Tiivi on tyttönä eleä,
Rätti olla neitosena,
Ei oo huolta huumarelle,
Miehen waatteen warua.

12. Kolme kaunista.

Rakš' on kaunista kesällä:
Lehti puusša, ruoho maasša,
Minä kohta kolmantena,
Minä lehti liehumasša,
Minä kukka kuulumasša,
Minä heinä heilumasša.
Waan en huoli, huoli'kana,
Hywä heinä heilumahan,
Hywä kukka kuulumahan,

Lemmenlehti liehumahan;
Ei pahat hyvästä tieä,
Ei katalat kaunihista,
Kupalötöt ruskiasta,
Pullosuut pynawerestä.

13. Ei sowi Karjalan kihlat.

Ei ole kylässä tässä,
Ei tämän kylän sisässä,
Eipä vielä toisessana,
Kuulu kolmannessakana,
Sitä miestä meiän maalla,
Karjalassa kaunokaisista,
Jonka formukset sopsi,
Kintaristit kelpoaisi,
Sormihin tämän sorian,
Kintahän ripiän neien;
Mimun on wiejäni Wirossa,
Saajani Sawon takana,
Kihlantuojani Turussa,
Wetäjäni Wiipurissa.

14. Emmä huoli huitukoille.

Emmä huoli huitukoille,
Noille poikaruutukoille,

Nillikoille, nallikoille,
Noille naapurin nasoille,
Kun ei tulle tuonnempoa,
Ehtine etempeäki,
Yli kuuen kirkkokunnan,
Yli kappelin kahetsan;
Kun ei naine Narwan herrat,
Wiene Wiipurin isännät,
Turun piiparit perine,
Sawon saksat torjaelle.

15. **Mie tahon tasasta miestä.**

Empä huoli haalittainen,
Emmä huoli huntzufoista,
Noista poika rantsufoista,
Koirista kotifyläni,
Nallikoista naapurini;
Mie tahon tasasta miestä
Tasafelle warrelleni,
Miehen riskin rinnoilleni,
Kaunokaisen kannoilleni,
Werewäisen wiereheni.
Jääpi waan tytöstä tästä,
Jopa jääpi, kun sanonki,
Monta sulhasta surulle,
Nuorta miestä mielalalle,
Koitereen koriaat sulhot,

Tokrajärwen tolloturwat,
Lylywaaran lylleröiset,
Kirveswaaran kiltit miehet,
Sontajan pojat soriat.

16. **Paremmän miehen werta.**

Ei tänyy tätä tytärtä
Pahoille refipajuille,
Litafille liistehille,
Miehen waimasen waille,
Kereäjän keitoksille,
Joka saapi sauan kanssa,
Kereää kepin keralla.
Wiel' ompi tytösfä tässä,
Wielä tässä neitosessa,
Paremmanki miehen werta,
Kaunihinman warren kauppa,
Rikkahamman rinnallinen,
Werewämmän wierellinen,
Paremmän talon miniä,
Koriamman korjan täysi, —
Weteä werewän miehen,
Kuletella funnollisen,
Suurihin salitupihin,
Kalittuihin kartanoihin.

17. **Si täywy renkien rekehien.**

Si täywy tätä tytärtä
Jonki joutawan sylihin,
Renki rehwanain rekehien,
Kasakkoin kainaloihin;
Wielä tälle tyttärelle,
Tälle kainulle kanalle,
Tulewi tuhannen ruuna,
Saan maksawa satula,
Wemmel wärjätty wäjääwi,
Kirjatorja kiiättäwi.

Wielä tälle tyttärelle,
Tälle kainulle kanalle,
Kihlat kilpoa tulewat,
Helkkäen hywät hopiat;
Tuohan Turusta formus,
Kistit Kiian kaupungista.

Wielä tästä neitosesta,
Tästä kainusta kanasta,
Suku juopi suuren sarkan,
Suku sarkan, taatto tuopin,
Maammoni hopiamaljan,
Weikko kupin kultalaian,
Kaaso kannun kallistawi,
Heimo hempiän pikarin.

18. **Kun tämä kana katowi.**

Kutapa tässä kuffunewi,
Kenpä kielin laulanewi,
Tämän kunnahan kukuilla,
Tämän harjun hartehilla,
Kun tämä kana katowi,
Tämä hanhi hairahtawi,
Eksywi emosen tuoma,
Punaruola poismenewi.

Kun tämä kana katowi,
Tämä hanhi hairahtawi;
Kato luuta lattialta,
Huosia pesuupytystä,
Tuopin korwat tummenewat,
Pinttywät pifarin laiat.

Kun tämä kana katowi,
Tämä lintu liikahtawi;
Niin tämä mäki menewi,
Tämä linna liikahtawi,
Siwuiin tästä tiet teh'än,
Mta rannan raiwatahan.

Kun tämä kana katowi,
Tämä puola pois menewi —
Tahi kun kuolen kuulu piika,
Katonen kasariwassti;
Jääpi sulhoset surulle,
Miehet mielimurtehille,
Partasunt pahoille mielin,
Hattupäät halajamahan.

19. On kumpiaki.

Niin on noita poikasia,
Kun on mustia sitoja,
Talwitakku porsahia.
Niin on noita poikasia,
Kun on suolla sammakoita,
Mlla wirsun winkujia.
Niin on noita neitosia,
Kun on maalla mänsikoita,
Punakuffia keolla.
Niin on noita neitosia,
Kun on kaupungin kanoja,
Eli liinalintusia.

20. Erilainen kirkonkäynti.

Kuulu kienien kypinä,
Kautokienien kapina;
Lytöt kirkkohon tulewat,
Leimahtawät lehterille,
Kinnan auki riehtäsewät,
Kirjan sieltä kiskasewat,
Josta wirren weisoawat,
Luwut kaunihit lufewat.
Kuulu löttojen löpänä,
Tuohikienien tohina;

Pojat kirkkohon tulewat,
Kirkkomäellä melkoawat,
Wiinapuolikon powella,
Dlutfannun kainalosä;
Ei oo kirja mielesfänsä,
Ei papin parahat saarnat,
Työt mielesfä makaawi,
Synäisfänsä sytewi.

21. En mene Matille.

Kuulu hoitanta fujoilta,
Duto määjintä mäeltä;
Äiti sulhoksi älysi,
Katsi kihlan kantajaksi,
Mateli mahoksi luuli,
Kuivalatar Kufferiksi.
Käwi sitte katsomahan,
Katsomahan, kuulemahan,
Mitä määjintä mäellä,
Kumma hoitanta fujoilla;
Matti määjelti mäellä,
Penttinen petäiföllä.

Äiti neuo ja warotti:

”Ele hylkeä hyweä! —

Ei hywät hylkyi joua,

Kulutsi Jumalan kullat.” —

”Ele wainen äiti rukka

Zhönnytä tätä tytärtä,
Laita lastasi Matille,
Perustelee Penttiselle;
En mene minä Matille,
En perehy Penttiselle —
Matala minä Matille,
Olen pieni Penttiselle,
Ollille minä osaksi,
Parahiksi Paamoselle.”

22. En mene minä pahoin.

En mene minä pahoin,
En käy tuhmihin tupihin,
Mene en mustille wesille,
Pikarantohin rakastu;
En perille pienen pirtin,
Siivu en suuresta talosta.
Suut' en anna sulhaselle,
Jos' on tuhma turwan kautta,
Kovin kaita leuan kautta,
Harma kautta hampahien;
Ei ole kirkas kiiltotähti,
Ei koria huomenkoite.
Luhmaks' on tuuwitelstu,
Kaltoksi kapalo'ittu,
Luhmalta tuuwittajalta,
Wäärästä wäsyttäjältä.

Kun tuli tupahan kerran,
Tuli kun tupakan katsu,
Maito kun malinan henki.
Parempi minun pysyä,
Armahampi aikaella,
Piepehellä liete'rannan,
Kalarannan laitehella,
Kun sylissä tuhman sulhon,
Miehen kalton kainalossa.

23. **Toivosaan pettynyt.**

Kuulu suolta ruoskan roiske,
Kannalta re'en ratina,
Misan kalke kainotieltä,
Hewon hirmunta pihalta;
Toivoin tuttuni tulewan,
Kaunihini kalkyttawan,
Koriani kohti käywän,
Armahaiseni ajawan,
Näätäreuhkasen näkywän,
Kewonpuuhkan purhottawan.

Eipä tuttu tullutkana,
Kaunoseni kalkuttanna,
Armahaiseni ajanna,
Koriani kohti käynnä,
Kewonpuuhk ei purhottanna,
Näätäälakkinen näkyynnä;

Tuo tulewi turkin nyplä,
Kerinkanta keipottawi —
Tuohinen tyyperi päässä,
Petäjäinen paita päällä,
Housut honkaset jalassa,
Pussut puiset lantehella.

24. Emmä huoli huitukoille.

En oo narri narratta'a,
Höyhenlintu höyhettä'a,
Enkä houffa houfutella,
Mielipuoli mielitellä,
Heikko helmasta weteä. —
Ompa tässä neitosessa
Paremmanki miehen werta,
Kiltimmänki kinnastaja,
Paremmalle paian saaja,
Kenstimälle ketreäjä,
Kuulusammalle kutoja;
Ei sinulle, tilkatuppi,
Tilkatuppi, talkatastui,
Kymmenpätkänen tyyperi,
Satapätkä saapukainen.

Emmä huoli huitukoille,
Huitukoille, haitukoille,
Mie tahon tasasen warren
Tasaselle warrelleni,

Lahon muowon muhkiamman
Muhkioille muowoilleni,
Lahon kaswon kaunihimman
Kaunihille kaswoilleni.

25. **Mitä sie käwelet surma.**

Mitä sie käwelet surma,
Rannanraukuja ajelet,
Kylän tyttöjä kyselet,
Linawöitä tieustelet? —
Suuru surtsi formanossa,
Hieta helmoissa helisi,
Kunnottoman kuffarossa,
Lantittoman lakkariissa.
Mitä teit tämän kesosen,
Kuta raavit talwen kaiken,
Kun et tentoa kerännyt,
Saanut raukkoa rahoa,
Täältä neittä naiaksesi,
Tuottoaksesi tytärtä? —
Kesät kentällä makasit,
Talwet taljawautehella.
Etsi nyt puursta puolisoa,
Hae neittä haawikosta,
Lyttoa petäiköistä,
Männiköistä morsianta;
Ele meiän neitöissä,

Talon kuulun kuffapäistä,
Tästä suuresta surusta,
Laajasta lajiperästä.

26. Ele pyyllä neittä pyhä.

Ele pyyllä neittä pyhä,
Drawalla morsianta,
Eletä waskella walitse,
Tinasilla tienstele! —
Saat pyyllä pyhänpitäjän,
Drawalla oikullisen,
Waskella walehtelijan,
Tinasilla tienkäwijän.
Kysy kullalla tytärtä,
Hopialla morsianta,
Sormuksilla suosittete,
Silkkinauhoilla sitele;
Kuulu kullalla kosiwi,
Hopialla huolittawi,
Sormuksilla suosittawi,
Silkkihuiwilla sitowi.

27. Kotien erotus.

Mistä tunsit tuhma tulla,
Dron karsä tien osast,

Tähän kuuluhun kotihin,
 Kaunihisen kartanohon? —
 Kun tulet tähän kotihin,
 Pistätet pihan sisälle,
 Pihall' on humalan pilpa,
 Kaswan kartu kartanolla.
 Kuinkas on sinun kotiä,
 Sinun kurjan kartanosi —
 Kun käwin pihatse kerran,
 Ujoin ikkunan alatse,
 Näin mä tuon näkijättäki,
 Tunsin Turjan ki Lapitta,
 Käystähät rewon riaksi,
 Mitat aiaskommetoksi,
 Selin seisowan isännän,
 Selin onnenki olewan:
 Tup' oli kuella tuella,
 Seitsemällä seipähällä,
 Kahesalla kankimella.
 Kun sisähän katsahime,
 Wehkat winku kiukoalla,
 Partit orrella parisi,
 Pöyällä pöföttileipä,
 Olkitamppu taikinasäsa.

28. **Toista tänne toivottihin.**

Mistä tunsit tuhma tulla,
 Epäkelpo tien osast,

Minun kuuluhun kotihin,
Pystyhyn ison piha'an? —
Toista tänne toivottihin,
Paremmaista palkottihin,
Ei sinua, sian silmä,
Sian silmä, koiran korwa,
Talwisen orihin otsa,
Kewähisen lehmän leuka,
Kefäsen karitsan kaula,
Sykysyisen wuohen naama.
Tulitko sikojen tietä,
Politko porrasten poluista,
Astuit lammasten latua,
Wai käwit mäkeä myöten? —
Siwute sioilla tiensä,
Pihan poikki porshilla,
Laon ta'ate lampahilla,
Tie mäeltä männikköhön.

29. **Tie on tehty tuhman mennä.**

Mistä tiesit termahiiri,
Djamykra tien osast,
Luowon lohta ampumahan,
Siikoa ihoamahan;
Mistä tiesit, kusta tunsit,
Kusta kuitenki älysit,
Täällä neien kaswawaksi,

Impyen yleneväksi? —
Kuulu isoni, kuulu emoni,
Minä vielä kuulusampi,
Kuulun kultana merelle,
Hopiaa maille muille.
Enkä huoli huitukoista,
Noista poika puitukoista,
Kun ei tulle tuhiammat,
Koriammat kohti käyne,
Näätäsaapufat näkyne,
Reporinnat reilottane;
Simu menköhöt siatti,
Voikki pellon porsahatti,
Simu on tehty tie suoille,
Pellon poikki porsahille,
Tie ylässe, tie alasse,
Kahenpuoltn kartanoista;
Tie on tehty tuhman tulla,
Sekä tulla, jotta mennä,
Ura käyä käypäläisen,
Astua kylänkysyjän.
Tytötö siunnti saatto,
Neiet neuo muille teille? —
Ne ne näppivät syäntä,
Biewät mielen miesten päästä.

30. Monisulhollinen.

Mont' on sulhoa minulla,
Yks' on Yrtti, toinen Tortti,

Kolmas koito Paalittainen,
Neljäs Nerfko niemen päässä,
Viies Winnyrin Lapani,
Kunes kainu Karjalainen,
Seitsemäs sepän Simana,
Kahdeksas on Kaitaparta,
Yhdeksäsi Yrjä raukka,
Kylän wanhin hymmenesi;
Kepo rukka reunimmäinen,
Päiwän poika päällimmäinen,
Kirjawissa kintahissa,
Kaunehissa kauhtanohissa,
Waipassa wanutetuissa,
Ostetuissa saappahissa.
Käwi kerran, kun käyiti,
Jötu illan wieresnäni,
Kyläkunnan kuulematta,
Emoni hawattematta,
Koko mies me'elle maiko,
Syliništunta simalle,
Kainalo kanaanmunille,
Wierus woille, wehnäsille.

31. Ompa tietty tietysnäni.

Ompa tietty tietysnäni,
Mesimarja mielesnäni,
Lempilintu liitosnäni,

Sinisorsa suojašsani,
Jok' on mieltynyt minuhun,
Minä mieltynyt hänehen;
Hänell' on ihanat silmät,
Minulla syän sulonen.
Ei hän heittänyt minua,
Eikä yksin jättänynnä;
Omaksens' on ottamunna,
Kullaksensa kutsununna,
Kamoksensa katsonunna,
Walkiaksensa walinnut.
Niin minä hänessä riipun,
Sekä riipun, jotta kiikun,
Niinkun lintu lehtipuussa,
Kuusen oksalla orawa.

32. En heitä kulluistani.

Pappi paljonki lupasi,
Enemmän papin emäntä,
Wuoen woita syöäkseni,
Toisen tuoresta kaloa —
Lupasi hywät hamoset,
Ja parahat liinapaiat;
Käski kullan heittämähän,
Urmahan unohtamahan,
Etten kuulis kuuna pääuä,
Näkisi sinä itänä.

Mutt' en heittä kullaistani,
Armahaištani unoha;
Ennen heitän herkkurnoat,
Paištit pappilan unohan,
Heitän kaunoset hamehet,
Ja parahat liinapaiat,
Ennenkun heitän herttaseni,
Armahastani eroun,
Kefän kestyteltyäni,
Talwen taiwuteltuani.

33. Muien musta, minun hywänen.

Moniki pohatan poika,
Kowin on koiltahan kopia,
Suwultansa saugen suuri;
Sinä köyhä poika rukka
Et oo koiltast kopia,
Suwultast aiwan suuri.
Moni sun mustaksi sanowi,
Lerwaskaunoksi tefewi,
Pahaksi panettelewi,
Luhmemmaksii tunnustawi;
• Boit sa olla muien musta,
Minun kannis ja hywänen,
Minun mielestä metonen,
Boisrunen filmästani.

Jos oot musta mun omani,
Kauankarwa rakkahani,

Tuhma muien tunnustaisfa,
Terwasikanto katsellesfa;
Selin muihin seisotate,
Selin muihin, päin minuhun,
Ehkä mie pilonen piika
Woisin paialla parata,
Kauluksilla kaunistella,
Sääret wikkelisukilla,
Kaulan paiankaulukfella,
Käet kirjafintahilla,
Sametilla hienot hiukset.

34. **Tuo on mies me'estä tehty.**

Tuo on mies me'estä tehty,
Sokerista formaeltu,
Suu somasti laulamahan,
Jalat täiten tanssimahan.
Pese silmät, pää silitä,
Harja'a hatun alukset,
Niin tule minun kotihin,
Ja kysy tätä tytärtä
Emoltani ensistäänki:
"Etkko työnnä tyttöäsi
Minulle miehelle hywälle,
Sorialle sulhaselle,
Wie oon mies me'estä tehty,
Sokerista formaeltu."

35. Kun oisi kahen walta.

Ruti, tuti, kultaseni,
Sinisukka sulhaseni,
Punaposti puolisoni,
Tääll' on nuori neitosesi.
Käy'pä tuota katsomahan,
Tule yöllä yksinäsi,
Jottei jälki jäällä tunnu,
Jalan isku iljangolla. —
Kumpa jälki jäälle jäisi,
Jalan isku iljangolle,
Tuosta äiti äffäjäisi,
Isoni imehen saisi,
Weikko wihotteleisi,
Oma sisko ouostuisi.
Iso ottaisi ikäni,
Emo pääni halkaseisi,
Weikko weren wuoattaisi,
Sisko silmän kaiweleisi.

Ruti, tuti, kultaseni,
Tääll' on nuori neitosesi;
Sopisipa suuta antaa,
Kun oisi kahella walta.

36. Katso'pas tätä tytärtä.

Ruti, tuti, sulhaseni,
Punaposti poikaseni!

Katso'pa tätä tyttäätä;
Tästä kaswawi kananen,
Tästä joutsen jouahdawi,
Sorenewi kunnan sorsa.

Hanki sulho sukkulainen,
Kankahalta karttu wäärä,
Westele weräjän suussa,
Kannon päässä kalkuttele,
Tuo'pa tälle tyttäreille,
Tälle sorsalle sowitz.
Wie sitte we'elle neittä,
Saata sotkulle tyttäätä —
Lähti paikat paiaastasi,
Kätönnästäsi räpälet;
Sitte tunnet nainehesi,
Ja kossissa käynehesi.

37. Kossa meillä kossat käypi.

Kossa meillä kossat käypi,
Millon mieli wierahaiset,
Kossa armahat atiwot? —
Pääkähyri päätmissänä,
Hiwus suora suowattana;
Minun miilo kultaseni,
Se tulee pyhäänä päänä.
Missä heitä wastatahan? —
Pirtissä kähyripäättä,

Sintsiä siliäpäätä;
Minun miilo kullaištani,
Sitä vastataan pihalla.

Mitä heille syötetähän? —
Peipeä kähyripäälle,
Kuffoja siliäpäälle;
Minun miilo kullalleni,
Sille wehnäkolatsuja.

Mitä heille juotetahan? —
Kieppua kähyripäälle,
Waasoa siliäpäälle;
Minun miilo kullalleni,
Sille juotetaan olutta.

Minne heitä nukkumahan? —
Virttihin kähyripäätä,
Sintsihin siliäpäätä;
Minun miilo kullaseni,
Se aittahan wuiskatahan.

Mitä heille wuoteheksi? —
Waatetta kähyripäälle,
Pošteet siliäpäälle;
Minun miilo kullalleni,
Sille sulkkuset perinät —

Minä itse ruskia,
Minä itse walkia,
Minä kaunis ja ihana,
Miilo kullan wiereen.

38. En kehannut kieltää.

Oli joulu joutumassa,
Lahvanus tarvottamassa,
Panin tynnyrin olutta,
Puolen toista puolikko;
Toivoin kultani tulewan,
Armahaiseni ajawan,
Suurwerolle, mnuwerolle,
Juhlan suuren syönnökselle.
Eipä kulta tullutkana,
Armahaiseni ajanut;
Luli kuhjus kutsumatta,
Waiwanen warottamatta,
Osasi oluen juoa,
Syöä juhlasyönnökseni —
Lainnut en olla antamatta,
Enkä kieltää kehannut.

39. Mitä laihan laulannasta.

Laulon ennen lasia ollen,
Paljo mieleton pakisin,
Ilman lintujen iloksi,
Päästyjen huwitteheksi;
En nyt laula, enkä taia,
En paljo pakajakana.

Mitäpä laihan laulannasta,
Ja kurjan kufunnastani —
Suu kuluwi kuppiloille,
Kieli mäsäfsi menewi,
Ei' oo kulta kuulemassa,
Oma armas oppimassa;
Mieras kulta kuuntelewi,
Mies outo opittelessen.
Ei ole minulla täällä,
Tällä rannalla rakasta,
Tällä puolla puolisoa;
Minun on kulta tuonnempana,
Etähämpänä omani,
Tuntemas' on tuulen teitä,
Urvoamassa ahawan. —
Tuollapa minun omani,
Tuolla puoll' on puolisoni,
Tuolla aaltojen takana,
Takana selän sinisen.

40. **Miks' ei soita suu soria.**

Miks' ei soita suu soria,
Eitä kieli keikellehä? —
Siks' ei soita suu soria,
Eitä kieli keikellehä,
Kun on poisfa kultaseni,
Muilla mailla marjaseni,

Walkia waeltamassa,
 Armas maita astumassa;
 Huuhalla ei oo' huomenkoite,
 Perokfella pesty litfa.
 Tulisko huuhalle huomenkoite,
 Perokfelle pesty litfa,
 Se ois kukkan kypua myöten,
 Ja wakkon watsoa myöten;
 Sitte suuni soittelleisi,
 Kieli keikellehtelesi —
 Sai si suu sulosanoja,
 Kieli kelpo keiketystä.

41. Ääni ei kuulu kullalleni.

Empä laula laitoissani,
 Enkä soita surkeissani,
 Kieroisani en kisoa,
 En ilotse inhuisani.
 Mitäpä tuosta, jos ma laulan,
 Tahi tuosta, jos ma soitan,
 Jos laulan jotahi lakson,
 Joka kummun kuffuelen,
 Soitan soien rannikoilla,
 Kujertelen kuusikoissa;
 Suotta suutani sulutan,
 Suotta säätelen sanoja —
 Ääni ei kuulu kullalleni,
 Armahalleni kujerrus.

On mua kuuset kuulemassa,
Oppimassa hongan offat;
Kuuset kutsu kullaksensa,
Lepät lemmeysi saneli,
Suopetäjät sorsaksensa,
Ahoivoiwut armahaksi.
Emma kuuselle kumarra,
Petäjälle pääätä käännä,
En anna leypälle suurta,
Kättä en koiwulle kofota;
Waan kun kultani tulisi,
Armahani asteleisi,
Sille suun-anto sopissi,
Pääätä käänteä päteisi,
Kättä lyöä kelpoaisi.
Sill' on suu sulasta woista,
Hunajasta huulta kassi,
Parta sulkusta suettu,
Leuan-alus liessingistä;
Sill' on päivä silmissänsä,
Sillä kuhut kulmaluilla,
Tähet tairvon hartehilla,
Olkapäillänsä otawat.
Se on armas astunnalta,
Nlen jasnoinen jalalta;
Maksaisin tuhat tuloista,
Astunnasta aikasumman,
Jalansirroltä suikon,
Punasen jalan polulta.

42. Etäällä minun omai.

Ei mun lauloa pitäisi,
Ei ilota ensinkänä,
Minun on kulta kulkemässä,
Minun wello wieremässä,
Minun armas astumassa,
Walkia waeltamassa.
Etäällä minun omai,
Maalla muulla marjaseni,
Mies pieni kiberätukka,
Matalainen saapasjalka,
Kymmenen kylän ylitse,
Sa'an taipaleen takana;
Tuuli ei päivässä tulisi,
Lintu ei lentäisi kahessa.
Tuuli kyllinki tulewi,
Linnut kanssa lentelewät,
Mie en tunne tuulen mieltä,
Tuulen mieltä, linnun kieltä;
Waan kun tuttuni tulisi,
Ennennähtyni näkyisi,
Luntisin ma tuon tulosta,
Urwoaisin astunnasta,
Salan nuoren nousennasta,
Sukan mustan muikkunnasta,
Käymästä kepiän kengän,
Helman hienon hiipsinnästä.
Wirstan wastahan menisin,
Wirstan kahen kaapsahtaisn,

Nitoja alentamahan,
Silittoja siwentämähän,
Weräjiä aukomahan,
Porttiloita purkomahan.
Sitte kättä käppäjäisin,
Jos ois käärme kämmpäässä;
Suuta kanssa suikkoaisin,
Jos ois suu suen weressä;
Kiini kaulahan kapuissin,
Jos ois kalma kauluksessa;
Wielä wierehen wiruissin,
Jos ois wierus werta täynnä.

43. Run mun kultani tulisi.

Run mun kultani tulisi,
Armahani asteleisi,
Tuntisin ma tuon tulosta,
Arwoaisin astunnašta,
Jos ois wielä wirstan päässä,
Tahikka kahen takana.
Utuna ulos menisin,
Sawuna pihalle faisin,
Kipunoina kiiättäisin,
Liekkinä lehauttaisin;
Wierten wierehen menisin,
Supostellen suun etehen.
Tot mie kättä käpseäisin,

Waitt' ois käärme kämmenellä;
 Tok mie suuta suittajaisin,
 Waitt' ois surma suut eessä;
 Tok mie kaulahan kapuisin,
 Waitt' ois kalma kaulaluilla;
 Tok mie wierehen wiruisin,
 Waitt' ois wierus werta täynnä.
 Waany' ei ole fullallani,
 Ei ole suu suen weressä,
 Käet käärmehen talissa,
 Kaula kalman tarttumissa;
 Suu on raswasta fulasta,
 Huulet kun hunajameestä,
 Käet kultaset, foriat,
 Kaula kun kanarwan warsti.

44. Disko linnun lentoneuot.

Voi, kun loit minua laojä,
 Kun et luonut lentäwässi,
 Kottkana kohoawässi,
 Lintusena liikkuwässi!
 Disko linnun lentoneuot,
 Kohottimet kottalinnun,
 Saisin^r siivet hanhoselta,
 Kurelta kulettimeksä;
 Sitte siiville rupeisin,
 Lenteleisin, liitteleisin.

Kullisin ma kullan maalle,
Usumnoille armahani.
Lentäisit lepeämättä,
Matkalla makoamatta,
Ilman puussa istumatta,
Lehvällä lewähtämättä;
Meret ei estäisi minua,
Selät ei ne seisattaisi.
En furisi iltafesta,
Enkä einetruo'istani,
Murkinat' en muisteleisi,
Wiel' en wiikonkaan perästä;
Armas minun aamustaisi,
Illastuttaisi ihana,
Kaswo kannis syötteleisi,
Mioto murkinoitteleisi.

45. Itken furja kullaistani.

En itke ifoni maita,
Enkä maammoni majoja;
Itken furja kullaistani,
Ja katala kaunoistani.
Missäpä minun omani,
Kuska lie nyt kultaseni? —
En ole sitte silmin nähnyt,
Kun laiva lahelta lähti,
Joka kultani kuletti,

Kauas kanto kaunoseni,
Nlitse selän sinisen,
Poikki paljo pauhoawan;
Johon ei kuulu kurjan kullku,
Eikä raiku rautan rinta,
Waikka huan hoilottelen,
Walittelen woivottelen.

Tuo Jumala purje'tuulta,
Eli ratki raswatyyntä,
Etteipä potosen pojan
Sormet sountaisfa tuluisi,
Sormet suotta souellessa,
Käet wettä wellotesfa.
Sitte tänne tullesfansa,
Palatesfansa kotihin,
Suo Jumala suora ranta,
Tynni wakkama walitse,
Totta suorin souteleisi,
Matkan oikein ofaifi.

46. **Tehkös liitto lintuseni.**

Ruusa lie mun kultueni,
Maalla millä marjueni —
Tie'kö maalla, wai merellä,
Merellä suurella selällä,
Waiko Ruotsin rantasilla,
Saksan salmilla sywillä,

Juutin julmassa soassa,
Kapinassa kauhiassa,
Joss' on werta sääriwarssi,
Polwenforkeus punaista.

Woi ken saattaisi sanoman,
Ja kuka kuletteleisi,
Ennenkun muut mirehen saapi,
Mkat huolen arwoawi? —
Tehköö liitto lintufeni,
Salakauppa kaunofeni —
Liitto lyökäme wälehen,
Saakame salanen kauppa,
Ilman muien tietämättä,
Ja toisen tokatimatta:
Mie piän pesästä huolen,
Laitan ruoan lapsillesi,
Sie lennä ajalla sillä,
Saata sana sille maalle,
Kuska kulta kuuntelewi,
Kautokentä katselewi.

Ei se jaksu pieni lintu,
Ei mennä meren ylitse —
Wälehen wäähä wäsywi,
Pian heikko hengästymiz;
Diško tuuli mielellisnä,
Mhawainen kielellisnä,
Sepä woisi wiestit wieä,
Sepä saatella sanemat;
Sanan weissi, toisen toisi,
Kielen liian liikuttaisi,

Rahen kaunihin wälillä,
Rahen kullan kuulemilla.

47. Niunun sulhoni soassa.

Niunen on sulhonsa kotona,
Niunun on sulhoni soassa,
Kutrattukka kulkemaassa,
Walkiipää waeltamassa,
Tuolla Turkinmaan perillä,
Turkin raufoilla rajoilla.
Ei siellä emo elätä,
Ei siwele Suomen sisästä,
Suomen tyttö ei suuta anna;
Siweli siliä miekka,
Satatti sotasapeli,
Tykki suuri suuta anto.

Woi toki tytär typerä,
Kun on sulhoni soassa,
Niino sulhoni soassa,
Jota ikin, jota wuotin,
Jota toiwotin ikäni!
Näkesi kotona naita,
Häät piteä päästäisnä;
Eipä nainunna kotona,
Saanut häitä Suomen maalla,
Sattu häät sotateolla,
Wihki wierahan tuwilla,

Suuren herran suojuksessa,
Pienen herran pirttisesä —
Pappina pakanan saua,
Walta wieras wihkijänä,
Suora miekka formuksina,
Morsiamena kiviäri.

48. Jouwu kultani kotihin.

Räki kuffu, lintu laulo,
Baan en kuule kullan ääntä;
Minun on kulta kulkemässä,
Kaunoni kämelemässä,
Kaupoillahan Karjalassa,
Elonsaannilla Sawossa,
Leiwäntuonnilla Turussa,
Pääwerolla Wiipurissa.
Tule kultani Turusta,
Wiere kulta Wiipurista,
Nstu armahin Sawosta,
Räy kotihin Karjalasta —
Jouwu huomena kotihin,
Pääy jo tänäki päänä;
Ellet kaunista kaota,
Tällä maalla marjaistasi.

49. **Waiwa wuottaessa.**

Yks' on ystävä minulla,
Tämän äman kannen alla,
Yksi armas ainokainen,
Koko kolmessa kylässä,
Seki kurja mustakulma,
Polonen pahannäkönen,
Raukka rauankarvallinen;
Muret on mustaksi wetänyt,
Huoli muita hoikemmaksi,
Itävä iättömäksi,
Lauti talwen maanneheksi.

Muut ne mustaksi sanovat,
Kekäleeksi kelläjäwät,
Minun on silmästä simana,
Mesimarja mielestäni,
Waan on waiwa wuottaessa,
Yksin ollessa itävä;
Harwon yhtehen yhymmä,
Harwon näämmä toinen toista,
Wesi on aaltonen wälillä,
Lorat äitin aaltosemmat.

50. **Suonto luowun luoksi tuopi.**

Kun nyt tuttuni tulisi,
Ennennähtyni näkyisi;

Tokko suuta suikkajaisin,
Lewittäisin leukapieltä?

Tule, tule tuttuseni,
Näy ennennähtyseni,
Tule turkka tuutuhuni,
Wiere armas wiereheni,
Tälle uuelle tilalle,
Lakanaiselle lawalle!

Kun et tulle; ellös tulko,
Kun et wierre, ellös wierkö,
Empä kowan kutsu'kana,
Huua'kana, huoli'kana;
Kyllä luonto luoksi tuopi,
Weri wierehen wetäwi,
Oma weri ottelewi,
Lämpönen lähentelewi,
Lakanainen laittelewi,
Kiinahursti liittelewi:
Sitte tänne saatuasi,
Tuutusehen tultuasi,
Liki, liki, lintuseni,
Kuti, kuti, kultaseni!

51. Minun on kultanen kulosso.

Ratsoa muita miekkossa,
Ja onnen osallisia —
Muill' on kulta kuulufalla,

Näkösällä näätärinta;
 Käyvät kultansa kujassa,
 Weräjillä weistelewät,
 Pilkkowat pihalla puita;
 Kälkehtiwat kartanolla.
 Minun ei kuulu kullatistani,
 Eikä helkä hertaitistani;
 Minun on kultaani kulosssa,
 Hopiani heinikosssa —
 Suuri kuusi kulman päällä,
 Pajupehko parran päällä.

52. Armas arkussa ajawi.

Muien turwaset tulewat,
 Armahaisensa ajawat,
 Tahi on turwansa tuwassa,
 Armahat katoksen alla;
 Minun ei turwa tullessana,
 Armahani ei ajane.
 Eipä liiku linnuistani,
 Näy ei näätähattuistani,
 Kujosilla kulkewaksi,
 Aitowiertä astuwaksi;
 Kulta kulkewi kulosssa,
 Armas arkussa ajawi,
 Turwa minun on turpeheessa,
 Armas kirkon aian'alla,

Lurpehia tuntemassa,
Mittoa armaastamassa.

53. **Maassa marjani makaawi.**

Itäwät on illat pitkät,
Apiat on aamuseni,
Itäwät on yötki mulla,
Njat kaikki katkerimmat.
Ei ikäwä iltaištani,
Ei apia aamuistani,
Muret müita aifojani;
Shanaistani ikäwä,
Apiainen armaistani,
Mure mustakulmaistani —
Ei mun kuulu kullaistani,
Näy ei näätärintoani,
Ei kuulu kijasä käywän,
Alla ikkunan ajawan,
Pilkfowan pinolla puita,
Koan eessä kollehtiwän;
Maassa marjani makaawi,
Mullassa muhaelewi,
Alla hiekan herttaseni,
Kulon alla kultaseni.

54. **Miss' on silmäni sipakat.**

Miss' on silmäni sipakat,
Näkimeni näin häpäät? —
Sii' on silmäni sipakat,
Näkimeni näin häpäät —
Mä itkin kuollehia,
Kaihosin katonehia.
Ensin kuol' isoni vanha,
Sitä itkin vuosikauen;
Sitte kuol' emoni vanha,
Sitä itkin kaksi vuotta;
Sitte kuoli sulho nuori,
Sit' itken iäni kaiken,
Ja kaiken elinajani.

Ei ole kirkko kirkkahampi,
Eikä pappila parempi,
Kun otti minun omani,
Ja anasti armahani;
Someres' on suora sermi,
Hiekassa heliä kieli,
Mullassa muhia muoto,
Kasvo kaunis kankahassa.
Sielt' ei nouse nuori sulho,
Eikä kaunonen kawaha;
Kivet alla, paacet päällä,
Kivet keskifyksilöillä.

55. **Pois on mennyt meistä toinen.**

Kaks' oli meitä kaunokaišta,
Tällä saarella kanoa,
Ja joella joutsenutta,
Yhen nuotoset molemmat.
Käsikkähä me kävimmä,
Sormikkaha me sowimma,
Kinnan riihuonehesen,
Kilpoa kiven etehen.

Kaks' oli meitä kaunokaišta,
Oli kun kanaan pojaista;
Pois on mennyt meistä toinen,
Toinen suuresti surewi,
Itkewi itänsä kaiken,
Hjan kaiken kaihoawi.

Wielä toivoisin tulewan,
Loki kerran kerkiävän,
Kun ois ottanut ewästä,
Syönyt lähtöruokiahän,
Mennynnä merien taaksi,
Maille ouville osannut —
Tulee mies merentakainen,
Ei tule turpehen alanen.

56. **En woinut itkeä naurulta.**

Suoli multa suuri sulhs,
Kaatu multa sulhs kannis;

Disin tuota itkenymmä,
Disin itkenyt itäni,
Tahi puolen polweani,
Waan en woinut wuottakana,
Empä woinut naurultani —
Iso käsä ottamahan,
Emo tahto tappamahan,
Weikko poies pottimahan,
Sisko silmät kairwamahan.

57. Ei lehto lewäten huoli.

Mitä huolin piika nuori,
Jos mun heitti poika nuori;
Kyllä muoto muita tuopi,
Kaswo kunnis kaupan saapi —
Luonto luowun luoksi tuopi,
Weri wierehen wetäwi;
Tuopi toisen ja paremman,
Antawi awullisemman.

Hylästiinpä, heitettiinpä,
Maa lehto lepeämähän,
Hywä halme hyötymähän,
Hywä maa makoamahan,
Koiwikko kohenemahan,
Katajikko kaswamahan.
Jos lie heitty ja hylästy,
Hyläsköhöt, heittäköhöt;

Ei lehto lewäten huoli;
Hyvä halme hyönytellen.
Wuoen lehtonen lepääwi,
Kun tulewi toinen wuosi,
Kaswawi paremman kauran,
Tomiamman touon tuopi,
Wihannamman wiljan saapi,
Teräffään elon tekewi;
Eipä huoli heinäpieles
Yli wuoen ostuansa,
Ei pahene piikalapsti,
Jos on vielä wiipykähän,
Kuffana ison ko'issa,
Marjana emonsa mäilla.

58. Jo meillä ero tulewi.

Raks' oli meitä kaunokaista
Pienen piilowaaran päässä,
Koriassa koiwikossa,
Heliässä heinikossa;
Nyt meillä ero tulewi
Kotihinsa kumpasenti.

Kenpä kuitenki erotti
Raksi kaunistä yhestä,
Ken pani wihan wälille,
Rahen rakfahan wälille! —
Ei kahta rakasta syäntä
Erota Jumalakana.

Elköhön sinä ikänä,
Kuuna kullan walkiana,
Tulko luojan tuomiolle,
Herran kasvoja katselko,
Ken lie luo'un estänynnä,
Niwotun anastanunna!

Drahall' oli omani,
Laimella taki hywäni,
Äsken putkelle rupest,
Heristihen hiemumahan,
Tuli toinen, wei wälehet,
Pois anasti aiwottuni.

59. Minä musta, piffarainen.

Muut on suuret ja foriat,
Mustakulmat ja foriat,
Minä musta piffarainen,
Wääräfaula ja wähänen,
Penkin alla peitettävä,
Lawan alla laitettava.
Dis woinut minun emoni
Soriamman synnytellä,
Piekutella liuffahamman,
Tuuwitella turpiamman,
Waalitella walkiamman,
Kaunihimman kaswatella;
Kekäleistä mun keräsi,

Syfilöistä synnytteli,
Hyville hylittäväksi,
Pahoillenkä pantavaksi.

60. Olkiset minun omani.

Muien on kullat kuulumassa,
Armahat ajelemassa,
Rahalliset rannoillansa,
Warakkahat walfamilla;
Mull' on kurjat kuulumassa,
Armottomat astumassa,
Raukat mull' on rannoillani,
Warattomat walfamilla.

Omenaiset muill' omanasa,
Mutuahat armahansa,
Olkiset minun omani,
Mkanaiset armahani.

61. Cipä tunneta tuwaksi.

Koin sano minun emoni,
Warotteli wanhempani,
Lätä lasta liekuttaissa,
Luuwitellessaan tytärtä:
"Kousisiko nuori lintu,

Kaswaisi minun kanani,
Kivenpuusta kieltämähän,
Wakoista walitsemahan;
Saisin piltin piillani,
Pojan poimuhelmallani.”

      Gopa nousi nuori lintu,
Ja kaswo emon kananen,
Kivenpuusta kieltämähän,
Wakoista walitsemahan.
Olsin minä tupunen,
Kun tuwuksi tunnettaisi;
Olsin minä kananen,
Kun kanaksi katsottaisi;
Olsin ma pieni lintu,
Kun oisin linnun liikkehillä;
Olsin soria sorsa,
Kun oisin sorsaksi sorittu.
Waan ei tunneta tuwuksi,
Eikä katsota kanaksi,
En ole lintu liikkehiltä,
En sorsa soritsemalta;
Eipä tunne tuhmat naijat,
Äkki outokset älyä,
Naiwat rikkahan rumia,
Waan ei köyhän kammossia.

62. **Köyhän lapsi työt tekewi.**

Woi nuo narrit nuoret miehet,
Woi tuhmat pojan turakat,

Kun ei keksi köyhän lasta,
Uksilta ulisewilta,
Beräjiltä wierewiltä,
Mioilta alenewilta!
Köyhän lapsi työt tekewi,
Kaikki rihmat ketreäwi,
Kaikki kankahat kutowi,
Kaikki lapset liekuttawi. —
Työt' on rikkahan tytöllä
Wartensa warustamasta,
Muretta makoamasta,
Loista ilman istunnasta.

63. Jäämmä mansikat mäelle.

Niin on meitä piikasia,
Kun meressä siikasia,
Niin on meitä piikasia,
Kun mäellä mansikoita;
Jäämmä mansikat mäelle,
Mestimarjat muille maille,
Kun on poisso poimijamme,
Katehessa katsojamme.
Pian kurjat kuivettumma,
Marjat maahan lankeamma,
Karisemma kaikki marjat,
Warisemma waapukkaiset.
Ei kestä kesänen lehti

Syksyn ilmoissa isoisia,
Kukat kauniit, koriat,
Laija ei talveksi ruweta.

64. Tieä ei siika syöjeänsä.

Cipä tieä yksikänä,
Urwoa yheksänkänä,
Tieä ei tie käwijätänsä,
Heponen ajajatansa,
Eikä siika syöjeänsä,
Piika pieni wiejeänsä,
Nuori neito sulhoansa,
Jos on kanssa kaswakohon,
Yksissä ylentyköhön.
Minun ei kanssa kaswa'kana,
Eikä yksissä ylene —
Meri on kanssa kaswamassa,
Naltoset ylenemässä,
Weet wierellä wiruwi,
Lainehet lawalle käypi;
Meren on aallot armahani,
Kalkkahani rannan hiekat,
Weikfoni westapajat,
Sisareni siikasalmet.

65. Tietämätön kullastansa.

En tieä minä pilonen,
En tieä pilonen piika,
Kuka korjan kirjottawi
Wästen waiwaišta minua;
Kussa kulta tulta poltti,
Armas aikoa kulutti —
Polttiko turulla tulta,
Alla wallin walkiaista,
Wai on suurella salolla,
Syänmaalla synkiällä;
Käwikö käpymäkeä,
Waike warwikkosaloa,
Wai lienee meren selällä,
Ulapalla aukiolla,
Selwällä meren selällä,
Lakehilla lainehilla.

66. Raikissa fatala yksin.

Yksin wieno weet wetelen,
Yksin kannan puut polonen,
Yksin jauhahan, yksin laulan,
Yksin leiwon, yksin keitän;
Raikissa fatala yksin,
Loist' ei turwana ikänä —

Yksin liitäme levolle,
Yksin nousen vuotehelta.
Eipä keksi suuret sulhot,
Ei ne keksi köyhän lasta
Kesannolla keniwäksi,
Kannalla rakentawaksi —
Kenpä se köyheä kätisi,
Lehmitöntä leyhtäsi!

67. Korpikotinen.

En tuosta isoä kiitä,
En kowin emoakana —
Teki korkehen kotinsa,
Kankahalle kartanonsa;
Ei ne tunne sulhot tulla,
Eikä kulkea kosiat.
Eipä tunne tuhmat sulhot,
Ätki outokset osoa,
Ilman tien telottamatta,
Ilman merkin heittämättä;
Paljo kenttä kuluwi,
Minun kurjan käyessäni,
Tienwieriä wittomassa,
Rastia rakentamassa.

68. Pahasti paimenoinnut.

Menin piennä paimenehen,
Lassa lammasten ajohon,
Tson polven forfunaisna,
Äitin wärttinän pituisna.
Jouwuin metsähän mäelle,
Baaran alle warwikkohon;
Waras istu warwikossa,
Mies wihanen wirwikössä,
Otti silkit silmiltäni,
Kultalangat kulmiltäni,
Wasket rinnoilta warasti,
Päältäni hywät hopiat.
Siit' olen asti ilman ollut,
Njan kaiken kaihonnuuna;
Tulin tuhmaksi fatala,
Lytär muuta tyhjemmäksi,
Ettei naitu naintawuonna,
Korjattu kosiawuonna.
Muut ne naitihin paremmat,
Koriammat korjattihin,
Minä olen outo ottamatta,
Korjoamatta fatala,
Minä tuhma tuntematta,
Wieno wiemättä wihille.

69. **On ikävä iltoilla.**

Iloni ilota käski,
Mitä käski riemutella,
Turun uessa tuwaassa,
Kauppamiehen kammarissa:
"Osta mettä, juo olutta,
Jlahuta itsiäsi,
Turun uessa tuwaassa,
Kauppamiehen kammarissa!"
Menin Turkuhun polonen,
Sain katala kaupunkihin,
Ostin mettä, join olutta,
Jlahutin itsiäni.
Tulin aikahan Turussa
Toisten tyttöjen keralla,
Waan oli illoilla ikävä,
Paha maata pannesani,
Waiwa waipua lewolle,
Sekä haikia hawata.

70. **Tuli kolmelta kosiat.**

Difein emoni ennen
Paulo lapselle minulle,
Sano saawani minunki
Sulhon kanton ja sorian,

Mustatulmasen, forian;
Sano saawani warahin,
Wiientoista wuoen päästä.
Kulu wuotta wiiftoista,
Kulu wuoet, wieri päiwät,
Kulu kultanen ifäni,
Wieri aika armahampi,
Päiwä kaunis karkaeli,
Tuli kolmelta kossat,
Tuli kun emoni laulo:
Suru työnti formuksia,
Itku huiwia isoja,
Kolmas kuolema tulewi
Kotihinsa korjoawi.

71. Jo tulewi Tuonen Tuomas.

Sanottihin soutaessa,
Lassa ollen laulettihin,
Sulhon saawani minunki,
Sulhon suuren ja sorian;
Senpä waan olenki saanut,
Saanut kun sanottihinki.
Jo wainen iällä tällä
Smuret sulhaset ajawat —
Jo tulewi Tuonen Tuomas,
Matawi Manalan Matti,
Joka naia nappoawi,

Kotihinsa koppoavi,
 Ilman wöittä, waattehitta,
 Ilman liinan aiwinoitta,
 Apen paiankaulukfitta,
 Ky'yn kirjokintahitta,
 Naon suikkelisukitta.
 Kyll' on kyitä Tuonelassa
 Aiwinaisiksi antopin,
 Manalla matoja kyllin
 Apen paian kaulukfiksi,
 Isot kimpot käärmehiä
 Ky'yn kirjokintahiksi,
 Tuonen touffia tukulta
 Naon suikkelisukiksi.

72. Moni moitti muotoani.

Mikä lie minusta nähty,
 Kuka kummanen katsottu,
 Kun ei suostu suuret sulhot,
 Sulhot suuret ja soriat! —
 Moni moitti muotoani,
 Moni katso kaswojani,
 Moni warttani walitti,
 Hofi warren hoikeutta.
 On nulla mokoma muoto,
 Kun on muowon moittijoilla;
 Ompa kaswo kaunokainen,

Kun on kaswon katsojilla;
Wiel' on warteni walittu,
Kun warren walitsijoilla —
Mure on mulle muowon tuonut,
Itku kaswon kaunistanut,
Huoli warteni walanut.
Wielä tälle warrelleni,
Kanssa näille kaswoilleni,
Sekä muille muowoilleni,
Suuret sulhofet tulewat,
Miehet ankarat ajawat,
Käywät forkiat kosiat.

Kun ei muita tulle'kana,
Ei sopine suurempia,
Ankarampia ajane,
Niin tulewi Tuonen sulhot,
Kulkewi Manan kosiat,
Jot' ei moiti muotoani,
Eikä katso kaswojani,
Ei ne warttani walitse.
Sitte tuonne saahesfani
Tuonen sulhojen tuwille,
Appi ei paitoa anone,
Waattehuksia anoppi,
Kytty ei kysy kintahia,
Natalapsi nauhanpäitä.

73. Toisin sattu toiwomani.

Toisin toiwoin, toisin luulin,
Ja toisin palo pakisin,
Toisin mie kätesin kälkö,
Toisin käw' käteykseni,
Toisin toiwoni osasi,
Ajatukseni alemma.

Toiwoin suotusen tulewan,
Armahaisen astelewan,
Ei tuo suotu tullutkana,
Eikä armas astununna,
Jos oisi johonki wienyt,
Minun kurjan korjannunna,
Näiltä suurilta suruilta,
Apioilta mielaloilta.

Niinpä nyt iällä tällä,
Tämän hymmenen kululla,
Jos ei muita tulle'kana,

Ankarampia ajane,
Kun ei tulle Tuonen sulhot,
Marssine Manan kossat,
Tuonen hattu hartioilla,
Tuonen latti pääläella,
Tuonen kintahat käessä,
Tuonen kihlat kintahisä.

Kun sitte menen Manalle,
Tuonen poikien tuwille,
Hyw' on siellä ollakseni,

Raunis kasvaellakseni —
En ole tiellä kellenkänä,
Enkä kunkana jaloißsa,
En sure sotakesiä,
Wainowuosia waraja;
Kyllä Tuoni woiton tuopi,
Mana maansa suojelewi.

74. Jospa se johi tulisi.

Jospa se johi tulisi,
Joka mun katalan naißi,
Sekä kurjan korjoaißi,
Näiltä ouoilta owilta,
Weräjiltä wierahilta;
Waißka saattaißi salolle,
Kulettaißi kormen päähän,
Panisi pajuille maata,
Lehille lepeämähän.
Ei paha pajuilla maata,
Eikä läyli lehtisillä,
Läyli on toisen lämpimäsfä,
Waru toisen waiipan alla,
Tutela tuwaßsa toisen,
Huoli toisen huoneheßsa.

75. **Woi jos mie to' miehen saisin.**

Woi jos mie to' miehen saisin,
Miehen mieltäni mukahan,
Saisin sulhosen sorian,
Mustakulman ja korian. —
Jo olen wiikon wuottanunna,
Kauan koissa kaswateltu.
Woi jos saisin nuoren sulhon,
Sulhon nuoren ja werewän,
Joka ilta pään pesisin,
Joka aamu uuen paian,
Uuen paian palttinaisen,
Housut liinan aiwinaiset,
Säärille sukut säwiät,
Kirjakintahat kätehen.
Sais tuo saappahat itsesi,
Lakin päähänsä lawian;
Laittaisi lakin Turusta,
Toisi turkin Tornioista,
Werat saisi Wiipurista,
Kamploitt kahennäköset.

76. **Woi kun mie mokoman saisin.**

Ompa tietty tietyksäni,
Materikko mieleskäni,

Mies pieni, punanen posti,
Walkia, kisherätukka,
Puolahattu, saapasjalka,
Werkawästi, silkkihiivi.
Woi kun mie mokoman saisin;
Joka päivä pään pesisin,
Joka ilta saunan saisin,
We'et, wastat laitteleisen,
Ween wirrasta wetäisin,
Wastat warwikkometsästä,
Puut kokoisin korpiloista,
Waiikka wien wirstan päästä.
Woi kun mie mokoman saisin,
Saisin sitte pienen poian,
Käsi ketreä wetäisi,
Jalka lasta liekuttaisi.

77. **Kun tulis sulho wierahiksi.**

Lintunen lehossa laulo,
Pyy lehossa pyypötteli.
Mitä laulat pieni lintu,
Pyy lehossa pyypöttelet? —
Kunpa tietäisit tulewan
Sulhoseni wierahaksi,
Sillat silkillä panisin,
Sametilla suoramehet,
Weralla wetelät paikat,

Pahat paikat palttinalla,
Lammeesta tuvan tekisin,
Lammiseinät seisottaisin,
Lammilattiat latoisin,
Lammipatsahat panaisin,
Luaslauan lumpehestä,
Laen lahnan suomuksesta.
Pöyän kullasta kuvaisin,
Penkin pienistä rahoista,
Unin uusesta kiviästä,
Pankon saksan paasilloista.
Dron siltahan sitoisin
Sulkkusilla ohjaksilla,
Kullan kutsuisin tuxahan,
Istuttaisin pöyän päähän,
Itse istuisin sylihin,
Kanssa kaulahan kapuisin.

78. Käynkö wiikon willapäänä.

Kuku kultanen kätönen,
Hopiainen hoilattele,
Rinta hieta helkyttele,
Papurinta paukuttele,
Saksan mansikka sanele,
Wiron puola poimettele:
Käynkö wiikon willapäänä,
Kauan tukka tuurukkana,

Hivustašsan kantajana,
Kiemingän lewittäjänä,
Sitojana silkkinauhan,
Päärihman ripustajana —
Käynkö wuoen, käynkö kassi,
Käynkö vuotta wiissi, kuusi,
Wai kaiten kahessan vuotta,
Ympäri yheksän vuotta,
Wai käyn kaitenki ifäni,
Tahi ei täyttä tätä vuotta.

Kuku, kuku kultarinta,
Helstäse hopiarinta,
Kuku kullat kulmilleni,
Hopiaiset helmoilleni,
Kuku kuusin kultawöitä,
Seitsemin sinihamoja,
Tälle tynnelle tytölle,
Tälle kainulle kanalle —
Reittä nuorra naitawaksi,
Wihantana wietäwäksi,
Punapostelle pojalle,
Sorjalle sulhaselle.

79. Run saisin, mitä saanelen.

Sillenpä minä menisin,
Kull' ois kuusi kultawöitä,
Wiissi werkaista hametta;

Kull' ois kuusi kammaria,
Seitsemän salitupoa,
Ja kahdeksan kellaria --
Kellarit teloja täynnä,
Telat täynnä tynnyriä,
Tynnyrit olutta täynnä,
Suoa jouten ollessani,
Kielin kelpotellakseni.

Kun saisin, mitä saneleen,
Kun saisin salitupihin,
Minä rouaksi rupeisin,
Kaupamiehelle kanaksi,
Pohatalle puolisoiksi;
Joisin kahwet kaiten päivän,
Söisin suuhuni sokurit,
Messileivät mieltä myöten.

80. Luo'pa luoja luotuhuni.

Luo'pa luoja luotuhuni,
Ele mielisuotuhuni;
Luotu luoksensa wetäwi,
Mielisuotu surwoawi.
Tuo Jumala tuota miestä,
Jonka formukset sopisi,
Jonka kihlat kelpoaisi;
Joka naita nappajaisi,

Kotihinsa koppajaisi;
Jok' ei weisi wiertämähän,
Panisi palontekohon.

Ellös tuhma tulkokana,
Käwynthanta käykökänä;
Kun ei tulle tuuhiammat,
Korianmat kohti käyne,
En minä sinä itänä,
Kuuna kullan wakkiana,
Kuku nurjuksen nutulle,
Wäsy wärkin turjukselle,
Painu paikkakuffarolle,
Kajakengälle rakastru.

81. Warjele wakainen luoja.

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Tätä neittä joutumasta,
Saamasta tätä tytärtä,
Wiinawillin wuotehelle,
Hürstille humalahurjan,
Olutjuojan offiloille,
Piippusankarin sawuille!

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Joutumasta juontarille,
Saamasta kyläratille! —

Käwis tuo joka lapakan,
Joka kannun kallistaisi,
Ostaisi joka okuen,
Joka wiinan wiillettäisi,
Wiinapantiksi panisi,
Waimoltansa waattehetki;
Itse waimonsa wetäisi,
Puolisonsa puotteleisi,
Kylmäisi kylämälille,
Joka tielle juohattäisi,
Heitteleisi heinäteille,
Saloteille saatteleisi,
Kirkkoteille kirwottäisi,
Hääteille häwitteleisi.

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Turwilta tupakan juojan,
Piippusankarin sawuilta —
Sawu silmät saastuttäisi,
Mustuttäis ihanan muowon.

Tuo Jumala toinen miesi,
Toinen miesi ja parempi,
Jok' ei wirsi wiinan kanssa,
Ei tuiski tupakan kanssa,
Huiskei ei humala päässä,
Piippu suussa ei pitele;
Jok' ei heitä heinäteille,
Eikä saattele salolle,
Jokiteille juohattele,
Kylmätä kylämälille;

Kifo ei rintaristiäni,
Katto kaulaketjunani,
Korwakolttuja mureta,
Sorra kullan formuksia.

82. Ei naitu naintavuonna.

Mitä lie minušta nähty,
Kuka kumma keksittynä,
Kun ei naitu naintavuonna,
Otettu otantavuonna,
Kirkivuonna kihlattuna,
Wiety viimeisä kesänä! —
Naitihin napimpiäki,
Otettihin ouompia,
Naitihin nasaneniä,
Koronaamat suollettihin.
Niin 'miks' ei minua naitu,
Omenaista ei otettu,
Suon kukaista, maan kukaista,
Kaiken kartanon kukaista,
Mesihainän hempeyttä,
Kaste'orren kauneutta,
Mhokoivun armautta,
Soreutta solkikoivun,
Lehtokoivun lempeyttä,
Korokoivun notteutta,
Kororaian raikkautta,
Korepihlajan pituutta?

Diſto herjat helmoillani,
Päälläni pahat panofet,
Sanat kehnot kengilläni,
Sukillani suutelufset?
Heitän herjat helmoiltani,
Päältäni pahat panofet,
Sanat kehnot kengiltäni,
Sukiltani suutelufset;
Uloſ heitän herjät ryysyt,
Arkiwaattehet alennan,
Riisun riihiryökälehet,
Kaſkiwaattehet kariſtan.
Otan wettä lähteheſtä,
Heiluwaſta hetteheſtä,
Jolla peiponen peſeme,
Kylän kukka kuuroame.
Panan päälleni paraſta,
Kaunihinta kaulalleni,
Kuffeinta kulmilleni,
Hempeintä helmoilleni;
Panan kullat kuultamahan,
Hopiat heliſemähän,
Poſkeni punottamahan,
Näköpääni näyttämähän,
Jotta kaikki katſeleiſi,
Kirkkokunta kiütteleiſi,
Kyläkunta kummekſiſi,
Itſeki imehteleiſin.
Sitte tälle neitoſelle
Kilpoa koſiat käywät,

Kilwan kihlat kannetahan;
Lulewi Turusta sulhot,
Alta kaupungin ajawat,
Alta linnan liivittävät.
Neito wieähän Birohon,
Saksan maalle saatetahan;
Kun tulen kotihin tuolta,
Lulen kullassa kotihin,
Hopiassa weikon luoksi,
Siltissä sisaren luoksi.

83. **Ukoill' on paha ajatus.**

Ukoill' on paha ajatus,
Lunto pitkätukkailla,
Hivus pitkä, miel' lyhyinen,
Etten mie sinä itänä
Rouse nuoren wuotehelta,
Mene wesan werewän;
Saa en miestä mielehistä,
Sulhaista sulosanaista.
Waan vielä tätä nykyä,
Wielä tällä hymmenellä,
Rousen nuoren wuotehelta,
Menen wesan werewän,
Saanki miehen mielehisen,
Sulhasen sulosanasen.
Ompa tietty tieossani,

Materikko mielesfäni,
Punaposki puolesfani,
Sinisukka suojaßfani —
Mies pieni, tiherätukka,
Matalainen, saapasjalka.
Kun käypi katua myöten,
Sirkkasorkka sorkehitiwi,
Se käypi kepein kengin,
Sufin walkein waelti,
Kengin mustin muifotteli;
Sääret sen syämen syöpi,
Warsti watsan halkasewi,
Kuu ruumis nurehen tuopi.

84. Täytywi tätä tytärtä.

Si tänywy tätä tytärtä
Paholle rekijajuille,
Pikafille liistehille,
Miehen kainun kainalohon;
Wielä tälle tyttärelle,
Tälle kaunolle kanalle,
Tulewi Turusta sulhot,
Kirjatorjat kiiättäwät,
Siitäwät sinifatulat,
Werkawiitat wuillettäwät.
Sitte täntywi tytärtä
Rikkahille reen perähän,

Kauppioille kainaloihin;
Werassa vihille wiewät,
Paperissa pappilahan,
Sillisä salitupihin,
Säterissä sängyn päälle —
Sitte ei sänki säärtä pistä,
Sirppi ei formia sipase,
Wiikate wipase kättä,
Korenta ei paina olkapäättä,
Kivenpui ei kättä lyötä.

85. **Wiel' on nullalla mielitietto.**

Winkä tiesiwät minusta,
Kun ka kummasen näkiwät,
Kun ei nainehet minua
Nuo soriat nuoret sulhot,
Kun ei korjattu kesällä,
Wiimetalwena tahottu,
Otettu omille maille,
Kopattu kotikylähän.
Ei tuo netto tuosta huoli,
Piä ei pitkältä sitrua;
Jos ei nättu naapurihin,
Kopattu kotikylähän;
Wiel' on nullalla mielitietto
Glossa etempänäti —
Menen neiti muille maille,

Dmin jalkoini osoan,
Turun poikien tutuksi,
Porwarien puolisoiksi.

86. **Ei tuo neito tuosta huoli.**

Mitä lie minusta nähty,
Kuka kummanen katsottu,
Kun ei naia naapurihin,
Otetta omille maille;
Piekö nähty liion syöwän,
Liion syöwän, liion juowan,
Wai tietty wähä tekewän,
Tahi ei nousewan warahin.

Ei tuo neito tuosta huoli,
Jos ei naia naapurihin;
On maata metsen matoa,
Kuusia orawau olla;
Kyll' on maata muuallaki,
Ilmoa etempänäki.
Menen neito muille maille,
Wierrähän Wiiron wesille,
Olen orjana Wiroska,
Palkkalaisna Pauluskoilla.
Hyw' on sellä orjan olla,
Armas piikasen eleä:
Ei suata surwomahan,
Ei tahota tappamahan,

Ei oo huolta huumarelle,
Eikä kiirettä kiwelle;
Wesi siellä wehnät jauho,
Koski kiikutti kiwosen.

Saan ma riimäsen rahoa,
Puolentoista polttinaista;
Ostan yläiät yliset,
Aivan ankarat alaset,
Ostan uuet ummiskengät,
Sillkkiset sukkan sitehet.
Sitte kuulun kuffasena,
Hopiaisena heläjän,
Menen herran heinämaalle,
Heinämaalle mansikatši,
Lahi kirkkohon kufakši.
Kaikki rahwas katsomahan,
Ihmiset imehtimähän,
Nuoret miehet mieltymähän,
Sulhaset suatsemahan,
Minun allin armautta,
Ja korian kuffautta,
Soreutta forsalmun;
Siitä naiwat Karwan herrat,
Wiewät Wiipurin isännät,
Suurihin salitupihin,
Kammihisin kammarihin.

87. Nouse lempi liehumahan.

Kufapa tässä on Hien kuotto,
Kempä Lemmon lentokeihäs,
Joka lempeni lähetti,
Pani kuulun kunniani,
Tikan tiehen, tien ohe'en,
Maan alle, maon pesähän,
Tikan tietoliikkusehen,
Kären käyntiloukkosehen!

Wielä mä lempeni herätän,
Koston kuulun kunniani,
Tikan tiestä, tien ohesta,
Maan alta, maon pesästä,
Tikan tietoliikkusesta,
Kären käyntiloukkosesta;
Koston lempeni lewoista,
Kunnian kulonki alta.

Nouse lempi liehumahan,
Kunnia kukoostamahan!
Kule kuu, palate päivä,
Pala nuorten miesten mieli!
Syän syttyös tulehen,
Povi polttohon kowahan,
Watsa walkian wäkehen,
Mieli melki heltehesen;
Jott' ei oisi öisä maata,
Eikä päivällä lewätä!

Palo tuli, palo taula,
Pala nuorten miesten mieli! —

Paras mulle, ei pahinta,
Paras pappien seasta,
Kyllin kirkkorahwa'asta,
Sorein sotawäestä,
Werewin wesen päältä!

88. **Paiistaa päivä muualloki.**

Mitä neiti tuosta huolin,
Kuta kukkanen walitan,
Jos ei naia naapurihin,
Oteta omille maille! —
Paiistawi Jumalan päivä
Muualleki maalimassa,
Ei isosen ikkunalle,
Ei weikon weräjän sunlle.

Menen neiti muille maille,
Loukka toisille wesille,
Samohon sananalanen,
Wihattawa Wiipurihin;
Sitte naiwat Karwan herrat,
Wiewät Wiipurin isännät,
Siikuttawat linnan herrat,
Keltyn saksat saattelewat.
Kewyt on Keltysä eleä,
Kewyt syöä Keltyn leipä —
Kefäs ei tehä kekoa,
Lalwess ei tapeta riihtä;

Leipä linnasta tulewi,
Särwin kaikki kaupungiä;
Syömättä siat lihawat,
Kannis karja katsomatta.

En tuolta kotihin tulle,
Käy en näille kartanoille,
Ennenkun werassa wierin,
Sametissa saan kotihin,
Oma poika ohjillani,
Saamani satulan päällä.
Kun ma tyttönä tulisin,
Kassapäänä kalfettaisin,
Wiel' ois wiiellä wihoa,
Kuullaki kulkun täysi,
Kysymistä kymmenellä,
Sa'alla sanelemista.

89. Läkän musta muille maille.

Mustaksi mua sanowat,
Terwas kannoksi tekewät,
Pahaksi panettelewat,
Kekäleeksi kelläjawät;
Moni on mustempi sanoja,
Pahempi panettelija —
On tyllin kekälehiä,
Tiellä terwas kantojaki.

Enkä tuosta neito huoli,
Jos mun mustaksi sanowat;

Läffän musta muille maille,
Rauankarwa kaupunkihin,
Siellä musta walkenewi,
Rauankarwa kaunistuwi —
Saksan saipua pesewi,
Meren waahiti walfasewi.
Tot se on weteä toisti
Uuen linnan linnuffinen,
Suomen suolanen silakka,
Raupungin kala makia.

90. Pois tulee tytölle lähtö.

Minä muut mukahisensa,
Kuti kielitumpalinsa,
Ottawat omilta mailta,
Tuowat mailta tuttawilta;
Minä wieno wertoani,
Minä kainu kanppoani,
En ota omilta mailta,
Tuo en mailta tuttawilta.
Pois tulee tytölle lähtö,
Erohetki ennättäwi,
Lästä kylmästä kylästä,
Katalasta Karjalasta;
Ero on wiinat keitettynä,
Ero pantuna oluet,
Rohta forjat käännettynä,

Päin ulos, perin tupahän,
Lappein ison latohon,
Kalten karjohuonehesen.

91. **Jo nyt luulen luopuwani.**

Pois tuli tytölle lähtö,
Matka maasta ottaminen,
Tästä kuulusta kylästä,
Kaunihista Karjalasta,
Jossa kaswoin kaunokainen,
Olenin ihana neito,
Kaiken kaswantoikäni,
Lapsipuolen päiviäni.

Emmä tuota ennen luullut,
Enkä uskonut olisi;
Tot en luullut luopuwani,
Uskonut eroawani,
Tämän linnan liepeheltä,
Tämän harjun hartehelta.
Jo nyt luulen, jotta luowun,
Sekä uskon, jott' eroan,
Luowun loissin luojuella,
Wierin wierahan tawalla.

Lähen nyt kukka kulkemahan,
Waapukka waeltamahan,
Mansikka matelemahan,
Weran nukka wieremähän;

Wierin soita, wierin maita,
Wierin wentoja westä,
Wierin maille wierahille,
Kulkenen kuhun tahansa,
Päätä pääsky syöttämähän,
Henkeä elättämähän.

Millä syötän pääni pääsky,
Heikko henkeni elätän? —
Kaks' on kättä kannokaiستا,
Kaksi jalkoa jaloa,
Niillä syötän pääni pääsky,
Heikko henkeni elätän —
Syötän suuni surwoittaki,
Täntän tähtäjäuhottaki.

92. Suotta soimat nostettihin.

Suotta soimat nostettihin,
Kiusan kielet kannettihin,
Mun päälle hyvän tapani,
Päälle kuulun kunniani.
Jopa waan tytöstä tästä
Piit tuumoa pitivät,
Sekä piit, jotta poiät,
Miehet mieliä pahoja,
Sekä siirtivät sisaret,
Jotta langot laitteliwat,
Heimokunta herjaeli.

Noin ne luuli luppafornwat,
 Ajatteli arpinaamat,
 Tämän püian pilkan saawan,
 Häpiähän häilähtävän —
 Koiterehen kuolewani,
 Kaatumwan kalojen syöä,
 Waan en kuole Koiterehen,
 En kaau kalojen syöä;
 Vielä nyt tätä nykyä,
 Vielä tällä kymmenellä,
 Lempipaitohin paneme,
 Lyöme lykkymaattehisin.
 Vielä tälle wienoselle,
 Vielä wienopäiwäselle,
 Kolkkawi kosian kengät,
 Wälkkäwi wäwryn kypärät;
 Pian Pieline pefewi,
 Wesi kuulu kuroawi,
 Wesi wallan walkasewi,
 Enon walkama walawi.

93. **Sepä wasta sen pahempi.**

Paha lienenki polonen,
 Pahemmafsi pantanehe;
 Tuhma lienenki polonen,
 Tuhmemmawfsi turmellahan;
 Rehno lienenki polonen,
 Rehnommawfsi kellätähän.

Eipä se paha olisi,
 Kun kylän paras paniisi,
 Kylän kukka kuituttaisi,
 Kylän sankari sanoisi.
 Sepä vasta sen pahempi,
 Sepä äsken äittelämpi,
 Kun panee kylän pahimmat,
 Kylän huonot huifuttawat,
 Kylän kehnot kelläjäwät,
 Kylän herjat herjoawat,
 Kylän rietat riioawat,
 Kylän ilkiät ilowat,
 Puhelewi ruumenpurnut,
 Terwakirnut tempoawat,
 Syltysammiot sanowat,
 Kellokaulat kelläjäwät.

Ja mitä huolitta minusta,
 Kuta kannatta surua,
 Hewon huulet Hermitistä,
 Pulloturwat Tuurikista,
 Pulloosuut pünäkerästä? —
 Senpä te minusta saatta,
 Min kirwes kivestä saapi,
 Napakaira kallioista,
 Järky jäästä iljeneestä.
 Saatta sen sanottuanne,
 Minkä ilman oltuanne —
 Syntiä syämen täyen,
 Watsan täyen waifeutta.

94. En ole syötävä soria.

Minä laulan laitettava,
Minä pantawa pajatan,
Sanelen sananalanen,
Wihattawa wierettelen:
Mitä te hyvät imeiset,
Wiikon kannatta wihoa,
Päälle mun wähäwäkisen,
Lapsen pienen pikkaraisen? —
En ole syötävä soria,
Enkä purtawa punanen,
Kaluttawa kaunokainen;
Kaitawa minä olisin,
Stettawa oiwanlainen,
Korjaeltawa soria.

95. Tulin kummaksi kylähän.

Tulin kummaksi kylähän,
Smeheksi ihmisihin,
Duoksi omille maille,
Nauramoiksi naapurihin.
Stettiin minusta outo,
Warsin wirhi wiskattihin,
Minun lapsen lauluistani,
Pienen pilpatuksistani;

Tuli soppehen sohina,
Sekä nurkkihän nuhina,
Silmän isku iffunoihin,
Jalan polku porstuihin. —
Pantihin minä pahaksi,
Tuhmemmaksi turmeltihin.
Pantkohotpa, min panewat,
Sanokohot, min sanowat,
Pian mie paha pakenen,
Kohta outo kollahatanen;
Kohta tästä kolkkan käännän,
Kolkkan käännän, toisen wäännän,
Käännän silmät sunne pään,
Kusta kultani tulişi,
Herttaseni herškuttaişi.
Menen tuhma tuonnemmaksi,
Kulen kumma muille maille;
Ei taia minun täheni,
Kauttani minun katalan,
Mieli mierolta wähetä,
Ajatus kylän afoilta,
Nauru naapurin tuwilta,
Leikki lemmon loumajoilta,
Silmän isku iffunoilta,
Wälkytys kyläwäliltä.

96. **Liika minusta laitettihin.**

Liika minusta laitettihin,
Sekä laawa lastettihin,

Moni wirhi wisattihin,
Saatihin moni sanoma.
Ken minusta liian laitto,
Liian laitto, laawan laski;
Tulfoon laawa lapsistansa,
Sekä liika saamistansa,
Pojistansa miehen polku,
Tyttärestä läänilautta,
Miniästä mieliharmi.

Sanottiin minun polosen
Sata lasta saaneheni,
Tuhat tuuwitelletteni;
Saakohot itse sanojat,
Saakohot sawiset lapset,
Sisiliskokset sikiöt,
Käärmeihiset kätkyläiset,
Korppilintujen kokokset,
Linnun mustan mustuffaiset.

97. **Suotta soimat nostettihin.**

Si minusta olle'kana,
Olle'kana, liene'känä,
Wiikoišta wihanpitoa,
Kaukaišta ylenkatsetta.
So on wiikko wihattuna,
Kauan ylenkatsottuna,
Suotta soimat nostettuna,

Kiusan kielet kannettuna,
Päälle mun hyvän tapani,
Päälle kuulun kunniani.

Sanottihin, soimattihin,
Sanottiin minun polosen
Silmin syöväni urohot,
Käsin miehet kätkeväni;
Surma syököhön urohot,
Lauti miehet tappakohon,
Kalma käsin kätkeköhön.
Tulkohon Turusta rutto,
Amputauti Anuksesta,
Beritauti Wiipurista;
Ampuisi akat kylästä,
Koukkuleuat kopristaisi!
Ei minua muut sanoisi,
Ukat saatanat sanovat,
Pakanat panettelewat,
Warajawat poikiansa,
Luulewat lutuksiansa,
Minun pienen pettäväni,
Katalan kaottawani;
Piru heitä pettäköhön,
Tuoni heitä toiwokohon,
Lytöt Kalman katselkohot,
Maanitelkohot Manalan.

98. Mitäpä suren sanoista.

Jospa han palonen lienen,
Eli lienen tuhma tuihi,
Pahemmaksi nuo panemi,
Tuhmemmaksi turmelewat;
Kylä on suuri suita täynnä,
Silmia sitäi enemmän,
Korwia sitäi kowemman.
Waan mitä huolinki hotakka,
Mika piika pelleänti,
Mitäpä suren sanoista,
Kuta tottelen torista —
Mie olen tottunut torihin,
Sattunut kylän sanohin,
Wiipynyt kylän wiho'in,
Puuttunut puhetten alle.

Kun kuulen sanottawaksi,
Eli liion pantawaksi,
Sillon seison selwemmästi,
Piän päätä pystymmästi,
Olen kun oriheponen,
Tahi sälkö säärtä lyden;
Kuulisin kiitettäväksi,
Kertakaan kehuttawaksi,
Mempansa pään pitäisiin,
Mäs silmät sirteleisiin.

99. Sanat päälleni satawi.

Usein minä polonen,
Usein tytär utunen,
Luskaan luisessa tuwassa,
Kiehun kielikattilassa.
Usein minun polosen,
Usein utusen lapsen,
Sanat päälleni satawi,
Puheet putoelewat.
Sanottiin minun polosen
Juossehen joka kisasä,
Maannehen joka majasä;
Moni huoraksi hokotti,
Moni wanno warakahaksi —
Huoranmat hokottajani,
Warakahamat wannojeni.
Mitä mie waiwanen warastin,
Kuta oisin kurja saanut:
Pykäläs' oli piimäpytty,
Merkisä isännän itra,
Wakasä waja'a leipä,
Mitäsä alottamaton.
Leikkasin manatun leiwän
Manatuista kannikasta,
Makasä unen manatun,
Lorkatin toran-alasen,
Manatuilla wuotehilla,
Kirotuilla pääaloilla —

Makia uni manattu,
Tuo mielen toran-alanen.

100. **Wierin wierahan waralle.**

Olin mie isoni koisä,
Weikon kaunon kartanossa,
Olin kun omena-marja,
Tahi kun mansikka mäellä;
Nyt on tullut turmiolle,
Tammanna tawattomaksi.
Wei ensin emoni surma,
Sitte tauti taaton tappo,
Wesi welijeni hukutti;
Jäin minä we'en warahan,
Tulin tuulen turwan alle.
Ei paha we'en warassa,
Eikä tuulen turwan alla;
Pah' on wierahan warassa,
Tunnottoman turwan alla.
Tulin mie tähän talohon,
Tulin kun tulikipuna;
Wierin wierahan warahan,
Wierin kun wespisara;
Äkättihin äiä syömän,
Tiettihin wähä tekemän,
Warattiin warastawani,
Ei warahin noufawani.

Kyllä kuulin mieki kurja
Lemmon linnun laulavaksi,
Kuulin, kuinka kukkan laulo,
Klotzi isännän lintu;
Waan en woine wuolas nosta,
Enkä haikia hawata,
Kullati kuton sanalla,
Linnun laajan laulannalla. —
Woi sinua kurja kukkan,
Haikia hawukan ruoka,
Kun sa niin warahin laulat,
Allittelet aikasehen!
Et sä silloin laajan laula,
Et alota aikasehen,
Kun sa wieähän wiluhun,
Paiskatahan pakkasehen.

101. Monta muoriteltawata.

Mont' on muoria minulla,
Monta muoriteltawata;
En tieä kuta kumarran,
Kumarran wäähä kutaki.
Waino heidän herjat kaikki,
Pakenen pahoista poies,
Waiikka metsähän menisin,
Korpehen kotini saisin.
Ennen kuusia kumarran,

Kun kumarran kumnotonta,
 Ennen kierrän kieron koirwan,
 Kun ma' kierrän kelmotonta;
 Ennen palvelen pajua,
 Kun ma palvelen pahoa;
 Ennen leppeä lepytän,
 Kun lepytän lempolaista.

Lempoko näistä lemmen saapi,
 Piru kunnian pitäwi,
 Tästä lemmon leiffosta,
 Pirujen pesäsiasta! —
 Hyppäsin hyppyn jaloilla,
 Kävin kärpän kämmenillä,
 Siistiä tawottaessa,
 Kunniaa pyytäessä;
 Saanut en kurja kunniaa,
 Kauff' en lempiä tawannut,
 Waikka wuoret wierettäisin,
 Kalliot kaha panisin.

102. **Kun ma woisin wielä wuoen.**

Tuskafsi minun tulewi,
 Pakofsi minun panewi,
 Tätä orjana oloa,
 Wierasta kiwen wetoa —
 Kiwi kisko harteheni,
 Paasi paitani repäsi.

Kun ma vois'n vielä wuoen,
Kestää tämän kesosen,
Tämän syksyn syylätellä,
Tämän talwen tallustella,
Ukan ankaran apuna,
Rautakämminen kälynä!

Jospa vois'n wuoen olla,
Tö' en toiseksi rupeisi,
Paistiksi pahan emännän,
Tulikultun kumpaliksi;
Kun minä sanan sanowi,
Tuli suusta suihkuawi,
Kipunoivi alta kielen,
Sawuaa sanan jälestä.

Jo ma woinen wuoen olla,
Nhen kestää kesosen,
Nhen syksyn syylätellä,
Nhen talwen tallustella,
Ukan ankaran apuna,
Rautakämminen kälynä;
Teräksestä tietän kengät,
Paulat waskesta panetan,
Joilla seison seinäwieret,
Kuuntelen kujaperukset,
Kunnes suuri suišteleksen,
Ankara asetteleksen,
Rautakämmen käänteleksen,
Tulikulttu kuohteleksen.

103. Emännäll' on kolme kieltä.

Niin minäki pieni piika,
Kun on muutti pienet piikat,
Orjaksi olen osattu,
Pantu palkan piikkutehen,
Näille tuhmillle tuville,
Asunnoille arwosille.
Niin kiulu isännän silmät,
Kun tuima tulikipuna,
Niin liikku emännän kieli,
Kun on kuiva haawan lehti,
Emännäll' on kolme kieltä —
Yksi puinen, toinen luinen,
Kolmas on kivinen kieli;
Puisella puhu tuwassa,
Luisella lufon takana,
Kiwisellä kellarisäsa.
Mit' ei kielessä kerinne,
Kut' ei saattane sanoilla,
Sen panewi seipähällä,
Halkosilla haastelewi. —
Eipä se paha olisi,
Ei ois puolinkaan paho,
Kun on tuojani toruissi,
Tahi saajani sanoissi,
Iskissi imettäjäni,
Löysi löylynkylhwettäjä;
Se wasta paha paneksen,
Sepä tuskan tuottelewi,

Kun on tuomaton toruwi,
Saamaton pahoin sanowi,
Iskewi imettämätön,
Lyöpi löylyntylpemätön.

104. **Mahoit ennen luoja luoja.**

Woi kun loit minua luoja,
Woi kun säätelit Jumala,
Drjaksi osalliselle,
Wangiksi waralliselle.
Kun et sie minua luonut,
Säätänyt tätä tytärtä,
Waimoksi waralliselle,
Pohatalle puolisoiksi,
Joka kestii juoksijaksi,
Joka ilta ilotsijaksi.

Mahoit ennen luoja luoja,
Luoja luotoja merehen,
Salasaaria sanella,
Karipäitä kaswatella,
Ennenkun tätä tytärtä,
Näille päiwille paholle,
Portahille pyöriwille,
Warwille wapisewille,
Joka tuulen tuultawaksi,
Satehen saeltawaksi!

105. Lähän linnahan kanaksi.

Ei minušta liene känä
 Orjaksi omille maille,
 Lähän linnahan kanaksi,
 Maille niille marjaseksi.
 Ennen kannan maitokannun,
 Maitokukksinan kuletan,
 Sihen sillan kormasehen,
 Tahikka kaupungin kaulle;
 Ennenkun kannan kaskipölkyn,
 Nokipölkyn nostattelen,
 Sillä paikalla pahalla,
 Tuhmalla tulirowilla,
 Josta saita syöä saapi,
 Punakuoren purraksehen,
 Joka wei wähän wäteni,
 Waahen otsasta walutti,
 Raikki kisko kylkiluuni,
 Wäänti hartiot hajalle.

106. Ei ollut kannis Karpan puoli.

Olin Karpalla kanana,
 Herttasena herran poian;
 Kannisko oli Karpan puoli,
 Helewäinen herran puoli? —

Ei ollut kaunis Karpän puoli,
Ei helewä herran puoli;
Se kaunis Kalinan niemi,
Se soria Corsan niemi,
Suuren aallon surwelija,
Suuren wietran wierettäjä.

Woi sie kumman Kuittijärwi,
Woi sie lemmon liete'pohja,
Minun kurjan kuolettaja,
Minun suotta souattaja,
Sormieni sorruttaja,
Berieni wierettäjä,
Pihojeni liuwuttaja,
Koko warren wainuttaja.
Saattaisiko suurisynty,
Auttaisi ylinen armo,
Tätä neittä Niemelästä,
Kaunoista Kalinalasta,
Immeksi ison kotihin,
Tahi Karpalle kanaksi;
Toi mie tuohukset wetäisiin,
Wahasauat saatteleisiin,
Parahiksi pappilahan,
Kirikköhön kiiättäisiin.

107. Ei tytär jofehen jona.

Soutaisin isoni purtta,
Kun lehteä lennätellen,

Souan wierasta wenettä,
 Weän kun wesi hafoa;
 Wesi wie wähan wäkeni,
 Nalto armahan ikäni,
 Tuuli tuffani repiwi,
 Muun muowon wihuri wiepi.

Tule tuuli, paista päiwä,
 Laske lasta irrallehen;
 Ota minua orjuudesta,
 Päästä palkan piikuesta,
 Waikka wierisin wetehen,
 Kaatuisin kalajokehen,
 Sisareksi sikasille,
 Weikoksi we'en kaloille —
 Siit silmäni pesti,
 Hauti pääni harjoaisi.

Waan kun tuolen tuulu piitä,
 Riutunen tytär ritunen;
 Kufapas sitte kullalleni,
 Kenpä kielilimmulleni,
 Puun sääpi, halon hakewi,
 We'en rannalta wetäwi? —
 Ken pesti pyhäset pnykit,
 Urkipaiat ompelewi,
 Nästykit näpertelewi,
 Wiepi ne wesitiwelle,
 Alle kartun kantelewi,
 Sotkahun sowitzelewi?

108. Wierahan ylösajanta.

Wiennä heitti minun emoni
Kylän waimojen warahan,
Kylän naisten kylwetellä,
Kylän akkajen ajella.
Kaikki tunnen mie katala,
Kaikki oon kokenut kurja,
Mieron mielen, mieron kielen,
Mieron armot armahimmat,
Kyläset hywinpiännät,
Wierahan ylösajannan.

Kun wieras ylös ajawi,
Noin se fillon wieras wirkki:
”Nouse pois nokinen pölkky,
Hawa’a wesihaikonen,
Puhu tulta turwe’forma,
Lietso lemmon liekuttama!”
Ei se niin oma emonen,
Noin fanois oma emonen:
”Nouse ylös noutamani,
Kaapsahtele kantamani,
Puhu tulta tuomaseni,
Lietso liekuteltuseni;
Kun et jaksa, niin lepeä,
Ja lietso lewättyäsi!”

109. Kaswoin lasa armotonna.

Cipä kaswa kaikki lapset,
Ei ylene yksitänä,
Niinkun mie katala kaswoin,
Yksipuolinen ylenin.
Kaswoin lasa armotonna,
Yksipuolisena ylenin;
Kaswoin kun karankokuusi,
Nousin kun noropetäjä,
Niinkun putki puun nojassa,
Saraheinä sanmalsuolla,
Kaste kaihassa tilassa,
Wesi waahterin wajoissa.
En kaswan't kanammunilla,
Ylennyt siantlihoilla;
Kaswoin kainalopaloilla,
Tänwyin kaalin tähtehillä,
Weräjillä wierahilla,
Uksilla ulisewilla.

Kump' on eukoni eläisi,
Disi wanhin walwehella,
Ei se lapsi näin käwisi,
Rukkawierulla nutulla,
Karrwawieru kauhtanalla,
Paha raiska paita päällä;
Maata werkani wetäisi,
Siltoa sinihamonen.

110. Tule ei päivä polvenaan.

Etköhön hyvä Jumala
Luoko lasta luonnotonta,
Eikä aivan armotonta,
Istontta alle ilman,
Emotonta ensinkänä,
Niinkun loi minun Jumala
Istottaman alle ilman,
Emottoman ensimmäisen —
Poi kun lokkien sekahan,
Karille meren kajawan.
Päivä pääskyille tulewi,
Warpusille wakenewi,
Ilo ilman lintusille;
Ei minulle millonkana.
Eipä se emottomalle,
Tule päivä polvenahan,
Eikä walkia walošta,
Ei ilo sinä ifänä.

Räyn mä kymmenen kyleä,
Samoan sa'an taloa;
Ei ole sitä sisarta,
Wielä weljeä wähemmin,
Jolle huoleni sanoisin,
Ja haluni haasteleisin —
Sisaret on siellä täällä,
Weikkoni Wenäehellä.

Jos ma wirkan wierahalle,
Kyllinki kylän wäelle,

Wieras sen wiefsi panewi,
Kyläläinen kymmeneksi.
Parempi, sanon pajuille,
Eli haastan halkosille,
Kerron puille pääni päällä,
Maahan alla jalkojeni;
Lausun saunan lautasille,
Itken saunassa saloa,
Kyllin kylpihuoneessa,
Ylisellä yksinäni —
Yliset ulaswesille,
Saunan lauat lainehille.

III. Pois itkin ihauat silmät.

Mits' on silmäni sipalat,
Näkimeni näin huterat —
Liekö lasfa langeteltu,
Ja piennä pahoin pielty? —
Ei oo lasfa langeteltu,
Ei piennä pahoin pielty.
Siit' on silmäni sipalat,
Näkimeni näin häperät;
Kun ennen emoa itkin,
Kantajata kaihoelin,
Surin suurta syöttäjä,
Waruin suurta vanhempoa.

Itkin wuoen, itkin toisen,
Itkin kohta kolmannenki,
Kolmannenki, neljännenki,
Wielä itkin wiiennenki;
Pois itkin ihanat silmät,
Kašwon kaunihin kaotin,
Puottelin punasen posken,
Werewäisen wierettelin.
En ole sitte silmin nähnyt,
Kun on kirstu kiini pantu,
Kautanauloilla napattu,
Wasaroilla wahwistettu.

112. Ei kuule emo minna.

Kun olin lasša kuuskesosna,
Wielä wiistruotosena,
Olin nokka nuotilleni,
Sekä wilkka wirsilleni,
Lauelin jokaisen lakson,
Joka rannan rallattelin;
Nyt en oo nokka nuotilleni,
Enkä wilkka wirsilleni,
Ilman laulan laitoisfani,
Murehišfani murajan.
Laulan mie liki kotia,
Liki wettä wierettelen,
Liki laulan linnaistani,

Ei salwanta saneleen,
Ehkä kuulisi emoni,
Panisi pa'an tulelle,
Parasta pa'an sisälle;
Tulisi kysellemähän,
Ja saisi sanelemahan:
"Mitä laulat lapsueni,
Kuta lintuni liferrät?"

Ei kuule emo minua,
Jos mie silmillä siherrän,
Tahi kulmilla kuherran,
Päälaella laulattelen;
Enkä huoli huutamahan,
Ei se kuulu kumminkana,
Ei kuulu emolle itku,
Ei walitus wanhemmalle —
Huuto ei kuulu Tuonelahan,
Walitus Manan majoille.

113. Nofensin nuotivilla.

En minäki oisi ollut,
Isän koiissa ollessani,
Mustin muita neitossa,
Kalwakin kylän kanoja.
Waan ma mustuin mustikoilla,
Painuin marjoilla pahoilla,
Muutuin mustilla tulilla,

Nokehuin nuotioilla,
Keryin keittowalkioilla,
Sawustuin sawumajoilla;
Kun sbin lasfa mustikoita,
Paljo marjoja pahoja,
Nukuin nuotiotulilla,
Makasfn sawumajoilla.

114. **Difinko pojaksi luotu.**

Sun oisfn poikana polonen,
Kalki jousen kantajana;
Ei ne pyyt pyhää pitäisi,
Drawaiset oisi jouten.

Difinko pojaksi luotu,
Ja tyhätty kyntäjäksi,
Emmä näisfä näin käwisi,
Kylän wierahan warassa;
Kyntäisfn ifoni maita,
Ja wakoisfn wanhempani;
Ei wieras wiheltelisi
Pelloilla ifon perillä;
Ei ittis ifoni pelto,
Wainiot walitteleisi.

Itkikö ifoni pelto,
Laaton wainiot walitti? —
Itkipä ifoni pelto,
Laaton wainio walitti.

Kun käwin siwutse ferran,
Ustuin aitojen alatse,
Kuulin itkewän isosti,
Wahwasti walittelewan,
Kylällistä kyntäjätä,
Wierasta wakoajata.
Pellot itki, niityt itki,
Kotinurmet nukkerehti,
Näin hyweä niittäjätä,
Raunista kaputtajata.

115. Toisinpä käwi kätehen.

Toisin tiesin, toisin toiwoin,
Toisin luulin ja kätesin,
Toisinpä käwi kätehen;
Tuli tyhjä toiwotusta,
Wale wiikon wuotetusta,
Tosi toiwomattomasta.

Mennä vuonna, näill' ajoilla,
Kuka tiesi kuulun piian,
Kenpä kenssin morsiamen,
Sutiwan suruista päätä,
Huolellista harjoawan,
Raihollista kampoawan.

Mennä vuonna, näill' ajoilla,
Kuka tiesi, kenpä luuli,
Tänä vuonna, täll' ajalla,

Kynsivän kylän wäliä,
Mieron teitä mittelewän;
Nämät notkot nousewaksi,
Nämät maat matelewaksi,
Nämät kursot fultewaksi.

Empä uskonna olisi,
Jos oisi sata sanonna,
Wiisi wiiasta puhunna,
Kuus' sanonna kuusikosta,
Näille juonin joutuwani,
Näille päiwin päätywäni,
Jott' on päiwät päälle pääsyt,
Suonet joutunna käsihin.

116. Osan tähän ei otettu.

Oisi tämä otettu,
Neito kaunonen katsottu,
Tämä mutoto muuanne'ki,
Tämä kaswo kaitin pätkoin;
Osan tähän ei otettu,
Lawan tähän ei tahottu.
Ken oisi köyhän ottanunna,
Katsonna minun katalan,
Minun kurjan korjannunna;
Oisi tuo polonen poika
Saanut wihkurin wihoa,
Paljo päiwiä pahoja,

Sylin syäntähän piellä,
Käsiwarssiin wätsoahan —
Saanut panna paiatuutta,
Sufatuutta surkutella,
Hoiotella housutuutta,
Panna paitansa pahutta.

117. Miksi olen laiha.

Mina laulan laiha piika,
Tielle heitetty heläjän,
Sanelen sanan-alanen,
Kaitaposti kaitottelen,
Kun ei muut lihawat laula,
Pulskiammat ei puhele,
Werewämmät wierettele,
Kaunihimmat kaitottele.

Paulan, laulan laihalanta,
Kuivalanta kuifuttelen,
Pulan laihoilta lihoilta,
Kupehilta kuuttomilta.

Miksi olen lihoilta laiha,
Kupehilta ilman kuutta? —
Siksi olen lihoilta laiha,
Kupehilta ilman kuutta,
Kun on lasa langeteltu,
Piennä kolhittu kowasti. —

Woi melonen weitoseni,
Kaunis kaswinkumpalini,
Kuin sa kuitenki wetelit,
Ja pitelit pienosena,
Hypusena huihkuttelit,
Kantelit kapalolassa! —

118. **Ikävä omia maita.**

Laulan, laulan laiha piika,
Wieritän weretön lapsi;
Laulan rannan laiturilla,
Wieritän weskivellä,
Johon kaikki aallot käypi,
Ween tyrskyt tyyräjäwi,
Minun raukan laulellessa,
Kurjan kuiferrellessani.

Minä laulan laiturilla,
Wieritän wessien luona,
Jotta kuuluisi kujerrus,
Ääneni yli wessien;
Kuuluisi kotikylähän,
Dman puolen poikasille —
Ikävä minun tulewi,
Ikävä omia maita,
Dman puolen poikasia,
Dman Suomen sulhasia.

119. **Surujeni mie sukitan.**

Katsos muita miekkosia,
Ja onnen osallisia,
Sukittawat suotujansa,
Luotujansa paiottawat;
En minä sinä itänä,
En polonen polwenani,
Sukittele suotuani,
Luotuani paiottele —
Surujeni mie sukitan,
Paiotan pahoa mieltä,
Mielen kaiken kääntehtiä,
Piikkehiä liian mielen.

Kunpa kuolisin polonen,
Katalainen kakkiaisin,
Sukat surmalle tekisin,
Paiat Kalman poikasille —
Sukat suurista suruista,
Paiat päiwistä pahoista,
Housut huolen kantahasta,
Sholiivit itkuloista.

120. **Kunpa kurja kuolisin ki.**

En minä sinä itänä,
Kuuna kullan walfiana,

Näijälle kättä näytä;
Näijä walehtelewi
Syväkseen, saahakseen,
Kylläisnä eleäkseen.

Noin sano Sawon näijät,
Noin pakisi Pohjan noiat,
Minun kurjan kuolewaksi,
Kalkisen katoawaksi,
Nuorena nukahtawaksi,
Kaswawana kaatuwaksi —
Minä hoikka huolemahan,
Ja musta murehtimahan.
Mieleni meni pahaksi,
Syämeni surulliseksi,
Enkä kuollut kuitenkana,
Lainnut en kalkinen kaota.

Kunpa kurja kuolisinki,
Kattiaisinki katala,
Äsken tuosta toisssa vuonna,
Kohhta kolmanna kesänä,
Maassa heinäna helyisin,
Kukkana kukostelesin —
Paremmat kukalla päiwät,
Helewämmät heinäfellä,
Kun on kurjalla minulla,
Kowin koitopäiwäfellä.

121. **Löyän armon aaltoloissa.**

Läksin piennä paimenehen,
Lässa lammasten ajahon,
Istuin maalle marjaselle,
Nukuin nurmikkokosolle;
Tuli vieras viivikolta,
Koiransuoli koivukolta,
Isk otti minun omani,
Piti piikafunniani.

Menin itkien kotihin,
Itkien ison piholle;
Iso torui ikkunalta,
Emo aittansa owelta,
Veikkoni weräjän suulta,
Sisko sillan kormaselta —
Ollut ei turwoa tuwasäsa,
Armoa katosten alla.

Niin jo kohta koito raukka,
Näillä päiwillä pahoilla,
Löyän turwan tuulen alla,
Armon aaltojen seasäsa —
Mennä mieleni tekewi
Alle aaltojen sywien,
Sisareksi sikasille,
Veikkoksi we'ent kaloille.

Ellös sie emoni sitte
Panko wettä taikinahan,
Laajalta lahen perältä,

Ilman karwan katsomatta;
Wes' on täynnä tuffiani,
Rannat kaikki karvojani,
Minun tuiman tuffiani,
Minun haitran hapsiani.

122. **Tuli hurtta huowin maalta.**

Niin minäi pieni piika,
Kun on muutki suuremmaiset,
Rannon wartta wartalolla,
Nostatin noripereä;
Tuli hurtta huowin maalta,
Sammaikko Sawon rajalta,
Miesi-kurja Kuopioista,
Eotahetto Helsingistä,
Joka joi minun wereni,
Piti piikafunniani,
Wetytti werewän kaswon,
Huollutti punasen posken,
Waiwutti ihanan warren,
Nokkutti noriperäni.
Ei tiennyt emoni rukka,
Jso ei se ensinkänä —
Jso piikana pitäwi,
Emo lasša lallittawi,
Mie waan naišsa naapottelin.
Kyllä tiesi kurja miesi,

Lunsi hurtta huovilainen,
Alla aian maannehensa,
Nurmet nutturonehensa,
Lepiköt lewännehensä.

123. **Ei tieä emo tytärtä.**

Ei tieä emoni rukka,
Ei tieä emo tytärtä,
Miss' on piika pillattuna,
Emon tuoma turmeltuna:
Tuolla piika pillattihin,
Emon tuoma turmeltihin,
Laitasaaren laitehella,
Lehtowaaran liepehellä.
Kun ferrän käwit jälestä
Sillä paikalla samalla,
Jopa saariki saneli,
Saaren rannat raukotteli,
Jtkiwät ihanat nurmet,
Ahot armahat walitti,
Nuoret heinät hellitteli,
Kuihutti kukat kanerwan,
Tuota piian pillamusta,
Emon tuoman turmellusta.
Eipä nousut nuori heinä,
Kaswanut kanerwan kukka,
Ei nousut sinä ifänä

Sillä tuhmallalla siällä,
Kuss' on piika pillattihin,
Emon tuoma turmeltihin.

124. Mieli muien ja minunki.

Miten on mieli nuorten neitten,
Mieli muien miekkosien? —
Niin on mieli nuorten neitten,
Mieli muien miekkosien,
On kun wellowa wetonen,
Eli aalto altahassa.
Miten on mieleni minunki,
Mieleni minun polosen? —
On kun hanki harjun alla,
Wesi kaitwossa sywässä.

Niin on mieleni polosen,
Mieleni minun polosen,
Kun on myötävän hewosen,
Lahi tamman kaupittawan,
Lahi ostetun orihin,
Lahi miehen tappanehen,
Miestä kaks kaatanehen,
Urosta upottanehen.

125. **Mene Jumalan aika.**

Soi isoni, hoi emoni,
Joko nyt kesä tulewi,
Kun mun kentakani kuluwi,
Hameheni harwenepi —
Kun tuo peipo puipertawi,
Nästä rannalla panewi?
Tule jo kesäki kerran,
Talwi siirräte siwutse,
Kule päiwä, wiere wiikko,
Mene Jumalan aika;
Mene aika mielaloisssa,
Hoilattele huolisfaki.
Kuku jo ilokäeni,
Paula lempilintuseni,
Memmafsi aikojani,
Lyhemmäksi päiwiani.
Päästä päiwia lyhennä,
Sekä keskestä kewennä,
Kattase kahenki puolen,
Päästä lasta päiwän päähän,
Näisssä suurisssa suruisssa,
Apioisssa mielaloisssa.

126. **Wiikon wuottelin käfeä.**

Kun oisin paimenna palonen,
Eli paimenen tytärnä,

Niin toisin huhuelisin,
Sekä toisin leilottaisin;
Kuului si kuloista ääni,
Heläjätä heinikosta;
Kukkuisi käetki puisa,
Pienet lintut laulelisi.

Wiikon nuottelin käkeä,
Kauan katsoin kaunoistani:
Kuulisin käen kufunnan,
Ehkä syämeni sulaisi.
Wiikon nuotin, kauan katsoin,
Jo tuli kewätki ferran;
Kuulin mie käen kufunnan,
Kinnun laulawan lehossa,
Waan ei syämeni sulanut,
Eikä mennyt raskas mieli.
Kuta kuuntelin enemmän,
Sitä mieli raskahampi;
Mieleni meni pahaksi,
Syän syttä mustemmaksi.

127. Kolminaiset huolet.

Ei ole huolet yksinäiset,
Eikä huolet kaksinaiset,
Waan on huolet kolminaiset,
Murehet monennäköiset.
Yks' on huoli pääni päällä,

Toinen alla jalkojeni,
Kolmas on kohalla keksen,
Sykertää syänalassa.

Jok' on huoli pääni päällä,
Sen panisin palmikolle,
Nuorasilla tiinitäisiin,
Sillkinauhhoilla sitoisiin.

Jok' on alla jalkojeni,
Sen käärisin kentkihini,
Kengänpauvoilla panisiin,
Sukillani suullittaisin.

Waan jok' on kohalla keksen,
Jos sen wyöllä wyöteleisiin,
Ei wyöhyt pitäisi tänä,
Wyö kaheksi kattiaisi.
Sepä huoli keksimäinen
Se syäntä maitelewi,
Wiepi wienosen manalle,
Jän nuoren tuonelahan.

Paha panna'ki olisi
Hiellahan heliä filmä,
Multihin muhia muoto,
Kaswo. kunnis kankahasen,
Tuonen toukkien torua,
Manalan matojen syöä.

128. Maassa mieleni matawi.

Siin ne muutamat sanowat,
Moniahat arwelewat:
”Jloissahan tuo eläwi,
Kienuissahan riehkahawi.” —
Minä hoikka huolissani,
Stäwissäni ilotsen.

Usein minun utusen,
Usein utusen lapsen,
Maassa mieleni matawi,
Alla jalkani asuwi,
Alla penkin piehtaroiwi,
Nurkissa nuhaelewi.

Usein minun utusen,
Usein utusen lapsen,
Mieli kulkewi kuloissa,
Wesakoissa wiehkuroiwi,
Miel ei terwoa parempi,
Syän ei syttä walkiampi.

Usein minä utunen,
Usein utunen lapsi,
Stketän ihanat silmät,
Kastuttelen laian kaswon,
Wetytän werewän posken,
Hoikan warteni walelen;
Kylä tiesi kylpenehen,
Weli wettä kantanehen —

Minä kylwin kyhneillä,
Hautelin haludessillä.

129. Kannan mustoa muretta.

Soi welinen weitoseni,
Kannis kaswinkumpalini,
Kuule'pas, kuin saneles,
Kielen kurjan kuikuttelen:
Mitä lienehe minulle,
Kuka kurjan kannetulle,
Iskennä tämän isäwän,
Tämän huolen hoiwannunna,
Tämän kaihon kantannunna,
Murehen mukaellunna!

Ei ne muut muretta tunne,
Kanna kaihoista syäntä,
Niinkun mie katala kanto
Kannan mustoa muretta,
Syäntä syennäivistä,
Huolta hiilenkarvallista.

Usein minun polosen,
Usein polon-alasen,
Suru päätäni sukivi,
Huoli päättä harjoawi,
Kaiho päättä kampoawi —
Ei ison sika sulonen,
Ei emon halunen harja,

Veikon kampa kaunokainen;
Ei sui suruista päätä,
Huolellista harjaele,
Raihollista kampaale.

130. **Toinen ei tunne toisen huolta.**

Eipä tieä toinen toista,
Tunne ei toinen toisen huolta;
Eipä tieä yksikänä,
Urvoa yheksänkänä,
Tämän pääskyn päänsisusta,
Tämän allin mielaloe,
Mitä mielessä makaawi,
Niwossa asuelewi.

Kylä kylinki sanowi,
Raapuri naputtelewi,
Elävän minun ilossa,
Riemussa remuelewan —
Ikäwät minun iloni,
Riemut ratki raskahia.

Usein minun utusen,
Usein utusen lapsen,
Jtku silmäni sitowi,
Huoli pääni harjoawi,
Raiho pääni palmikoiwi —
Ei ison sininen silkki,
Ei emon käet kätyiset,
Weranlisti weikon tuoma.

Usein minut utusen,
 Usein utusen lapsen,
 Mieli terwoa tekewi,
 Syän syttä keittelew; 128
 Itku on iltaulunani,
 Namuwirtenä walitus.

Usein minun utusen,
 Usein utusen lapsen,
 Huoli hurstille tulewi,
 Waru waattehuisilleni,
 Mure muille wuotehille.
 Uni ei tule usein
 Minun hoikan hurstilleni,
 Warullisen waipan alle;
 Eipä se uni lähene
 Huolellisen huonehesen,
 Raihollisen kartanohon,
 Murehellisen majahan.

131. Kyllä huoli wirttä tuopi.

Kun olin ennen nuorempana,
 Kaswawaisena kanana;
 Tuli eukko tuonnempata,
 Paulaja Lapin periltä,
 Joka wirsiä weteli,
 Monet laulut laulatteli.

Annoin rätsmän akalle,
 Hyvän paian palkastansa,

Siirrytin siniferäset,
Puottelin punaset langat,
Hyvän laulun laulannasta,
Paremmän pajattamasta,
Birret kielin kertomasta,
Suin sanat sowitzamasta.

Kuules eukko, kuin nyt laulan,
Kuules akka, kuin sanelen:
Tuo nyt jälle rätsinäni,
Palahuta paitawaate,
Työnnä pois punaset langat,
Siirrytä siniferäset —
On jo wirttä neuomatta,
Saamatta sanoja tyllin;
Kyllä huoli wirttä tuopi,
Mure wirttä muistuttawi,
Kaiho kantawi sanoja,
Mielalani armeloita.

132. **Crotus jauhinkiwillä.**

Unnettihin aikoinani
Suoa juossehen hewosen,
Uppoa ajetun ruunan,
Syöä neien jauhanehen.
Jauhoin mie ison kiweä,
Kun lehtiä lennätellen;
Wäännän wierasta kiweä,
Kun on wuorta wieretellen.

Mitäpä kilkkaset kiwonen,
Mitä wuori woivottelet,
Milla ainsan kätteni,
Milla pienen penkaloni. —
Salompaako jauhajata,
Killimpätä kiskojata?

Et sä kilkkase kiwonen,
Etkä wuori woivottele,
Kun tämä kana katowi,
Pieni lintu liikahtawi —
Kun ma kuolen kuulu piika,
Kiutunen tytär ritunen.

133. Kiwi on suuri, orja pieni.

Mitä sie kiwi kitajat,
Mitä wuori wäikerrehät,
Minun huonon horjuttaisfa,
Wienon wieritellesfani?

"Sitäpä kiwi kitajan,
Sitä wuori wäikerrehän:
Kiwi on suuri, orja pieni,
Jauhaja wähäwäkinen."

Ele. sie kiwi kitaja,
Ele wuori wäikerrehä,
Minun wienon wierittäisfa,
Huonon horjutellesfani;
Kuitenki kiwi suulle

Wara uusi wahwenevi,
Kohta kuolen kurja lapsi,
Katoan tytär katala,
Saat ja jauhajan jalomman,
Werewämmän wierettäjän.

134. Ellös wuori woiwotelko.

Jauhaos sinä kiwonen,
Hyvä paasi pauhaellos,
Somerinen souatellos,
Minun jauhinnuorollani,
Ilman sormen soutamatta,
Käen puuta kääntämättä,
Käsiwarren wääntämättä,
Peukalon pitelemättä!

Mitä kilffoat kiwonen,
Mitä wuori woiwottelet,
Minun riskin rinnan alla,
Alla kaunihin kätteni? —
Sitäkö kilffoat kiwonen,
Sitä wuori woiwottelet,
Wienoista wetäjätäsi,
Jalotonta jauhajata?

Ellös kilffao kiwonen,
Ellös wuori woiwotelko;
Ei tuoä kiwelle tälle,
Ei tuoä Turustakana,

Saaha ei Saksasta tytärtä,
We'etä Wenäeheltä,
Oteta omalta maalta,
Zieltä kirkko kihlaella,
Salompata jauhajata,
Kallimpätä kiskojata.

135. **Mitä kaifatat kiwonen.**

Mitä kaifatat kiwonen,
Paklatat kiwen lapatta —
Sitäkö kaifatat kiwonen,
Paklatat kiwen lapatta,
Ettei naia neitojamme,
Korjaella kuffiamme;
Ettei naitu naintawuonna,
Kihlattu kilofesänä?

Ele kaifata kiwonen,
Paklata kiwen lapatta;
Wielä näille neitosille,
Näille kaunoille kanoille,
Kihlat kiljuen tulewat,
Rahat suuret raskutellen,
Zengat tiellä teutellen,
Isot äyrit äyötellen.

Ele kaifata kiwonen,
Paklata kiwen lapatta;
Wielä näille neitosille,

Näille kaunoille kanoille,
Neki rensuen ajawi,
Kirjakerja kiiättäwi,
Suoksawi ori punanen,
Kiinaharja liuottawi.

136. **Jauhan, jauhan jauhon hienon.**

Jauhan, jauhan jauhon hienon,
Leiwon, leiwon sangin hienon,
Sangin lasken lautaselle,
Panen paikan kätteheksi,
Wien sangin wenoseheni,
Ja työnnän wenon wesille.

Lähen sitte soutamahan,
Souan tuonne saarimaalle,
Katsen saaren sulhossa,
Punaposki-poikasia;
Katsen kell' on pestyt kaswot,
Silmin kell' on siwät warret,
Kell' on silmänsä siniset,
Kellä kulta kulmaluilla.
Kutsun sulhot syönnökselle,
Sinisilmät syönnökselle,
Kuusfannalle kultakulmat,
Pestyt liusat piirasille.

137. Neien mieli mieholahan.

Suu wetää suen ritahan,
 Kieli karpän lautasehen,
 Mieli neien mieholahan,
 Lapa toisehen talohon.

Jauha, jauha neiti nuori,

Jauha mieli nuoren neien,

Jauha käsi, jauha jalka,

Jauha kinnas, jauha sukka,

Jauha jauhaja kiwonen,

Jauha neittä mieholahan;

Mieli miehelle tekewi,

Kytewi kylän pojille.

Wesille wenehen mieli,

Mieli lainwan lainehille;

Neien mieli mieholahan,

Lapa toisehen talohon.

Niinp' on neiti luotunaki,

Eytär tuuwiteltunaki:

Laattolasta mieholahan,

Mieholasta tuonelahan.

138. Urwan asettaja.

Neito arpoa asetti,

Laaitteli lastusia:

"Sano totta luojan merkki,

Juttele Jumalan arpa! —
Saattele sanomat mulle,
Warmat liitot liikahuta,
Minne neito naitanehe,
Orpana otettanehe,
Marja maaniteltanehe,
Wesilintu wietänehe;
Raiahanko naapurihin,
Saaha'an salitupihin,
Leiwän paksun paistajaksi,
Wehnäleiwän leipojaksi.

Sano arpa syytä myöten,
Ei neien mieltä myöten!
Jos arpa walehtelewi,
Arpa-lyöhän tulehen.”

Arpa se ajattelewi:
”Kun sanoisin syytä myöten,
Neiti huolelle tulisi,
Palonen pahoille mielin.” —
Ei sanonut syytä myöten,
Sano neien mieltä myöten,
Eikä tungettu tulehen,
Palamahan paistattuna.

139. Näkijä walehtelewi.

En minä snä ifänä,
Ruuna kullan polwenani,
Näkijälle kättä näntä;

Näkijä walehtelewi,
Saawani minun Sawohon,
Joroisihin joutuwani,
Hurstille humalahurjan,
Wiinawillin wuotehelle.

Itse saakohot sanojat,
Käyköhöt käen näkijät,
Hurstille humalahurjan,
Wiinawillin wuotehelle;
Itse saakohot Sawohon,
Joroisihin joutukohot,
En minä pilonen piika,
Eikä muut emoni lapset! —
On miestä omalla maalla
Minun kurjan forjaajaksi,
Miestä monta kirkkomäällä,
Saapasjalkoa jaloa.

Kun ei tuota tulkefana,
Olen ilmanti ikäni;
Paneme pajuille maata,
Lehtohon lepeämähän.
Parempi pajuilla maata,
Lepeämpi lehtosessa,
Kun on hurjan hurstiloilla,
Wiinawillin wuotehella;
Hullu löysi hurstillaki,
Lakanoilla juomalalli,
Sormet soisi suuta wästen,
Käet korwalle kohoisi.

140. **Ei minusta miniäksi.**

Niin neito ison kotona,
Kun kuningas linnasansa,
Waan on miekkoa wajoa;
Niin minä miehelässä,
Kun wanki Wenäehellä,
Waan on wahtia wajoa.
Eitä waan minusta liene
Miniäksi wietäweä,
Drjaksi otettawoa;
Ei taia minusta tulla
Jki orjoa isännän,
Mitä orjoa anopin,
Jki naurua naville,
Jki kyttyttä ky'yille,
Kälkyksille käskyläistä,
Weikoille wesihewoista.

141. **En muistaisi mukiin mennä.**

Ei minusta liene'kana,
Olle'kana, liene'kana,
Miniäksi miehelähän,
Drjaksi anoppelahan —
Wihanen minä minä,
Ankara anopin orja.
Ei neiti minun näkönen

Osaisi orjana eellä,
 Muistais' ei mukihin mennä,
 Olla aina alla kynsin.
 Toinen kun sanan sanoisi,
 Minä kaks vastoaissin;
 Kun tulisi tuffahani,
 Hairahtais' hapsihini,
 Tufastani tuivertaisin,
 Hapsistani haiwertaisin.

142. Neitiwalta ja miniäwalta.

Walkia kesänen päivä,
 Neitiwalta walkiampi;
 Wilu rauta pakkasessa,
 Wilumpi miniäwalta.
 Niin on neiti taattolasssa,
 Kun marja hywällä maalla;
 Niin miniä miehelässä,
 Kun koira pahassa säässä:
 Teki työtä työn ajalla,
 Wäänti hartion wäellä,
 Hipiä hien we'essä,
 Osa waahen walkiasssa;
 Kun tulewi toinen tunti,
 Niin tulehen tuomitahan,
 Ajetahan ahiohon,
 Sen kätchen käsketähän.

Piteä hänen pitäisi,
Piteä pilosen pitaan,
Lohen mieli, kiiskin fieli,
Lammin ahwenen ajatus,
Suu sären, salakan watsa,
Meritetren tieto saaha.

143. Hywäolonen neiti.

Hywä tässä on olla neien,
Kaunis kaswoa kanasen;
Tässä on pitfät pirtin penkit,
Sekä laajat saunan lauat,
Isännät isoni wäärtit,
Emännät emoni wäärtit,
Pojat tässä on weikon wäärtit,
Lytätret sisaren wäärtit.

Hywä tässä on olla neien,
Kaunis kaswoa kanasen;
Ei oo kiirettä kiewelle,
Eikä huolta huumarelle —
Kiire kihlakintahille,
Huoli huiville huiwille.
Wesi tässä wehnät jauho,
Roski kuohutti rukehet,
Nalto astiat pesewi,
Meren waahhti wakkasewi.

Hymä tässä on olla neien,
Kaunis kaswoa kanasen:
Nurmet alla, pellot päällä,
Keikellä kylä välillä;
Kylän alta kylmä juoksi,
Maan alta wesi mäkia —
Soppi tuossa sorsan uia,
Wesilinnun wieretellä.

144. Erilaisia käskyjä.

Iso anto wierrinhangon,
Käski käymähän palolle;
En lähe minä palolle —
Silmät saastuisi sawusta.
Emo anto sukkulaisen,
Käski kangasta kutoa;
Kuo en kangasta emoni —
Warsti waiwuisi pahaksi.
Weikko anto paperipankon,
Ja käski kirjottamahan;
Emmä taia kirjotella —
Mustuis kaunoset kätteni.
Siska anto silkkinenlan,
Käski ompelussillehen;
Emmä lähe ompelulle —
Sormet kultaset kuluksi.

Sulho anto sulkkutyhnytt,
Ja käski makoamahan;
Menen mä makoamahan,
Liitame lepeämähän —
Hyvä on maata marjan kausa,
Kera lempeni lewätä.

145. Raksi kunnista yhesä.

Astuin, astuin diat wiertä,
Kunnellen kujan pereä;
Näin sulassa suitten sorsan,
Joen suussa jouhisorsan.

Läksin luoksi suuren sorsan,
Menin luoksi marjalinnun;
Läksin haapanan haluhun,
Jouhilinnun joutelohon —
Suot oli kaikki soslehesä,
Ihjenessä ilman rannat.

Sotkin suota soslehistä,
Jäätä järwenrannallista,
Ihjenellä itkusilmin,
Soslehesä surkusilmin,
Riettasilmin riittehesä,
Jäläsilmin jäätä myöten.

Lulin luoksi jouhilinnun,
Pääsin luoksi marjalinnun,

Jouhisorfan joutelohon,
Haapanan halaeluhun.
Kaks' oli kaunista yhdessä,
Kalewaista kaswoffaha,
Soriaista suuffeffaha,
Kahen päiwät pääkffähä,
Otawaiset otsaffaha.
Kuu se kullalle kumotti,
Hoyalalle päiwä hohti;
Puut kaikki punalle paisto,
Salot siintiwät sinelle;
Metsä meelle haiskahdelti,
Ahowieret wiertehelle,
Meiän kahen kauneutta,
Kahen sorsan suoseutta,
Aholinnun armautta,
Mafeutta marjalinnun

146. **Läksin meren kylwentähän.**

Läksin meren kylwentähän,
Löysin meren kylwetyksi;
Menin toiselle merelle,
Löysin senki kylwetyksi;
Menin kohta kolmannelle,
Siin' oli rannalla tupanen.
Katsoin tuonne tuwan taaksi,
Kolm' oli neittä kylpemässä;

Meninpä minäi tuonne,
Panin paitani pajulle,
Haawan oksalle hamoni,
Sukkani sulalle maalle,
Kengät kuuwalle kiuwelle,
Hiekalle helistimeni,
Somerelle formukseni,
Kistini risun nenähän.

Luli toira kongotellen,
Wesirakki wengotellen;
Otti paitani pajuilta,
Haawan oksalta hamoni,
Sukkani sulalta maalta,
Kengät kuuwalta kiuwelältä,
Hiekalta helistimeni,
Somerelta formukseni,
Kistini risun nenästä.

Minä itkien kotihin,
Käikätellen kartanohon;
Iso istu ikkunasäsa,
Emo aitan rappusilla:
"Mitä itket piikaseni,
Nuorra saamani walitat?"

"Ota aittani awaimet,
Mene aittahan mäelle,
Pane paita palttinainen,
Liiä liinan aiwinainen,
Hame werkanen wetäse,
Sio päälle silkkivyöhyt,
Kaulahan heliät helmet,

Kullan formus formeheſſi.
Tulet entistä ehompi,
Paljo muinaista parempi.”

147. Tee minua tiffarikſi.

Minin piennä paimenehen,
Lassa lammaſten ajohon;
Yhty yrkä maſtahani,
Kysytteli, lausutteli:
”Joko tieät tiffaella,
Joko ommella oſoat?”

”Jos en tieä tiffaella,
Tahi en ommella oſoa;
Tiffatkohot tietäwämmät,
Oſawammat ommelkohot,
Kellä lie tila tiffata,
Oſa ommella parempi.”

Kun tulín illalla kotihin —

Emoni kyselemähän:

”Mit' on ſilmäſi wetiſet,
Kaſwot kalwakan näköſet;
Käwiö⁷ hukka karjaſſaſi,
Metsän liehu lehmiſſäſi,
Wai wiikon wiluſſa wiüwyit,
Kauan ilman iſtaſetta?”

”Hukka ei käynyt karjaſſani,
Metsän liehu lehmiſſäni,

En wiikon wilussa ollut,
Ilman iltaru'ittani,
Wiikon soitin sarweani,
Kauan karjan torweani."

"Di emoni ainoseni,
Minun kaunis kantajani!
Tee minua tiffariksi,
Dmpelijaksi opeta,
Ele pane paimeneksi,
Ele karjan kaittsijaksi.
Pah' on olla paimenessa,
Känä karjan kaittsijana;
Dmpelijana parempi,
Kutojana kuulusampi."

148. Ostettawia.

Neijan neito wettä kanto,
Läpi linnan, lähtehestä;
Notku kormot, notku koiwut,
Neion nuoren olkapäillä.

Kelle neito wettä kanto? —

Isollensa silmiwettä:

"Pese iso silmiäsi,
Tahi karsi kormiasi!
Mene iso ilwesmaalle;
Osta sieltä ostamia,
Itselfesi ilweshattu!"

Mene siitä Puolan maalle;
Osta sieltä ostamia,
Pojallesi puolahattu!
Mene siitä Saksan maalle;
Osta sieltä ostamia,
Emännälle Saksan turkki!
Mene siitä verkamaalle;
Osta sieltä ostamia,
Tytärelle tynnywerka. —
Tytär miehelle menewi,
Punaposkelle pojalle,
Sorialle sulhaselle;
Poika pelot pehmittäwi,
Nitawieret astuwoipi.

149. Kauru ei tule tupahan.

Olin orja pienen Dutin,
Palwelin kylän parasta;
Istahime ikkunahan,
Lasin alle laittelime,
Katsoin päähän kangasniement,
Sekä suuhun sulkkusalmen;
”Di on Duti sikkoseni!
Ken se tuo tulewi tuolta? —
On kun oisi ennen tuttu,
Näkywi kun ennen nähty.”

Tulipa ennen tuttufeni,
Tuli kannis Kauron poika,
Helytruoska helkähteli,
Kariruoska kalkahteli.

”Di on Duti sikkoseni!
Mie lähen talosta tästä,
Heikko heidän kannantahan
Sarajalta Kannan kauron,
Leino leivän nostantahan
Karsinasta Kannan kauron.”

Se katala Kauru rukka,
Sepä raukka Kannan poika,
Ei tupahan tullutkana,
Ujo kylitse kylihin.

Heitti heidän kantajansa,
Paksun leivän paistajansa,
Kierrähti kiskaväkehen,
Ruotsin raukoille rajoille,
Joss’ on wiina wesselöinä,
Tupakka on tomosnoina,
Utu ilman upottawi,
Sawu ilman jaastuttawi.

150. Koiwun ja tuomen oksa.

Olin oksa lehtimässä,
Koiwun kaswatti katalan,
Mholla alastomalla,
Maalla mansikattomalla.

Toinen kaswo kannis tuomi,
Puuhut yläpiä yleni,
Nurmella mesinukalla,
Maalla maksankarwasella.

Dlowilla oksillansa,
Leweillä lehwillänsä,
Peitti päiwän paistamasta,
Kätki kuun kumottamasta.

Noita kaikki katseliwat,
Ihmiset ihaeliwat,
Kuffia forian tuomen,
Puun forian kaswakkeita.

Ei ken katsoisi minua,
Huolta huonosta pitäisi,
Koivun tyhjästä työstä,
Puun katalan kantamasta.

Kaswoin wieläki wähäsen,
Tyhjän onneni oheessa;
Tuli touffa, tuomen kaiwo,
Kukat kaunoset kaotti.

Siinä tuomi tustkan tunsfi,
Huolen haikian hawatsfi;
Minä jäini seisomahan
Wähän onneni waralle.

151. **Ei sowi rengin rekehen.**

Uvin saanoi minun emoni,
Saneli saoinki ferroin,

Zuhansinki tuikkaeli:

"Elös wainen tyttäreni
Kengin reilihin ruwetko,
Kauppohin kasakkamiehen —
Lätkö renkien rekehän,
Kasakkoin kainalohon;
Kenti löysi reilistänsä,
Kaupoistaan kasakka löysi."

Waan ele toru minua,
Ele toista tyttöäsi;
Ei meitä sinä ikänä,
Kuuna kullan walkiana,
Nähä renkien re'essä,
Kasakkojen kainalossa.
Kengill' ei ole rekiä,
Eikä orjalla oritta;
Ket' on rengillä matala,
Kasakalla kaiat laiat —
Matala monen ajoa,
Kaita kahen istuskella.

152. Jo minä menen jonaki.

Ele'pä emoni rukka,
Ele sie toru minua;
Toru toista tuomoasi,
Waro waiman nähtyäsi,
Jonk' oot tuonut tuhmemmasti,

Raihemmaſti kaſwatellut!
So minä menen jonaki,
So jonaki, jo kintaki,
Kentipöikien remuſſa,
Kaſakkojen kainaloſſa.

153. Toiſin mieleni omani.

Noin emo tytärtä neuo,
Sekä neuo ja warotti:
Pyhäillat iſtumahan,
Kirjat kaitet katſomahan,
Lukemahan muut lukuſet,
Sekä ſuuret ſunaufſet.
Niin emo minua neuo,
Wanhin laſtansa warotti;
Toiſin mieleni omani,
Toiſin käſki ja kehotti.
Käſki käymähän kyliſſä,
Joka juhla juokſemahan,
Joka ilta ilotſemahan,
Päiwänlaſkut laulamahan,
Kylän tyttöjen keralla,
Kansſa naiſten naapurini. —
Eipä tainnut tansſi noſta,
Ilo ilmahan yletä,
Minun yſin olleſſani,
Illat iſtuelleſſani.

154. **Millä maksan maammon maion.**

Millä maksan maammon maion,

Millä koston äitin koulun,

Millä waiwat vanhempani?

Osalliset, onnelliset,

Weralla werensä makso,

Sametilla saunatiensä;

Ei oo meidän weljeksissä,

Ei meidän sisaruksissa,

Maammon maion maksajoa,

Emon koulun kostajoa.

Maksanko marjoilla kesällä,

Koston koiwun jältöksillä;

Ei marjat mitänä maksa,

Maammon maitojen eholla;

Ei ne kosta koiwun jället,

Kosta ei koulua emoni.

Ammunko joutsenen joelta,

Wirralta wihervän linnun;

Ei se vielä sitte tänä,

Maksa ei maitoa emoni,

Kosta ei äitin koululoita,

Ei waiwoja vanhempani.

Maksa Kiepus maammon maiot,

Kosta luoja äitin koulut,

Maksa waiwat vanhempani,

Huolet kaikki kantajani!

II. Naisten lauluja.

---

a) Miniänä.

---

155. Se raukka miniä raukka.

Soisi soutaja wenonsa
Soutamatta juoksewaksi,
Soisi jauhaja kivosen
Jauhamatta pyöriwäksi,
Soisi vielä nuori neiti,
Miehelähän mentyänsä,
Olewans' ison ko'isfa,
Armahan emonsa luona.

Niin neiti ison ko'isfa,
Kun kuningas linnassansa;
Niin miniä miehelässä,
Kun wanki Wenäehellä.
Jo ma tunnen orjan mielet,
Ja tunnen miniän mielet;
Ei oo raukka orja raukka,
Waan raukka miniä raukka —
Wuos' on olla orjan määrä,
Kaiken polwensa miniän.

156. **Kun elin emoni luona:**

Kun elin emoni luona,
Hjon kaunon kartanoſsa,
Käynyt en waraten wa'ille,
Silmän kaiten kattilalle,
Enkä kiertien kellarihin,
Piilten piimähuonehesen,
En kaarten kanannunille,
Pelotellen piirasille.
Nouſin woille wuotehelta,
Pettäjäisille pehuista,
Maitoille makoamaſta,
Wenymästä wehnäſille;
Kun en woinut woita ſyöä,
Sipaſin ſianlihoa.

Lulin toiſehen talohon,
Yli kynnyksen tylähän;
Käyn nyt waraten waista,
Silmän kaiten kattilaſta,
Kiertien kellarituwaſta,
Piilten piimähuoneheſta,
Kaarrellen kanannunista,
Pelotellen piiraſista.
Iſtum tyhjän tuolin päällä,
Katſon tyhjän pöyän päälle,
Nyrkki woina, wehnäſinä,
Kakarät kanannunina,

Seiväs pitkä piirasina,
Pettäjäisinä petäjä.

157. Olin kukkanä kotona.

Olin kukkanä kotona,
Klona ison pihoilla;
Iso kutsu kuivaloksi,
Emo päivän nousemaksi,
Sisareni siitaksi,
Weikkoni mesikaloksi.
Menin toisehen talohon,
Poikki pellon naapurihin;
Appi kutsu ahkioksi,
Anoppi mesihavuiksi,
Kyty kynnyksportahaksi,
Nato naiseksi pahaksi.
Äsken mie hyvä olisin,
Äsken terta kelpoaisin:
Utuna ulos menisin,
Sawuna pihalle saisin,
Lehtosena lenteleisin,
Kipunoina kiiättäisin.

En ole lintu lentäjäksi,
Enkä lehti liehujaksi,
En kipuna kiitäjäksi,
Sawu saajaksi pihalle.

158. **Ahot täynnä armotuutta.**

Sanottihin täällä olewan,
Neittä tänne naitaissa,
Kuusi kuusista tupoa,
Kaksin ferroin kammaria,
Ahowieret aittamaina,
Kujawieret kuffamaina,
Djawieret ohramaina,
Kangaswieret kauramaina;
Purnu puitua eloa,
Toinen purnu puimatonta;
Sata saatuja rahoja,
Sata toinen saamatonta.

Sai tuo neiti tulleheksi,
Kätkö kättä lyöneheksi;
Tupa on puussa tuutiwassa,
Kammarit katajikoissa,
Ahot täynnä armotuutta,
Lehot täynnä lemmetyttä,
Metsät mieliä pahoja,
Kujat kurjan huoliani;
Purnu on puitua wihoa,
Toinen purnu puimatonta;
Sata saatuja sanoja,
Sata toinen saamatonta.

159. **Ei ole aittahan asita.**

Sanottihin tääll' olewan,
Tätä neittä tahtoessa,
Morsianta maanittaisa,
Houkutellesa tytärtä,
Kuusi kullaista tupoa,
Wiisi wiinikellaria;
Kellarit teloja täynnä,
Telat täynnä tynnyriä,
Joka tynnyri olutta,
Täynnä otraista olutta.

Sai tuo neiti tulleheksi,
Kätkö kättä lyöneheksi;
Ei ole aittahan asita,
Eikä tietä riihen luoksi —
Nitt' on autiomäellä,
Riihi suolla sammalilla,
Kellarit kiwipurolla,
Suomiset joka ojalla;
Leipä mäellä männiköissä,
Kakkara katajikoilla,
Wellijauhot wehkasuolla,
Petäjässä pellonsemen.

160. **Yks' on Rhyttö Eyttyessä.**

Sanottihin tääll' olewan,
Meiän neittä maanittaisa,

Tätä pnytä pyyettäisä,
Kiurua kosittaessa,
Sata sarwen kantajata,
Tuhat tuojoa utaren.

Sai tuo neiti tullehessi,
Kälkö kättä lyönehessi;
Yks' on Ryyttö kyttyesä,
Karawarsi kahlehesä,
Jok' on nuorin nostettawa,
Terwaköysin temmottawa —
Lehmä läävässä lamana,
Sairahana sarwinauta,
Käätty sarwet sammalihin,
Häntä pitkin lattiata.

Kun wajahan katsahime,
Wajasfa wasikan raato;
Katsoin lammas karsinahan,
Linki lammas karsinasfa;
Epin silmät hevosten päälle,
Soimella hepo sofia.

Kun tulin tupahan tuolta,
Silmät unille utautu;
Ukko on wanha unin päällä,
Jolt' on sirkka silmän syönyt,
Kärpäset käen kalunna,
Hiiret hiuksia nykinnä;
Se on miehistä parahin
Uhkein uros talosfa.

161. **Heitän hempiät tupani.**

Olettihin ennen meillä,
 Usuttihin aikoinansa,
 Kasvatesani kanerwa,
 Roustesani nuori heinä;
 Iso kutsu kuttasiksi,
 Maammo marjoiksi hywiksi,
 Weikko wehnäksi saneli,
 Siskoni sinikeräksi.
 Tulin toisehen talohon,
 Toisehen emän alahan;
 Appi haukku halkosiksi,
 Anoppi haoiksi haukku,
 Kyty kylmiksi kiwiksi,
 Nato naisten pahaksi,
 Käly kylän karrykseksi,
 Oma ukko unteloksi.

Tämän kumman kuullessani,
 Haikian hawatesani,
 Usein minä utunen,
 Usein utunen lapsi,
 Heitän hempiät tupani,
 Karstin kauas kankahalle;
 Wierin soita, wierin maita,
 Wierin wentoja wesiä,
 Waikka wierisin wetehen,
 Raatuissin kalajokehen,
 Weikon werkolla weteä,
 Laaton tarponuotallansa.

162. **Ei itkemätöntä aikaa.**

Osa minun emoni,
Osa omenan tehä,
Taisi taimen kasvatella —
Ei osannut istutella.
Istutti ihanan taimen
Istioille istymille,
Pani paikoille paholle,
Koinun juurille kowille,
Säksensä itkemähän,
Kuuksensa fujertamahan,
Joka wiikko wieremähän,
Muut ajat murehtimahan.

Ei ole ilta, kun en itke,
Eikä yö, kun en walita,
Se ei wiikko, kun en wiere,
Se ei kuu, kun en fujerra.
Illat itken itkunoißa,
Namut aitan portahilla,
Puolet päiwät porstuißa,
Keskipäiwät tellarißa,
Wiikkauet weräjän suilla,
Kuukauet fujan perillä.
Mit' en itkeä ilenne,
Kut' en woine woivotella,
Itkeä inehmisißä;
Itken saunasä saloa,
Näiset kulaswessille,
Saunanlauat lainehille.

163. **Myötihin mä miehelähän.**

Minä kotona kasvain,
Kun putki palolla kasvo,
Eikä suotu survomahan,
Ei tahottu tappamahan.
Orjat survo, orjat jauho,
Kengit riskit riihen tappo;
Minä luhissa makasin,
Luhissa lufon takana,
Alla wien willawaipan,
Päällä kuen korwathynyn.
Menin aittahan mäelle,
Särin siellä wehnäleiwät,
Siwalsin sianlihoja,
Wiileskelin woinuruja.

Raitihin minä talolle,
Myötihin mä miehelähän;
Sain minä kowan anopin,
Alko kohta koiskaella:
”Kun tahot talossa olla,
Mhua anopin luona,
Pane turkan myöhän maata,
Nouse waiwasen warahin,
Illoin portit sulkemahan,
Namusin awajamahan;
Käännä saawit syrjillensä,
Kumo kiulut korwillensä;
Lennättele lehmän heinät,
Heinät lehmän kantanehen,

Kattase karitsain forsi,
Anna waiwasen wasikan!"

Yön talossa oltuani,
Yhen yön lewättyäni,
Namulla ani warahin,
Se paha anoppimuori
Pani karpion käelle,
Riihipannin riuškahutti —
Pani minua jauhamahan,
Sai mitua surwomahan,
Waati wettä kantamahan,
Lahto riistä tappamahan;
Tuli itse katsomahan,
Pitkä pihlaja pimossa,
Halko haapa kainalossa.
Kirosi kowin kahesti,
Kukutteli kolmannesti:
"Miss' olet piru pietty,
Kussa kalso kaswatettu? —
Piiloss' on paha pietty,
Kannon alla kaswatettu."
Päi sitte häristämättä,
Pieksi pihlajakepillä,
Hakkasi kotahalolla.

164. **Sain Ferran kesäsfä maata.**

Kun oisi yö kesänpituinen,
Päiwä pettelen pituinen,

Saisin maata marjan kanssa,
Kera lempeni lewätä!
Waan ei tuota kaikki toivo,
Ei anoppi ensinkänä;
Tuota toivo suuri appi,
Tuota ankara anoppi,
Kun oisi päivä päätä wailla,
Jot' ei kertana kesässä.

Niin minä minä raukka
Sain kerran kesässä maata,
Senki saunassa saloa,
Piilten pikku pirttissä.
Wiel' en ollut urta saanut
Sen kowemmin silmilleni,
Kun jo kuulin kumman kulkun,
Anopin ylösajannan;
Kun toru tuhmiesta tulista,
Waiwasta walkioista,
Piti kuusta kummat saarnat,
Stawasta suot huolet,
Kummemmat kufon sanioista,
Linnun laajan lausannasta.

Kyllä kuulin mieki kurja
Sen pahan kufon parunnan,
Waan en woinut vielä nostaa,
Enkä haifennut hawata;
Uni petti, wuoe woitti,
Petti pehmyt päänalanen,
Nuori sulhonen nufutti,
Käsiwarstin waiwutteli.

165. **Kanan maata onnettu.**

En minä isoa kiitä,
 En kowin emoaana —
 Lassa laiskaksi opetti,
 Piennä penkin istujaksi,
 Nuorena makoajaksi;
 Työnyt ei wiruksi witsalla,
 Nopiaksi nuoran päällä,
 Rapsiaksi raipan päällä.
 Sitte tunki turnukselle,
 Työnti miehelle tyhille,
 Pani paikkakuffarolle.
 Rajakengälle rakenti,
 Wieras waimo, wiekas waimo,
 Waimo wiekas ja wihanen,
 Anto wiikon maatakseni,
 Kanan kaihottellakseni,
 Sai tuosta sanoaksensa,
 Kohta koiškaellaksensa:
 ”Wiikon makasit wiraton,
 Kanan laiska kaihottelit,
 Wiikon istuit wyö käessä,
 Kanan kalsut kainalossa;
 Saapi nyt sopeset makuuta,
 Saapi unta uumin korwat,
 Saunan lauat lappiata,
 Pentki paksua pereä.”

166. **Toinen toistansa parempi.**

Ankara anoppi mulla,
Appi vielä ankarampi,
Sulhonen sitäi parempi:
Kylin söi, selin makasi,
Poies potki wierestänsä,
Ujo alta peittehensä,
Ulos sängystä uhitti;
Anto tyllin kynnäspäätä,
Wiljalta wihaišta kättä,
Paljo paffuja pajuja,
Mursunluista ruoskan warta.

167. **Pitäminen päätynyttä.**

Piteä minun pitäwi,
Piteä pilosen piian,
Mi on päätynyt minulle,
Ku on käynnynä kätehen;
Pitäminen päätynyttä,
Saatua syleleminen.
Enkä appia surisi,
En kowin anoppiani,
Wai!k' ois karhu kartanolla,
Elittä susi supussa;
Mina aikahan tulisin,

Mikahan tuletteleisin,
Kun viisi miesi mielehinen,
Sulhoni sulosananen —
Kun sulho hywin pitäisi,
Mina illoilla kysyisi:
”Missä vierit minun wereni,
Hyllysit hyvä lihani,
Säseneni järkähtelit?”
Tahi kun aamuilla sanoisi:
”Minne liikut lintuseni,
Siirryt sinisorsaseni,
Matelehat marjaseni,
Baapuffaiseni waellat?”

168. Ei tunne tehdä tuwaista.

Woi armas anoppiseni,
Kun tuurwit pojan mokoman,
Waalit waiwasen urohon! —
Luntewi tupakan purra,
Wiinan juoa wingotella,
Piipun suusansa piteä,
Ei tunne tehdä tuwaista,
Saaha ei sammalhuonehuttia;
Lupa on kuulla tuella,
Seitsemällä seipähällä,
Kaheskalla kankimella,
Pöyällä pököttileipä,
Olkitamppu taitinassa.

169. **Surwo nyt itse suuri muori.**

Niin minä minää raukka,
 Kun muutti minää raukat,
 Olin pyyhyt pnyttäessä,
 Kana kaupateltaessa,
 Neito nuori naitaessa,
 Kulta kiihuteltaessa,
 Mesmarja maanittaisa,
 Omena otettaessa —
 Portto pois ajettaessa,
 Luisku luoputeltaessa.

Tuolla toivoin tunniata,
 Tulen tuomalla tuxahan,
 Pään päretten poimennalla,
 Pieksin otsant ovehen,
 Pääni pihituolisehen;
 Ovensuus on ouot silmät,
 Kierot keskilattialla,
 Perässä periwihaset, —
 Tuli suusta tuikahuvi,
 Ilkiän isännän suusta,
 Käkälehet kielen alta,
 Alta kielen armottaman.

Suotta surwoin suuret jauhot,
 Riisan karikat karistin,
 Syöä ankaran anopin,
 Tulifukun kuiskaella,
 Päässä pitkän pintapöytä,

Kultalaiasta kupista;
Itse mie minia raukka
Syön tahasta taikinoa,
Apan jauhoja kiveltä,
Liesipankko pöytänäni,
Kapuista lusikkani,
Kattila kupin siassa.

Surwo nyt itse suuri muori,
Ja jauha jalo emäntä,
Kun sa pojan pois porotit,
Hylkäsit hywän minian!

Usein utunen minjä,
Armahan anopin koissa,
Kanto suolta sammalia,
Noita leipo leiwäksensä;
Westkappanen käessä,
Tuota rnyppi rnyppiksensä.

Usein utunen minjä,
Armahan anopin koissa,
Soi pytystä pyllötteli,
Ämpäristä ällötteli,
Suolakopsahan koputti,
Katsi kaalin tähtehille.

Usein utunen minjä,
Armahan anopin koissa,
Kesät kontuja keräsi,
Talwet wäänti taikon wartta,
Niinkuin muinenki kasakka,
Eli parka palkkalainen.

Sini söi kaloja kalssi,
Sini koito fuorrehia,
Kuni notku nuottapuisssa,
Keifku keskellä wenettä;
Ei saanut sitä kaloa
Anoppinsa antamasta,
Joka päiwäksi pätoisi,
Kerraksensa kelpoaisi.

170. Minian syntymäkot.

Kaswain mie ison koiissa,
Weikon kaunon kartanossa,
Iso ei kieltänyt oritta,
Weikko kirjakorjoansa;
Ori wieri wäkkäränä,
Korja mustina kerinä.

Kaitihin minä talohon,
Yli kynnyksen kylähän.
Wiikon wiivohin, kauan kaswain,
Wuotin kutsua ko'ista;
Katsoin pääni kallellehen,
Suuret silmät soikiaksi,
Juoksewan ison orosen,
Kolajawan weikon korjan —
Ei juosfut ison oronen,
Ei kolannut weikon korja.

Läksin kurja kutsumatta,
 Tytär outo oppimatta,
 Apelta anoin hewosta,
 Anopelta tuomissa,
 Kysyin korjoo ky'yltä,
 Omaltani ohjaksia;
 Appi aisalla tawotti,
 Anoppeni aiaksella,
 Kyty kyntöräkehella,
 Oma ohjaksen perillä.

Emmä tuotana totellut,
 Panin reiteni re'eksi,
 Warpahani waljahiksi,
 Kannat kaploiksi asetin,
 Selkäni sepäpajuksi,
 Olkapääni ohjaksiksi;
 Wierin weikon pesson päähän,
 Weikon koirat haukkumahan:
 "Ei täällä situn kotisi,
 Täällä ei synnyntässiä."

Emmä tuotana totellut,
 Wierin weikkoni piha'an,
 Weikon lapset wastahani:
 "Mitä toit täti tuomissa?"

"Toin ma tänne tuomissa,
 Paljo pantuja ewäitä:
 Apen' aisan taittumia,
 Anoppeni aiaksia,

Ky'yn kyntöräkehia,
Dman ohjaksen perä."

Tuošta tungime tupahan,
Kainome katoksen alle,
Weikon nainen naljasilmä
Ei tule liiistämähän,
Käy ei kättä antamahan;
Weikko toki tulewi,
Tunsi weikko siskoksensa,
Käwi kättä antamahan.

Wirrko weikko naisellensa,
Kuifutteli kullallensa:
"Kaitakas siskolle juoa,
Tuo olutta siskolleni!"
Weikon nainen naljasilmä
Wastoawi weikolleni:
"Hiiva on alla, waahti päällä,
Hiivan alla hiililöitä,
Waahen alla waarnikkaita;
Saata ei tuoa siskollesi."

Wirrko weikko naisellensa,
Kuifutteli kullallensa:
"Kaita syöä siskolleni,
Tee siskolle talkkunoa!"
Weikon nainen naljasilmä
Wastoawi weikolleni:
"Wesi on jäässä, jauhot kylmät,
Sitä kylmempi tekijä;
Ei synny siskolle syöä,
Täia ei saaha talkkunoa."

Wirrko weikko naisellensa,

Kuifutteli kullallensa:

"Puhkase muna patahan,
Kaaha maito kattilahan!"

Weikon nainen naljasilmä

Wastoawi weikolleni:

"Urinass' on pääsi paksu,
Piesi kylmistä kiivistä;
Paista ei muna pa'asta,
Eikä matto kattilasta."

Weikon lapset lattialla,

Kausu lapset lattialta.

"Jo tuli tätimme tänne;

Tuo ei tä'ille juoa,

Eikä tehä talkkunoa,

Keitetä kananmunia."

Weikon nainen nalkkisilmä

Lappajawi lasta päähän:

"Ei se oo sinun tätisi,

Ei sinun isosi sisko;

Se on pi munien murha,

Kaiwaja kananpesien;

Se on lehmien lewitys,

Sekä laacka lampahien."

Emo wanha kuukoalta

Tuopa tuohon wastoawi:

"Ei se oo munien murha,

Kaiwaja kananpesien,

Ei se oo lehmien lewitys,

Eikä laacka lampahien;

Haukka on kanojen kaihe,
Harakka munien murha,
Susi surma lampahien,
Karhu lehmien lewitys.”

171. Suuri kiitos sulholleni.

Suuri kiitos sulholleni,
Pääkumarrus kullalleni,
Joka mun otti orjuudesta,
Päästi palkan piikkuesta,
Koppasi korennan päästä,
Rahwo rannan juoksemasta,
Kihlasi kylän kivestä,
Kiuhivartasta walitsi.

Enkä moiti muoriani,
Mieksi anoppiani,
Joka toi pojan mokoman,
Maali walfian urohon,
Mokomalle neitoselle.
Minä mie pilonen piika
Kiinitin kylän kiveä,
Kylän wuorta wierittelin,
Kylän keträsin keriä,
Kylän wäännin wärttinditä,
Kylän paitoja parannin —
Dmat paitani paheni.

Minä minulle annettihin
Niimestä riivein riusa,
Saunasta jykein loukku,
Kannalta rawein karttu,
Suurin taikko tanhuasta.
Se minulle syöäkseni:
Luut lihoista, pääät kaloista,
Siitalot sianlihoista,
Kuoret leivistä koviista,
Murut muista suuruksista.

Ei uskottu uupuwani,
Ei warattu waiuwani;
Jos ma uhkain uuwuksista,
Wäsyksissä wäänättelin.
Uupuiwatpa uhkiammat,
Wäkewämmätki wäsyiwät,
Egati mie wähawätinen,
Lapsi pieni pikkarainen;
Wälehen wähä wäsywi,
Pian uupu pikkarainen. —
Jo minäi fillon uuwuin,
Kun ne uupuiwat urohot;
Jo minäi fillon waiuwuin,
Kun waiupu hewosen warsat.

b) Lasta tuuwittaissa.

---

172. Minä laulan lapsen wirttä.

Minä laulan lapselleni,
Kieltä pieksän pienelleni —
Pieksän kieltä penningittä,
Suuta kullatta kulutan.
Minä laulan lapsen wirttä,
Panen paimosen sanoja,
Soita ennen eukko neuo,
Oma vanhempi opetti,
Kättyessä käätesäni,
Liekussa lewätesäni,
Korkian ison k'o'issa,
Kaunosessa kartanossa.

173. Kiitä huomena hewoista.

Minä tuuwii tuttuani,
Liekuttelen lintuani,
Kaswattelen kaunoistani,
Shanaistani imetän.
En tieä imettelijä,

En katala kaswattaja,
Mitä miksi imetän,
Kuta kufsi kostuttelen;
Imettelenkö iloksi,
Wai imetän itkufseni,
Waalin lasta waiwoifseni,
Tuuwittelen tusfikseni,
Huolifseni huiškuttelen,
Kaihoifseni kaswattelen.

Noin ne ennen eufot laulo,
Nuorit muinafet saneli:
”Kiitä huomena herwoista,
Partasuuna poikoasi,
Tyttölasta mieheläsfä,
Itseäs iän lopulla!” —

Usein utunen äiti,
Lapsen kantaja katala,
Kinnan suuhun rientelewi,
Kännin suuhun surwoawi;
Ei taia tajua panna,
Eikä miehuutta lisätä —
Mielt’ ei panna puntarilla,
Kaata ei kauhalla älyä.

174. **Laulan lasta nukkumahan.**

Tuuti lasta, tuuti pientä,
Tuuti lasta nukkumahan!

Laulan lasta nukkumahan,
Uurutan unen rekehen;
Käy unonen kättemähän,
Poiß unosen ottamahan,
Kultasehen forjahasi,
Hopiaisehen rekehen!

Sitte saatua rekehen,
Kopattua forjahasi,
Njele tinaista tietä,
Waskitannerta tasaista;
Wieöös tuonne wiënoistani,
Kuletellos kullaištani,
Harjulle hopiawuoren,
Kultawuoren kuffulalle,
Hopiaisehen salohon,
Kultasehen koiwikkohon,
Kusša käet kullan kuffu,
Lauleli hopialinnut.

175. Käy unonen kättähehen.

Tuuti, tuuti tuomen marja,
Liiku, liiku lempilehti,
Nuku nurmilintuseni,
Wäsy wästaräkkiseni;
Nuku, kun minä nukutan,
Wäsy, kun minä wäsyttän!

Waan eipä minusa liene
Lapseni nukkujata,
Ei taia emo polonen
Saaha lasta nukkumahan.
Mää on emolla huolta,
Paljo pantua muretta;
Uni ei tule use'it
Huolellisen huonehesen,
Kaihollisen kartanohon,
Murehellisen majahan.

Kun se ei emo polonen
Saane lasta nukkumahan,
Nukuta Sumala lasta,
Matanta Maariainen;
Saisin itseki lewätä,
Lapsen orja olla jouten.

Uni jo ulkoa kysywi,
Unen poika porstuasta,
Lansuwi lasin takoa,
Mita iffunan anowi:
"Onkos lasta kättyhesä,
Pientä peitetten sisäsä?"
Tule tuutuhun unonen,
Käy unonen kättyehen,
Lapsen pienen peittehisiin,
Wakaisen waattehisiin;
Anna maata lapsen pienen,
Lewätä wähäwäkisen —
Anna maata maan unia,
Maan unia, puun unia,

Maarian maakiita unta,
Pyhän pohratsan lepoa!

176. Unta täällä tarvitahan.

Sotka souti poikinsensa,
Lawi laaji lapsinsensa,
Souti alli affanensa,
Peiponen perehinsensä;
Souteli joka solukan,
Joka lahden laifutteli.
Tuli souden Suomen maalle,
Melan luoen luotehesen,
Niron iskein itähän,
Kokan kääten Karjalahan.

Sotkall' on sininen siipi,
Anna sotka siipeäsi,
Millä lennän löyhäytän,
Yheksän meren ylitse;
Lennän unta ottamahan,
Nufutinta noutamahan,
Ukon uuen lippahasta,
Nkan wanhan wakkasesta —
Unta täällä tarvitahan,
Nufutinta nuurutahan,
Unta tälle lapselleni,
Nufutinta lemmelleni.

177. Anna maata Maariainen.

Tuuvitan tuhoista lasta,
Tätä lasta liekuttelen,
Suen suuhun syntynyttä,
Talwella tapahtunutta.

Anna onni; suo Jumala,
Paita lapselle osoa,
Syötelläni nälkähistä,
Wiluhista lämmitellä;
Anna maata Maariainen,
Kiesus leppein lewätä,
Niinkuin Maaria makasit,
Kiesus leppein lepäsit!

Kiesuski kehösä kiifku,
Raikkivaltias wausa,
Kapalohon käärittynä,
Seimehen sowitzettuna,
Sinne lasa laskestuna,
Pienosena pistettynä.

178. Tuuti lasta tuonelahan.

Tuuti, tuuti tummaistani,
Tummasessa tuutuksessa,
Tummasella tuutijalla,
Tummasen tuwan sisässä!
Tuuti lasta tuonelahan,

Pasta lautojen sylihin,
Alla nurmen nukkumahan,
Maan alla makoamahan;
Tuonen lasten laulatella,
Manan neitojen piellä!
Tuonen tuutinen parempi,
Manan kättyt kaunosampi,
Etewämmät tuonen eufot,
Paremmat manan miniät,
Lupa suuri tuonelaßsa,
Manalla majat awarat.

179. **Äsken poika poik' olifi.**

Tuuwin, tuuwin poikoani,
Waapotan waka'istani,
Tuikseni tuulisäällä,
Warakseni wastasäällä.
Tuuti, tuuti poiaistani,
Tuuti miestä poiaistani,
Kyntäjätä, kylwäjätä,
Siemenen srottajata,
Warsan wiejeä wolle,
Mustan ruunan mullokselle!
Tuuti, tuuti poiaistani,
Tuuti turwoa pojasta! —
Äsken poika poik' olifi,

Kun leivän lehöstä pisi,
Kannikan katajikoita,
Punakuoren kuusikosta,
Mesakosta wehnäleivän,
Isoselle syöttämästä,
Emolle inettämästä.

Tuuti, tuuti poiaistani,
Tuuti turwoa pojasta! —
Äsken poika poik' olisi,
Kun uuen tuwan tekisi,
Uuen saunan salpoaisi,
Kynnyksen tuwan etehen,
Uuen uksen kynnykselle.

Tuuti, tuuti poiaistani,
Tuuti turwoa pojasta! —
Äsken poika poik' olisi,
Kun mulle minian toisi,
Been kantajan wetäisi,
Saisi saunan lämmittäjän,
Wastan hautojan haifisi,
Kuontalon koputtelijan.

180. Wara muunne walmennunna.

Emo tuuti poikoansa,
Toiwo tuuwitellessansa:
"Kun tuosta tuli tulisi,
Wara suuri, walmeneisi,

Toisi tuo emolle leiwän,
Kakun kannon juuren alta,
Kohokuoren koiwukosta,
Kakkaran kanarvikosta!"

Ellös sie emo polonen,
Ellös kantaja katala,
Lasta pientä peittehissä,
Waratonta waattehissa,
Luiksesi tuuwitelko,
Waroitsefi waapotelko!
Jopa tuosta toisfa vuonna,
Äsken kolmanna kesänä,
Luki on tullut toisa'alle,
Wara muinne walmennunna;
Saatu on surman suupalaksi,
Kowan onnen otteloksi,
Orjaksi osalliselle,
Rahakkaalle raatajaksi;
Wai on sattunut sotahan,
Lapahnut tappelohon,
Lysin suuren suun etehen,
Kantakirnujen kitahan.

181. **Ei tule emon tukia.**

Emo tuuti poikoansa,
Paulo tuuwitellesansa:
"Kunpa tuo polonen poika

Warakseni wahwistuisi,
Nousiisi nokitulilta,
Hawusilta wuotehilta;
Hawut päänsä harjoaisi,
Warwut wartalon sukisi!"

Waan ellös emo polonen,
Easta pientä kättyessä,
Tuiksesi tunnitelko,
Waraksesi waapotelko;
Ei tule emon tukia,
Eikä wanhemman waroa.
Eo ennen emo manalla,
Pojan tuoja tuonelassa;
Eää poika emottomaksi,
Lapsi orwoksi stasi.

Elköhön emoton poika,
Elköhön sinä ifänä,
Pyhänä kossihin menkö,
Ulla juhlan juoksennelko;
Pyhänä pahatti piiat
Palttinaiisihin panewat,
Tinawöihin wyöttelewät,
Kautokentihin kapiwat.
Katsokoon kas'elta neittä,
Nokitieltä noutakohon,
Neittä kasikantoloista,
Riühiwartasta tytärtä!

Elköhön emoton poika,
Elköhön sinä ifänä,
Hyoran hurstille ruwetko,

Lafanoille mieron lautan.
Huorat hurstia kutovat,
Lafanoita laittelewat,
Maata poikani polosen. —
Huoli et huoran hurstiloista,
Lafanoista mieron lautan;
Ennen maannet maata wästen,
Ollat ilman olkiloilla,
Parempi yhsin öitä olla,
Kun kahen pahan keralla,
Wiien, kuuen funnottoman.

182. Tulipa tufan repijä.

Syw' on poikanen tehesä,
Kannis kaswateltaesä,
Saahessa ylen soria,
Kapaloiesä toria;
Waan en tieä mie emönen,
Enkä kantaja katala,
Mikä tullemi tehystä,
Kannetusta kaswanemi,
Jos tuli suwulle surma,
Kaswo herja heimokunnan.
Jo moni nokoma eukko,
Moni kantaja katala,
Wuotti tuutusta tukia,
Kättyestä kättyläistä,

Waan tuli toruja poika,
Sai poika pahantapanen;
Tuli tuffien repijä,
Hapsien hajottelija.

Pitäisi pojan polosen
Piteä pitempi mieli,
Eikä eufolle torua,
Wanhemmalle wastaella. —
Kun poika polut näkisi,
Lapsi synnyntäsiansa,
Ei tuo eufolle toruissi,
Wanhemmalle wastoaisi;
Itse tottelis' emoa,
Warajaisi wanhempata.

183. Tuuti, tuuti poikalasta.

Tuuti, tuuti tyttölasta,
Sen parempi poikalasta;
Poikanen minniän tuopi,
We'enkantajan wetäwi,
Saapi saunanlämmittäjän,
Wastanhautojan hakewi:
Mee isäntä kylpemähän,
Mee emäntä kylpemähän —
Korenta koan perässä,
Saawi saunan porstuassa,

Kappa kairwon kannen päällä,
Wastat vanhalla luhilla.

184. Tuuti, tuuti poiuttani.

Tuuti, tuuti poiuttani,
Poiuttani pienuttani,
Lastani ihanuttani,
Kantamaista kaunuttani!
    Tuuti lasta tuomariksi,
Kiiku kirjan kantajaksi,
Kiiku linnan vanhimmaksi,
Heilu herraksi hyväksi;
Maakunnan kurittajaksi,
Kaiken kansan kaitsejaksi,
Räpi linnan liikkujaksi,
Waalastin waeltajaksi;
Supun suuren istujaksi,
Pikarin pitelijäksi,
Olkannun kantajaksi,
Tuopin tuojaksi tupahan;
Wetäjäksi werkahousun,
Saajaksi samettiliivin,
Mustan kengän polkijaksi,
Saappahan samoajaksi!

185. **Vahenneet polwet.**

Rolffoa tätä kotoa,
Auka tään koan sisästä? —
Mie polonen poifineni,
Lintu kaiha lapsineni.
Olipa minulla ennen,
Oli kun muillaki emoilla,
Polwet poikoa piellä,
Käet lasta käämätellä —
Polwet paljoo paremmat,
Käsiwarret wantterammat,

186. **Tytär synty, tyhjä synty.**

Poika synty, polte synty,
Polte synty, kasvi kaswo;
Tytär synty, tyhjä synty,
Tyhjä synty, kaiho kaswo.
Ken se tuutti poikalasta,
Sepä totta torjuttawi;
Ken se tuutiwi tytärtä,
Se waan tyhjää tekewi.
Yhri äijistä pojista,
Yksi tyhjä tyttäristä,
Jos kylälle naitakohon,
Tahi koisfa kaswakohon,

Tahi tauti tappakohon,
Surma suin lopettakohon.

187. Ei tufia tyttärestä.

Warsa on waiwasen hewonen,
Tytär lapsi tyhjän eufon.
Tuuwitan tätä tytärtä,
Tätä lasta liekuttelen;
En tieä emo polonen,
Enkä kantaja katala,
Tuiksensiko tuuwittelen,
Waroikseni waapottelen,
Waike tuuwon tuskikseni,
Waalin lasta waiwoikseni.

Noin ne ennen eufot tiesi,
Muisti muinafet eläjät:
"Elköhön emo tytärtä,
Elköhön sinä ikänä,
Tuiksensa tuuwitelko,
Waroiksensa waapotelko;
Ei tule emon tufia,
Eikä wanhemman warsa —
Tufi mieron turmioille,
Wara mieron waahtifsuille.
Kielsi wanha Wäinämöinen,
Epäsi suwannon sulho,

Tytöstä emon tufia,
Vanhan äitinsä waroa.”

188. Kun tytär hyvä tulisi.

Emo tuuti tyttöänsä,
Piekutteli lempiänsä,
Toivo tuumitellesansa,
Paulo liekutellesansa:
”Kun tytär hyvä tulisi,
Kasvaisi emon kananen,
Sitte nuorra naita’isi,
Bihantana wietä’isi,
Kyläsä kyslemättä,
Naapurissa lausumatta;
Sitte ei kontit forkeneisi,
Eikä laawat lankiaisi,
Konttiselät kollehtisi,
Wäskyselät wällehtisi.”

”Kun tytär paha tulewi,
Tytär tuhma turmeltuwi;
Eip’ on nuorra naita’kana,
Bihantana wieä’känä,
Waan ne kontit forkenewat,
Sekä laawat lankiawat,
Konttiselät kollehtiwi,
Wäskyselät wällehtiwi.”

189. Mihin tuutinen tytärtä,

Tuuvitan tätä tytärtä,
Tätä lasta liekuttelen,
Souan pieniformistani,
Wakaiistani waapottelen;
Waan en tieä waimo raukka,
Tunne en kantaja katala,
Mihin tuutinen tytärtä,
Kuhun lasta liekuttanen,
Minkä karjun kainalohon,
Kunka rehwanan rekehen.

Pitäisipä piikasien
Kahen puolensa katsella,
Ennen kihlan ottamista,
Kauppahan rupeamista.

Pitäisipä piikasien;
Pitäisipä poikienti,
Ni päänsä ymmärrellä,
Lulla ei tuhmaasti tupahan,
Käyä kättä iskemähän,
Sormia sowittamahan. —
Kyll' on kihlan kantajoa,
Lalarin taritsijoa,
Neien wiejeä wihille,
Kuortihin kulettajoa;|
Ei ole lapsen syöttäjeä,
Ei emon elättäjeä.

Ellös wainen neito nuori,
Ellös kaswaja kanaanen,

Kengin reilihin ruwetto,
Kauppohin kasakkamiesten,
Kestipöikien poluille,
Joutilasten juoniloihin;
Kenki lyöpi reilistansa,
Kaupoistaan kasakka lyöpi,
Poluiltansa kestipöika,
Joutopöika juonistansa.

190. Suolet huowilla tupana.

Ei tieä emo tekijä,
Kellen tuutiwi tytärtä;
Jos tuutti tuwalliselle,
Waalimi waralliselle,
Wai tuutti tuwattomalle,
Waalimi warattomalle,
Purlakalle puostuwaksi,
Kampahan rakastuwaksi.

Ei tieä tytär kotonen,
Kaswaešahan kananen,
Kostesahan neiti nuori,
Mistä syöjä syntynewi,
Kaluaja kaswanewi,
Pihan syöjä, luun purija,
Tukan tuulelle jakaja,
Hapsien hajottelija.

Ellös wainen, tyttö parka,
Huolta huowille pitäkö,
Mieltä miekan kantajalle;
Huolet huowilla tupana,
Miekan ponnet porstuina,
Saapukka salitupina,
Ummiskengät kellarina,
Nuoska suolaisna kaloina.

191. **Miehellenkö wai manalle.**

Woin tuo ennen eukko laulo,
Laulo laajalla mäellä,
Laulo lasta liekuttaisfa,
Tuuwitellessa tytärtä:
"Tuuwitan tätä tytärtä,
Tätä lasta liekuttelen,
Waan' en tunne tuuwittaisfa,
Tieä en telkhytellessäni,
Mihin tuutinen tytärtä,
Kuhun lasta telkhytellen,
Kenen pieksiä pitelen,
Kenen lyöä lyyräelen."
Ei tieä emo tytärtä,
Tunne ei tuota tuhma raukka,
Kenen on syöä synnyttänyt,
Kenen on kantanut kaluta —
Miehellenkö, wai manalle,

Sulhollenko, wai suelle;
Miel' on neien miehelähan,
Mieli toinen tuonelahan,
Korkiastaki ko'ista,
Kaunihiesta kartanošta.

192. **Miel' on wuoro walwoa'ki.**

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tuuti onnea tytölle;
Tule önni oppimahan,
Sekä lytky löytämähän,
Kirjalla korjallasi,
Rustiällä ruinallasi,
Walkialla warfallasi,
Tasakarwa tammallasi,
Drihilla olkifella,
Herne'warrella hewolla!
    Kun et tulle oppimahan;
Eusi syököhön hewosen,
Tauti miehen tappakohon,
Tuli korjan polttakohon!
    Tuuti, tuuti tyttöäni,
Nukkumahan tyttöäni!
Nuku, nuku nurmilintu,
Wäsy, wäsy wästaräkki,
Nuku nukkumis-ajalla,
Wäsy maata-wuorollasi;

Wiel' on aika walwoa'ki,
Wuoro toinen walwoa'ki.
Eipä anna mahti maata,
Hyvä onni olla jouten,
Kyty kun kinnasta kysywi,
Appi paitoa anowi,
Alpen lapset lahjuksia,
Kato nauhoja hyviä.

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tuuti tyneksi tytärtä;
Hyvä on tyttö tyynemmästä,
Piika suusta pienemmästä.
Ele'kä itke ilman' syystä,
Ele waiwoitta walita;
Wiel' on syysä itkemistä,
Waiwoisfa walittamiesta,
Käwisä itkemistä,
Huolisfa kujertamiesta.

193. Tuuti sulhoa tytölle.

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tätä tyynätä tyttöäni,
Tätä pientä piikoani,
Matalaista marjoani,
Monen lehmän lypsäjäksi,
Nehsän heruttajaksi!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tuuti sulhoa tytölle;
Tullos sulhanen tytölle,
Mies kaunis, punanen poski,
Matalainen, saapasjalka,
Werewäinen, werkahousu!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tuuti Turkuhun tytärtä,
Kauppamiehelle kanaksi,
Porvarille puolisoksi;
Wiimen vanhemman waraksi,
Emonsa elättäjäksi!

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tuuti lasta tuomarille,
Kiiku kirjan kantajalle,
Kiiku herralle hywälle,
Kaiken kaupan katsojalle,
Pokoistan pohatimmalle,
Saajalle satalukujen,
Mönnen tuojalle tuhannen!

194. **Minä waan tunnin tyttöäni.**

Tuuti, tuuti tyttöäni,
Tätä pientä piikoa;
Tuuti tynneksi tytärtä,
Wakaiseksi neioistani!
Elköhön sinä itäni,
Kuuna kullan wakkiana;

Tähen tyttären tämänki,
Wasten lastani wakaista,
Witsa wiaassa yletkö,
Koivu korpinotkelmassa!

Minä waan tuuwin piikoani,
Kylän akka poikoansa;
Minun on piikani parempi,
Toista mointa toimewampi,
Kahta mointa kaunihimpi,
Wiittä kuutta wirkiämpi.
Kylän poika, kyykkäniiska,
Kyykkäniiska, kynnyshäntä,
Käypi kerran katsomassa,
Kerran toisen tahtomassa,
Tätä pientä piikoani,
Matalaista marjoani —
Jos on pieni piikaseni,
Matalainen marjaseni;
Kyllä kengillä korotan,
Kaplukoilla kaunistelen.

195. **Nahat raskeen tulewat.**

Tuuwin mie tätä tytärtä,
Tätä lasta liekuttelen,
Souan pieniformistani,
Waalin lastani wakaista.
Wielä tälle neitoselle,

Tälle pienelle tytölle,
Luoffi tuominen tulewi,
Misa koirunen ajawi.

Wielä tälle neitoselle,
Tälle pienelle tytölle,
Rahat raskuen tulewat,
Tengat pienet piehtarvien,
Killingit kipoa lyöden,
Tolpat toistansa ajellen.

Wielä tälle neitoselle,
Tälle pienelle tytölle,
Luoahan Turusta formus,
Kihlat toiset Tornioista,
Kiiasta hopiariksit,
Sormus Suomessa walettui.

Wielä tätä neioistani,
Tätä pienoišta tytärtä,
Hietahan kirjokorjin,
Souetaan weno punasin,
Porwarille puolisoiksi,
Kauppamiehelle kanaksi.

c) Miestään arwatessa.

196. Yks' on paha ei parane.

Miän laäsa lantielin,
Piennä penkiltä putosin,

Sit' en itkenyt ifosti,
Kowin wiikon wieretellyt —
Ne pahat pian parani.
Nks' on paha, ei parane:
Kun ma wierin weikon luota,
Pankesin emon elolta,
Miehen tuhmasen tulille,
Warattoman walkioille;
Siitä nyt ifäni itken,
Njan kaisen kaihoelen.

Eipä wainenki pitäisi,
Eipä piikaista pitäisi,
Turvattoman tunnustella,
Kartanottoman katsella,
Suojaottoman suosittelaa,
Lepytellä lehmättömän.

197. **Puuntuin tuohon pulluksehen.**

Olisi tämä otettu
Paikoille paremmillenko,
Tämä muoto muuanne'ki,
Tämä kaswo kaitin paikoin,
Ilman tuotta turmiotta,
Ilman ilfiriwiöttä.

Olisi minusssa ollut
Paremmen talon minia,
Emäntä elollisempi,
Rahan alkijä aitallisen.

Olisi minusssa ollut
Paremmalle puolisolle,
Werewämmän miehen werta,
Turpiamman turkin täysi.

Oisin mie mokoman saanut
Mäellenki mentyäni,
Kannoille karattuani;
Saanut hongista salolta,
Kantoloista kaskimaalta,
Löynnyt tieltä termaskannon,
Leppäpötkelön lehosta
Suu kivestä, pää sawesta,
Silmät kiviästä syystä,
Turpa tuuran taittumasta,
Parta naarwoista pahoista,
Korwat koiwun pahkuloista,
Salat koiwun konkelesta,
Warssi puista waiwasista,
Muu ruumis lahosta puusta.

198. Itse hullu hukkasime.

Olisi minusssa ollut
Pitemmillenki pihoille,
Isommille ikkunoille,
Laajemmille lattioille.

Olisi minusssa ollut
Piika pienehen talohon,
Emäntä elollisehen,

Tuli uutehen tupahan,
Wara wastasalwettuhun.

Olisi minussa ollut
Eufittaja suuremmanki,
Paremmanki paiottaja;
Puoliso pohätän miehen,
Rikkahamman rinnallinen.

En sano isoni syyksi,
En isoni, en emoni;
Iso ei myönyttä minua,
Eikä kaupannut emoni —
Itse hullu huffasime,
Mieletön menettelime;
Itse tungime tulehen,
Tieten terwan leitoksehen;
Itse liitin linahurstit,
Laitin aiwinalakanat;
Itse wierehen wenäyän,
Käsiwarrelle walaanin.
Katsoin suuta sulhoseni,
Muotoa mukahiseni,
Ajatusta ainoseni,
Mieltä mieliwaationi.

Woipa mieltä mieltoseni!
Ajatusta ainoseni,
Suuta suuren sulhoseni,
Muotoa mukahiseni —
Warisselt' on warren saanut,
Korpilta nenän kopannut,

Muowon mustalta salta,
Suun kun syöwältä suelta.

199. Pyyä sulhoa sulolla.

Uoin sano minun emoni,
Barotteli wanhempani:
"Ele wainen neito nuori,
Ele kaswama kanaanen,
Pyyä sulhoa sukilla,
Miestä kirjokintahilla,
Paiolla kylän parasta,
Helmuksilla hempeintä;
Pyyä sulhoa sulolla,
Miestä mielisiwollasi,
Lawoilla tasasta miestä,
Ku'onnalla kunnollista!"

En minä pilonen piika,
En kuullut emon sanoa,
Pyytin sulhoa sukilla,
Miestä kirjokintahilla,
Paiolla kylän parasta,
Helmuksilla hempeintä;
Sain ma suuttoman sukilla,
Kielettömän kintahilla,
Paiolla kylän pahimman,
Kylän herjan helmuksilla —
Sain miehen sawilapion,

Korpilta nokan korian,
Perän pieneltä siiviltä,
Sääret rannan raukujalta.

200. **Kosto kaunistelemisesta.**

Kostohon minäi koito,
Kostohon kowaosanen,
Pi'in piikakunniata,
Kannatin pohatan puolta.

Kostohon minäi koito,
Kostohon kowaosanen,
Kokosin tätä kotoa,
Tätä wartta walmistelin,
Näille onuille owille,
Weräjille wierahille.

Kostohon minäi koito,
Kostohon kowaosanen,
Kannoin kaunihit hiwukset
Sian willojen sekahan,
Sorahutin suorat sääret
Sian säärien siwulle.

201. **Ruka tiesi, kempä luuli.**

Ruka tiesi, kempä luuli,
Sofiahan suostuwani,

Rampahan rakastuvani,
Niinkun mie sofiaan suostuin,
Sekä rampahan rakastuin?
Nukuin untelon siwuhun,
Miehen kainun kainalohon,
Ku ei kuttuta kuuetta,
Eikä kaiwa kainaloita.

Kuulin wiinoin wietäwäksi,
Olosin otettawaksi;
Wietihin wesipikarin,
Wesikannun kaimottihin,
Pirttiporsa'an powehen,
Karstamuksen kainalohon.

202. Wiikon wuotin wirkiäistä.

Woin minäki lasa lauloin:
"Elköhön sinä ikänä,
Wasten waiwaista minua,
Ja kohti kowaosaiista,
Wesat wiiasa yletkö,
Ja pajut pahalla maalla,
Koiwut korpinoitkelmoilla,
Kankahaisilla karahkat!"

Kaswoin siitä suuremmaksi,
Korkiammaksi kohosin,
Wuotin wiikon wihtiäistä,
Kauan kaunisti walitsin;

Sain viimein vihasen miehen,
Lihan syöjän, luun purijan,
Tukan tulille jakajan
Hapsien hajottelijan.

Piti witsan wieressänsä,
Rahkaruoskan naulallansa,
Karsitun karangon käässä,
Käätyä kartun kainalosssa,
Tolla lyöä lykkäjäwi,
Kohiti päätä kolkkajawi.

203. Tunnen sulhoni.

Tunnen mie hyvän tulosta,
Astunnasta arwaelen —
Tuff on tyyni tuplessafi,
Hiwus ei wisko wiimallafi.
Tulosta pahanki tunnen,
Astunnasta arwaelen —
Tuffa tuiski tuulettafi,
Hiwus wisko wiimattafi.

Wielä tunnen muien sulhot,
Muitterammat muien sulhot;
Kun tulewat muorin luoksi,
Muhotellen muorin luona;
Kun tulewat naisen luoksi,
Nauratellen naisen luona.
Katsopas minun katalan,

Mun katalan kaimoistani,
Ei tuo muorille muhota,
Eikä naura naisen luona!

On kun karhu kaunoseni,
Sulhoni suelle werta,
Itenet on irwellähän,
Silmät siljan kaljallahan.
Nurin tungeksen tupahan,
Wäärin weäkseen huonehesen,
Wääty pihlaja pimossa,
Kääty karttu kainalossa,
Seiwäs sääty olkapäällä,
Karsittu karahka käässä —
Ei ketänä muuta wästen,
Wästen waiwaista minua,
Kohtipa kowaosaista,
Kohti koitopäiwällistä.

204. Itken pois ihanat filmät.

Paulu työksi lankiawi
Hewosen hymän re'essä,
Itku filmähän tulewi
Pahan miehen wuotehella.
So olen joutunut johonki,
Kurja tunne'ki osannut,
Wierelle wiholliseni,
Sanojani saapurwille;

So on minulla riivi rinnus,
Riivi rinnuksen wetäjä,
So on minulla konsti korja,
Konsti korjan kanneltawa.

Mina aikahan tulisin,
Aikahan tuletteleisin,
Kun ei tuojani toruisi,
Saajani pahoin sanoisi,
Wetäjäni wierastuisi.

Waan kun tuojani toruwi,
Saajani pahoin sanowi,
Wetäjäni wierastuwi,
Siit' itken iäni kaiten,
Ja kaiten elinajani.

Itken pois ihanat silmät,
Wieretän werewän kaswon,
Puotan posteni punaset,
Kaswon kaunihin kaotan.

Itken kujat kuurullani,
Lääwät länkämäisilläni,
Itken saawit, itken saunat,
Itken salwomet saloa.

So tuosta joki tulewi,
Meri selwä selkiäwi,
Itkemistäni wesiästä,
Läpi päänt' lastemista,
Läpi kulman kulkemista,

Postilta putoamista.
Rylypisi kyläni naiset,
Eikä naiset naapurini,

Kolmasti kotini naiset,
Kylpisin minä itseki,
Sekä walta wanhempani,
Sekä saamani emoni,
Itkemilläni wessillä,
Läpi pääni laskemilla,
Läpi kulman kulkemilla,
Poskilta putoamilla.

205. Miesi minulle annettihin.

Tuota toivoin tuon ikäni,
Katsoin kaisen kaswinaian,
Suojakseni suurta miestä,
Lajikseni laaullista;
Ei iso suannutkana,
Eikä äitini luwannut,
Suojakseni suurta miestä,
Lajikseni laaullista.

Miesi minulle annettihin,
Uros uusi laiwattihin;
Miehen mitta, miehen warssi,
Ei ole miehen mieltä päässä —
Miel' on wiety, pää jätetty,
Niwot otsasta otettu.

206. Sain minä sawisen saksan.

Woi minä pilonen piika,
Kunne kuitenki osasin,
Polin puulle pyöriwälle,
Warwulle warattomalle!

Disipa minuksi ollut
Paikkoja parempiaki,
Puita pyörimättömiä,
Warpuja warallista;
Waan ma hullu hukkasime,
Mielimennyt mättäsime,
Tieten terwan keittimehen,
Silmin wakkian sisähän.
Luulin saksan saaneheni,
Pajarin walinneheni;
Sain minä sawisen saksan,
Pahanpäiwäsen pajarin —
Multataffa myötäwänä,
Sawitaffa saatawana,
Kukon kullat kukkarossa,
Laskussa kanan hopyat.

Sain ma untelon urohon,
Miehen tuulenmielellisen,
Wielä willen wiinanjuojan,
Hurjan ostajan oluen;
Kun tuon kaupalle lähetän,
Kaikki juopi kaupukseni —
Saan saapi, tuhannen wiapi,

Wielä welkoa tekewi,
Alttinoin kylän afoille,
Polttinoin kylän pojille.

Kun tulewi kauppoistahan,
Luo ei tentoa tinaista;
Tuopi kyllä kynnäswartta,
Wiljalta wihaiستا kättä,
Jolla tuffani repiwi,
Hapseni hajottelewi,
Lukat tullelle jakawi,
Ahawälle annekfiwi.

207. Jo johonki saatettu.

Jo mun saatti saarehinen,
Tuohatti joentafanen,
Hurstille humalahurjan,
Wiinawillin wuotehelle,
Wästen tahtoa emoni,
Warotusta vanhempani.

Noin sano minun emoni,
Warotteli vanhempani:
"Ellös wainen neito nuori,
Ellös kaswawa kanarwa,
Hurjan hurstille ruwetko,
Lakanoille juomalallin,
Oksentajan olkiloille,
Tuwille tupakanjuojan!

Usein humalahurjan,
Useimmin wiinawillin,
Kopra tuffihin tulewi,
Hapsihin hahattelewi;
Usein humalahurjan,
Useimmin wiinawillin,
Oksennus olille jääpi,
Wahti waipalle waluwi,
Korjata wihasen waimon,
Sekä tyynen työnnyttellä.”

Mikä kuitenki minulta,
Kuka furjalta tytöltä,
Mikä otti mielen multa,
Kuka haikian hajotti,
Mufomalta mielewältä,
Kylän kaiten wiisahalta;
Kun menin miehelle pahalle,
Wiinarattihin rakastuin,
Paskin hurjan hurstilleni,
Wiinawillin wiereheni;
Otin yöksi wuotehelle,
Paskin kynnyswarrelleni,
Kuusen oksalta kuwetta,
Käsiwarta karrukselta.

208. Tein kauppa Kallallisen.

Olisi minun pitännä,
Piteä pitempi mieli,

Wielä vuosi, vielä toinen,
Wielä vuotta wiisi, kuusi,
Kaiketi kahdeksan vuotta,
Ympäri yhdeksän vuotta,
Kahen puolini katsella,
Yli pääni ymmärrellä,
Ei tehä katuwa kauppa,
Juhinen itkettävä.

Le'in kaupan kallallisen,
Syrjällisen synnyttelin;
Otin hurjalta hapiat,
Kullat mieron kulkijalta,
Lengat tien kävelijältä,
Rahat rannan juoksijalta.
Nukuin nurjuksen nutulle,
Wäsyyin wärjyn wuotehelle,
Hurstille humalahurjan,
Wiinawillin waattehille;
Hullu lyöpi hurstiltansa,
Wiinawilli wierestänsä,
Poies potki uutimesta,
Ulos sängystä uhitti.

209. **Syw' on olla hynpyrällä.**

Minä jauhan wanha waimo,
Home'forwa houhattelen;
Ei mulle minä jauha,
Pojan nainen pybrittele.

Etä jauha Jaakkoseni,
Uros lunkä lykkiele,
Wäännättele wääräsääri,
Hymppräiseni hyferrä;
Itse jauhan Jaakolleni,
Wäännän wääräsäärelleni,
Lykkielen lyngälleni,
Hympprälleni hyferrän.

Hyw' on olla hympprällä,
Kaunis kampurajalalla —
Hympprä hywällä syötti,
Kampura ween kaloilla;
Pyhät syötti pynnlihoilla,
Uret ampulintusilla.
Pyhä ei kiellä pnytamästä,
Sapatti samoamasta;
Mina anto armoluoja,
Lupasi hywä Jumala,
Pyhänäki pnytäjälle,
Arkena anelijalle.

Hyw' on olla hympprällä,
Lysti lyngällä eleä —
Kyllä lunkä linnun saapi,
Kampura kalan wetäwi;
Ei sitä sotahan wieä,
Ei tahota tappeluhun.

210. Minun lauloa pitäisi.

Ruffo laulo kullallensa,
Kananlapsi kaunollensa,
Bariis laulo waahtofuulla,
Kewätkuulla keikutteli;
Minun lauloa pitäisi,
Heiän olla laulamatta.
Heiän on kultansa kotona,
Turwanfa tutuilla mailla;
Minun on kulta kulsehella,
Minun turwa tuul'ajolla,
Keiwänsaaja lenteheessä,
Kyntäjä kylän kululla,
Kannalla rahan hakija,
Kapelulla karhittsija.

Eipä kuulu kullaiistani,
Ei kuulu kujassa käywän,
Ulla ikkunan asuwan,
Weräjillä weistelewän,
Pilkfowan pihalla puita,
Roan eessä kolkkoawan;
Sill' on illoilla itäwä,
Äskten yöllä äitelämpä,
Uamusilla aattelampi,
Hawatesfa haifiampi.

Useinpa leinon lesten,
Usein minun utusen,
Puolet pään-alasiani,

Toinen puoli wuoettani,
Kirppujen kisattawana,
Lutikkojen maattawana.

Useinpa leimon lesken,
Usein minun utusen,
Keskidiivissä unissa,
Kopra tyhjää kokowi,
Käsi waaliwi waletta,
Rupehelta hummaltaki.

Useinpa leino leski,
Usein minä utunen,
Yksin työlle työnteleme,
Yksin ruoalle rupean,
Yksin liitäme lewolle,
Käyn ukotta uutimehen.

Wielä aikahan tulisin,
Aikahan tuletellisin,
Yksin työllä ollesfani,
Yksin käyessä wa'ille;
Sepä wasta waihiampi,
Yksin lähteä lewolle —
Ei kutana kumpalina,
Kuka suuta suikkajaisi,
Snyhyyttelisi siwuja,
Rupehia kuttuttaisi.

d) Muissa tiloissa.

---

211. Ilo ilmahan katoksi.

Laulun ennen lapsempänä,
Muistin muita pienempänä;
Laulelin jokaisen laulun
Joka kummun kukkanen,
Joka rannan rullattelin,
Lehot leikkiä pitelin,
Ilman lintujen iloksi,
Rastahaisien ratoksi,
Suositsi sorsasten,
Allien ajan kuluksi.
Sillä voitin viisi vuotta,
Vuotta kuutosen kulutin,
Armahan isoni luona,
Emon kaunon kartanoilla,
Veikkoni wenon kotassa,
Eiskon marjapöimennillä.
Allit mulle palkan maksse,
Sorsat soittoni sovitti;
Anto allit armautta,

Suloutta forsat anto,
Rastahaiset rattoutta,
Ilman lintuset iloa.

Tyly sitte aika toinen,
Aika entinen aleni,
Wei forsa suloutensa,
Ulli armahan elonsa,
Rastahaiset rattouen,
Ilman lintuset ilonsa,
Säiwät leikkini leholle,
Ujat armahat aholle,
Ilot kaikki kankahalle,
Laulut lafsihin katosi.

Niin en nyt enempi laula,
Enkä oikein osaja,
Hopiatt' en eusinkänä,
Waskett' en wähäistäkänä;
Laulajan laki palawi,
Runon kulku kuiwettuwi,
Waan ei korwat kuulijoitten,
Naurut ilman istujitten,
Naurut naisten, mielet miesten,
Arwelot kylän urosten.

Wielä laulaisin rahalta,
Kullalta kukahtelisin,
Hopialta huolissime,
Warustaisime was'elta;
Enkä äijiä anoisin,
Kowin paljo pakkoaisi:
Uttinan kylän aikoilta,

Polttinan kylän pojilta,
Keskä tengoa tytöiltä,
Kuplan ukko ruhtinoilta.

212. Laulu laiskana pitäwi.

Minä neuon neitosa,
Sanelen sanan tytöille:
Ei neito liion laula,
Liion laula, paljo naura;
Laulu laiskana pitäwi,
Wirret työtä wiwoyttäwi.
Ei kolkka kossian kengät,
Kirjakerjat kiiättele,
Lytön työttömän tykönä,
Lapsen laiskan kartinolla;
Konnat kolkkawat pihalla,
Pahat kalffi kartinolla,
Wiewät lapsen lauluiltansa,
Wiettelewät wirsiltänsä,
Säksensä itkemähän,
Kuuksensa kujertamahan,
Miehen tuhmasen tulilla,
Warattoman walkioilla.

Minä mieki hullu huusin,
Minä raukka rallattelin;
Ei ollut hullun kieltäjäistä,
Ankaran asettajaista,

Jok' oisi opettanunna,
Sanonut sanan minulle:
"Ei huua hullu tyttö,
Ei mieletön melua;
Saat sa hullun hurstillesi,
Mielipuolen puolesse,
Joka itkettää itäsi,
Ujan kaiken kaihottawi."

213. Ei oo huolta neitosena.

Elkäte tytön tyyppät,
Elkäte emosen lapset,
Kovin konstia kysykö,
Ja walitko walkiata;
Konstill' on kova kulakka,
Naastilla nawakka ruoska,
Käsi mahwa walkialla,
Käsi mahwa, syän suuri —
Lihan syöpi, luun purewi,
Weren uelta wetäwi,
Lukat tuulelle jakawi,
Ahawalle annekäwi.

Mitä te tytöt suretta,
Mitä teidän neitosien,
Jospa vielä wiikommanki
Kaswatta emon ko'issa? —
Ei oo huolta neitosena,

Tyttönä pahoa mieltä;
Äsken huolta hoivatahan,
Pannahan pahoa mieltä,
Kun on liina liitetähän,
Laffi päähän laitetaan.

Mikä liina liitetähän,
Sepä saaha'an sanoja;
Mitä laffi laitetaan,
Se pannaan pahoa mieltä;
Housut huolella pitävi,
Miehen waattehet warulla,
Paitaset pahoilla mielin,
Sukat suurella surulla.

214. Wanhan lahjat nuorelle.

Ei pitäisi neien nuoren
Miestä wanhoa walita —
Wilu käsi, jäinen jalka,
Kylmät kylkensä molemmat;
Ei älyä nuori neito
Wanhan miehen miettehiä,
Wanha ei se warsinkana
Tunne nuoren tarpehia.

Ra'i wanha nuoren neien,
Otti wanhan nuori neito.
Käwi wanha kaupunkihin,
Osti sieltä rätsinäisen,

Anto nuorelle kätchen.
 Nuori sylki ja pakisi:
 ”Woi sinua lemmon wanha,
 Harma’an hawukan silmä,
 Mustan koiran karwan futri!”
 Ka’i wanha nuoren neien,
 Otti wanhan nuori neito.
 Käwi wanha kaupunkihin,
 Osti sieltä sušsunaisen,
 Anto nuorelle kätchen.
 Nuori sylki ja pakisi:
 ”Woi sinua lemmon wanha,
 Harma’an hawukan silmä,
 Mustan koiran karwan futri!”
 Ka’i wanha nuoren neien,
 Otti wanhan nuori neito.
 Käwi wanha kankahalle,
 Toi karahkan kankahalta,
 Alko nuorta peipotella.
 Nuori hyppi ja rukoili:
 ”Woi mun kultakutriseni,
 Sinisilmä sirkkuseni,
 Minun armas ainoseni,
 Kufankarwa kaunoseni!”

215. Wanhan eufon walitus.

Suulin ennen eufon wanhan,
 Walittawan wanhan eufon,

Pojastansa noin puhuvan,
Lapsestansa laulelwan:
”Niin minäi äiti raukka,
Kun on muntki äiti raukat,
Tuuwii lapsesta tuffia,
Wanhan päiväni waroa,
Pysykäistä pyörittelin,
Jousikäistä jouwuttelin.
Ei tullut emon tuffia,
Ei waroa wanhan päivän;
Tulipa tusta kantajalle,
Wahwistui emolle waiwa,
Tuli tuffani repijä,
Kaswo kallon kolkuttaja.”

”Toiwoin miestä lapsestani,
Urosta ukon pojasta;
Eipä miestä tullutkana,
Urosta utaumunna —
Tuli tuppelo sukuni,
Epatto emän-alani;
Tuli tuhmin kansahani,
Laiskin lapsi joukkiohon;
Tuli willi wiinanjuoja,
Kaiwo ostaja oluen.”

”Josy’ on söisi siiwollansa,
Josyi taitawan tawalla;
Waan on syöpi syrjillänsä,
Suopi juomarin tawalla.”

216. Mitäpä kylä kyselit.

Kylä kyllinki sanowi,
Miero mieltä jatkoami,
Ihmiset imehtelewi,
Ujan kaiken kalkuttawi,
Sonnasfa minun elävän,
Kakaraisfa kaswawani.

Waan mitä kylä kyselit,
Kuta miero kuituttelet,
Näistä pienistä pihoista,
Kapehista karjateistä? —
Suokohon sulä Jumala,
Antakohon armoluoja,
Tätä fontaista pihoa,
Kakaraista kaiwotietä;
Kyllin fontoa pihalle,
Kakaroita kaiwotielle,
Kyllin sonnan säätäjäta,
Kakaran karistajata,
Näillä pienillä pihoilla,
Kapehilla karjateillä!

Suokohon sulä Jumala,
Antakohon armoluoja,
Oluesfa tuopit olla,
Maljat maiosfa määrätä;
Totta saisi saamatonki,
Ottaiši olematonki;
Tott' oisi antoa kylälle,
Kyllin itsellä eleä!

217. **Lempoko lennätti tänne.**

Lempoko lennätti minua,
Paha henki tänne paino,
Saatto puolelta pokostan,
Ranto koišta forfiasta,
Korville Kostonuksen,
Puolehen puropohjan,
Wierehen we'en mustan,
Uroille umpilammin,
Alliksi Alimaisen,
Gorsaksi Sohjan poian! —

Parempi minun olisi
Olla puolella pokostan,
Marjana ifoni mailla,
Emon mailla mansiffana,
Lapukassa lasa piennä,
Veipona kotipihoilla.

218. **Najan taaksi raapattihin.**

Mikä lie minuista nähty,
Kuka kummanen katsottu,
Kun ei naitu naapurihin,
Kopattu kotirikoille;
Eikä Duluhun otettu,
Kuletettu Kuopioon,

Piperihin liikutettu,
Saatettu Sawon rajoille.
Wietihin Wenäehelle,
Kajan taaksi raapattihin,
Josp' ei äiti ääntä kuule,
Jso ei itkua tajua,
Itikoisfa itkewäni,
Paarmoisfa parahtawani.

Disin naitu naapurihin,
Dtettu omille maille,
Kotihin koti näkyisi,
Json pelto itkunoihin;
Kuului si kufonki ääni,
Dman pihan rikkasilta,
Koiran haukunta kujilta,
Käin kufunta kufusfolta.

219. **Wiety on maille wierahille.**

Wikä lie minusta nähty,
Wikä nähty, kuka kuultu,
Kuka kamminki hawattu,
Kun ei naitu naapurihin,
Dtettu omille maille,
Dman pellon pientarelle;
Lie'kö nähty äiä syöwän,
Äiä syöwän, äiä juowan,
Wai wiikon wiruneheni,
Ei warahin nousewani? —

Jo olen johonki saatu,
Nlen loitos luovutettu,
Wiety maille wierahille,
Maille ouoille otettu,
Itäwissä itkemähän,
Kowin päiwin kuolemahan.
Paremp' ois omalla maalla
Suoa wettä tuohifesta,
Kun on maalla wierahalla
Suoa tuopišta olutta.

220. Emon kanaset.

Raswatti minun emoni,
Raswatti kanoja parwen,
Toisen parwen joutsenia,
Nuot on aialle asetti,
Seisotteli seipähälle;
Tuli kofko, niin kohotti,
Tuli haukka, niin hajotti,
Tuli lempo, niin lewitti,
Nhen wei Wenäjän maalle,
Toisen saatteli Sawohon,
Kolmannen kotihin heitti.

Jonka wei Wenäjän maalle,
Se soassa surmattihin;
Jonka saatteli Sawohon,
Sen Sawossa tauti tappo;

Kolmannen kotirikoilla
Lappawi itäinen itku,
Mielalat menettelewi,
Kovat päiwät kuolettawi.

221. Tullut muoto mustemmaksi.

Olinpa minäi ennen,
Olin kun omenakukka,
Olin marja maatesfani,
Lehti liikkuellesfani,
Istuesfani ihana,
Armas astuellesfani;
Moni katso muotohoni,
Warteheni walfotteli.
Nyt on muoto muunne saanut,
Kaswo kunnis wanhantunut,
Tullut muoto mustemmaksi,
Kaswo kaaaksi ruwenut.
Mure tuonut mustan muowon,
Huoli kaswon kaaientanna;
Hoikk' on huolewa hewonen,
Murehtiwa waimo musta.

222. Luulin käywäni käfenä.

Toisin tiesin, toisin luulin,
Toisin toivotin itäni;

Toisin tiesi suuri luoja,
Toisin toivotti Jumala.

Kätesin käkenä käyä,
Kukahella kuffuroilla,
En käkenä käynytänä,
Kukahellut kuffuroilla;
Toisin otteli osani,
Toisin käw' käteykseni,
Toisin wäänti wäärä lytky,
Toisin onni ohjaeli —
Wäänti wäärälle lytkylle,
Dnnelle osattomalle.

Täyty ruupuhun ruweta,
Käsin käyä tähtehille,
Piti lenteä leholle,
Hawupuille haihatella.

En nyt tuota tuhma tunne,
Utki outonen älyä,
Kunne luome luotu lapsi,
Kunne kaiwame katala,
Tien kunka otan etehen,
Nuonen kunka juostakseni;
Lähentö rewon rekehén,
Wai lähen jänön jälille!

Jos lähen rewon rekehén,
Rewoll' on reki matala;
Kiskoisi joka kiwonen,
Joka kanto kaapaseissi.

Jos lähen jänön jälille,
Koukkuopolwen polkumille;

Jänd peittäisi jä lensä,
Koukkupolwi polkumensa.
En lähe jändn jälille,
En rekehē repo raukan;
Jstun ilweksen rekehē,
Ilweš wie ison kotihin,
Keen käymättä kiwihin,
Kantoloihin koskematta.

223. **Jouwui puulle pyöriwälle.**

Woi minä polonen lapsi,
Polosella Pohjan maalla!
Jo minä johonki jouwui,
Jouwui puulle pyöriwälle,
Warwalle wapisewalle,
Sain lehellē liekkuwalle.

Kunne puuhut pyörrähtäwi,
Sinne pyörrähän jälestä;
Kunne warpa waapahtami,
Sinne waapahan jälestä;
Kunne lehti liekahtami,
Sinne liekahan jälestä.

Disipa minuksi ollut,
Ollut puita pyörimättä,
Warpoja wapisematta,
Lehtilöitä liekkumatta;
Iste hullu hukkasime,

Mieletön menetteline,
Itse mie isosta Inoruin,
Itse äitistä erosin,
Itse wierin weikoistani,
Siurrime sisaristani,
Sorsan suojille sioille,
Allien asuntamaille,
Sisareksi siikasille,
Lohen poian puolisoiksi.
Siellä sorsa suojelewi,
Lawi laitto laajelewi,
Siika silmäni pesewi,
Hauki pääni harjoawi,
Ahwen suuta anneksimi,
Ween kalaset kauloawi.

Toipa waan minun polosen,
Jo kohta polosen lapsen,
Sisar saapi siikasina,
Weikko haukina wetäwi,
Emo appo ahwenina,
Iso kaikkina kaloina.

224. Itken Furja Fulkunoi.

En itke ison hywynyttä,
Enkä äitin armautta,
Waan itken isoni maita,
Maita maammoni murajan;

Itken weikon waltamia,
Siskon siltoja pahetsin.

Tuota itken tuon itäni,
Kun olen kurja kulkusassa,
Raukka rannan juoksennassa,
Waiwanen waeltamassa.
Sain ma kurja kulkemahan,
Raukka rannat kiertämähän,
Waiwanen waeltamahan;
Jouwuin kylmähän kylähän,
Rautasehen rahwa'asen —
Lapsen raukan rannikolla,
Keion mieron Fierrännässä,
Waiwasen kyläwarassa.

Tuulet kurjalla tupana,
Saunana wesiſatehet;
Mont' on tuulta tulewata,
Monta saapoa ſaetta,
Päälle lapsen armottoman,
Warattoman waimon päälle,
Näillä uoilla owilla,
Kyläſillä hynnyksillä.

225. **Kun oisin kuollut kuusiöinä.**

Syântäni syytelewi,
Päätäni pahoin panewi;
Wiekäte minua maata,

Lupaikate tuutumahan,
Kuisille vuotehille,
Polhuisille pääaloille,
Näiltä päiwiltä pahoilta,
Ilmoilta ilottomilta!

Kun en oisi kurja rankka
Luotu tänne luomankana,
Näille päiwille pahoille,
Ilmoille ilottomille. —
Parempi minun olisi,
Parempi olettelisi,
Syntymättä, kasvamatta,
Suureksi sufeumatta,
Tämän ilman tuntematta,
Näkemättä näätçi päiwät.

Eikä surma suorin tehnyt,
Lauti oikein osannut,
Kun ei tappanut minua,
Kun mie liehuin kätkyessä,
Karjuin enkou kainalossa.

Kun oisin kuollut kuisiöisnä,
Katonut kahessan-öisnä,
En oisi paljoa pitänyt —
Pikkaraisen pientareta,
Kynnärän pyheä maata,
Emon itkua wähäsen,
Ison ei wäheäkänä.

Tahi kun karjassa käwelin,
Paassa lammasten keralla,
Kun oisi karhu kaatanunna,

Susi surmannut minunki,
Niinkun kaato lammastarjan,
Lehmät kaamoset kaotti!
Parempi minun olisi,
Parempi olisi ollut,
Olla, karhun kainalossa,
Suussa juoksevan sutosen,
Kun reessä repotypärän,
Korjassa korian sulhon.

226. **Minä pyy pesätön lintu.**

Mjattelen aikojani,
Muistan muita päiviäni,
Entistä elantoani;
Niin oli entinen elanto,
Kun kesänen päivän nousu,
Nämun armas aurinkoinen.
Niin on nyt minun eloni,
Kun pimiä pilven ranta,
Tahi laaka lammin ranta;
On kun syksy-yö surunen,
Pimiä kun talven päivä.
Olin ennen kun olinki,
Olin kun omenakukka,
Tahi tuores tuomentukka;
Olin mansikka mäellä,
Punapuola kankahalla,

Koppelo emon ko'issa,
Lavi taaton kartanolla,
Sirkkunen sisaren luona,
Wesilintu weikon luona —
Missä nyt minun kotini,
Kussa kurjan kartanoni?

Koti on koppelon pojilla,
Kartano kylän kanoilla,
Pesä pyillä pienosilla;
Minä koppelo ko'iton,
Minä kana kartanoton,
Minä pyy pesätön lintu.
Korwess' on minun kotini,
Kalliolla kartanoni,
Maantiellä minun majani,
Lurpehessa muut tupani,
Nian soppa on suojanani,
Toka tuuli turwanani,
Meren aallot armonani,
Meren waahet warjonani.

227. **Sinnes nyt pihani pitkät.**

Olin mieki neito muinen,
Olin kaswawa kananen,
Pitkällä ison pihoilla,
Dman taaton tanhuilla;

Käwin kuffana fujoilla,
Kajawana kartanoilla.

Toisin nyt minun polosen,

Toisinpä tätä nytyä:

Sinnes on pihani pitkät,

Kunnes pitkät pilwen rannat;

Sinnes kaiat kairvotieni,

Kunnes kaiat kaaren rannat;

Sinnes laajat lattiani,

Kunnes laajat lammin rannat;

Sinnes oikein oweni,

Kunnes oikein otawat,

228. Kulu kultanen ifäni.

Kulu kultanen ifäni,

Kulu koiran kunnialla;

Wäsy herttanen wäkeni,

Wäsy wäärällä tawalla.

Ei kulunut kutsuloisfa,

Ei wäsynyt wältilöisfä;

Kulu kiiwifsa sanoifsa,

Wäsy filmäwääntelöisfä,

Hautu hammaften wälisfä.

Kiehu kielikattilafsa.

Monipa minulla ompt

Uffa olettelewi,

Wirrkaja wihasen äänen,

Nänen tuiman tuifuttaja;
Ei ole minulla monta,
Lieä en raukka yhtäkänä,
Sanan armon antajata,
Suin sulta puhelijata,
Kiukahalle käskijätä,
Uunille uhittajata,
Tuppurista tultuani,
Satehešta saatuani,
Kylmästä fyhättyäni —
Turkin helmet tuppurissa,
Wiitan helmet wiehkurissa,
Hallassa hamehen helmet.

229. Wäki herttanen wäheni.

Kulu kultanen ifäni,
Walu armas wartaloni,
Wäki herttanen wäheni;
Ei kulunut kunnialla,
Ison iffunan aloilla,
Kulu kunniaattomilla,
Kylän kynnyspölkimillä,
Meni mieron juoksennassa,
Wäheni kyläwälillä,
Walu wainwoissa pahoisssa.
Kesät kontuja keräsin,
Talwet wäännin taikon wartta,

Piti käyä pillosassa,
Metjän korwessa kowassa;
Pässit päätäni puneli,
Dinas otsakierojani,
Minun päätäni pilosen,
Otsoani onnettoman.

230. Pah' oli orjana eleä.

Pah' on orjana eleä,
Käyä toisen käskyläisnä:
Olin orja mieli muinen,
Palkanpiika pappilassa;
Pah' oli olla pappilassa,
Kehno kellon soittajassa,
Paljo pantihin olutta,
Meille hiiwat heitettihin.
Pah' oli olla orjumesä,
Ei parempi emantuessa:
Unta täynnä uunin korwat,
Paljo pankolla makuuta,
Ei emännän wuotehella,
Lalon wanhimman waralla.

231. Olut wieri kun wetehen.

Olinpa minäi ennen
Kirton lippa, linnan lippa,

Sulhasten syämen syyttö,
Nuorten miesten mielitietty;
Moni katso muotoani,
Wartaloa walwatteli.
Kesät kengässä kexasin,
Talwet saksan talluksessa,
Turun uudessa tuwassa,
Kauppamiehen kartanossa.
Join ma kahwia kahesti,
Kolmasti ko'in oluet;
Saksa kullaksi saneli,
Kanaksensa kauppamiehet,
Pienet herrat hertaksensa,
Sorsaksensa suuret herrat.

Tulin wanhaksi warahin,
Epatuksi ennen muita;
Nurin katso nurkkaherrat,
Wäärin katso wäärttimiehet,
Katso kalton wierahatti,
Ei oikein omat isännät.

Olut wieri, kun wetehen,
Raatu kahwet, kun jofehen;
Jo olen hyljätty hywänen,
Olen heikko heitetynä,
Omin sormin soutamahan,
Omin wäin wetelemähän,
Omin kengin kenkimähän,
Syömähän omin lusikoin.

232. **Ei nyt paista palmikkoni.**

Kun olin ennen nuorra neinnä,
Nuorra neinnä kaswawana,
Niin mun keikku keträpuuni,
Kun weikon wenehen fokka;
Niin mun werkani wihotti,
Kun ifoni nurminiittu;
Niin mun paisti palmikkoni,
Kun kaunis kasariwassti;
Niin mun huohi kaulahuiwit,
Kun on kullattu hopia,
Tahi kufat kulturalatwat,
Keškellä kesäsyäntä;
Helmukseni hempiämmät,
Kaunihimmat karwaltansa,
Kun on armas aamurusko,
Kaunihimmat taimon kaarta,
Sa'an karwan kantawata.
Kentäni käkenä kukka,
Kesälintuna lipasi,
Käyessäni firkkotietä,
Toisten tyttöjen keralla.

Nyt on tullut aika toinen,
Elo entinen kaonnut;
Ei nyt keikku keträpuuni,
Eikä werkani wihota,
Paista ei palmikot ifosti,
Eikä huoha kaulahuiwit,

Helmiukseni ei helota,
Eikä kengät kuffuele.

233. Nyt on tullut turmiolle.

Olin armas aikoinani,
Kaunis kaswinpöinani,
Kalla emoni lattioilla,
Tawi taattoni piholla,
Wesilintu weikon luona,
Sirkkunen sisaren luona.

Kun ma läksin astumahan,
Kirkkotietä teppomahan,
Astuin allin askelilla,
Tavutin tawin jaloilla;
Monen miehen mieli wieri,
Monen sulhon sun muhahhti,
Tämän allin astuesssa,
Weslinnun wiertessäni.

Nyt on aika toisin tullut,
Päiwä tuhmempi tawannut;
Olen tullut turmiolle,
Tammanna tawattomaksi,
Joka sammakon sanella,
Joka hallin haukkuella,
Joka korpin koikkuella,
Mustan linnun muikkaella.

Waan ele korppi toiku'kana,
Ele muhka musta lintu!
Et wery minun werellä,
Et liho minun lihalla;
Se on wettä, mi on werta,
Sepä lunta, mi lihoa.

234. **Olin ennen otramaana.**

Olin ennen otramaana,
Otramaana, kastramaana,
Kaalimaana kaunihina,
Papurpeltona parasna;
Jo jouwui sekalimaaksi,
Kehnon heinän kaswajaksi,
Lulin nurmiturpeheksi,
Sain sammalmättähäksi.

Olin ennen, kun olinki,
Armahampi aikoinani,
Olin kukka kuuskesosna,
Wilkka wiiswuotisena;
Kun ma istuin, maat ilotti,
Kun ma seisoin, seinät kuulti,
Kun ma tansin, taiwas kiehu,
Kun käwin, kāmärät läitty.

Olin mansikka mäellä,
Puolakukka kumparella,
Maksoin markat maatesfani,

Lengat tietä käyessäni;
Jos nyt en mitänä mafka,
Mafka en maallista matoa,
Loukan syömeä tomua,
Kiihen eellistä rifaista.

III. Poikien lauluja.

235. Jos ma lauluille las'eme.

Jos ma lauluille las'eme,
Wirrentöille työnteleme;
Laulan ma meret messki,
Meren hiekat hernehiksi,
Meren kivet kirstuloiksi,
Meren kaislat kaupungiksi.
Laulan neien kaupunkihin,
Liitän linnani sisähän,
Joka piivoista pitäwt,
Neitosista niekuttawi.
Se ei suostu formuksihin,
Mielly miehi'in hywihin;

Ennenkun kossäsa käynen,
Itse käynen katsomassa.

Rain ma tuosta nuoren neidon,
Dtan linnasta lihawan,
Jonka kanäsa yöt lepeän,
Kahen päivät kallottelen.
Tuosta kaswan kaunihiksi,
Ylenen ylen hyväksi,
Paisun linnan paimeneksi,
Wahwan linnan wartiaaksi.
Suorin poikaset sotahan,
Nuoret miehet miekka wyölle;
Itse linnassa lihoan,
Sekä kaswan kaupungissa,
Suon olutta, minkä jaksan,
Ypan kaupungin kanoja.
Sure en sitte Suomen maita,
Enkä Suomen neitosia —
Suomess' on soriat neiot,
Kaunokaiset Karjalassa;
Lihawimmat linnassani,
Kaunihimmat kaupungissa.

236. Käynti roualassa.

Lähen tästä roualahan,
Hyvän rouan kartanohon,
Kullaista kuoja myöden,

Hopiaista tietä myöten,
 Jost' on sillat silkin pantu,
 Weralla wetelät paikat.

Jo joutu joki etehen,
 Häilähti hätä kätehen;
 Hypätenkö, harpatenko? —
 Hypättäme, harpatkame.
 ”Hyvä huomen rouasan,
 Onni uutehen tupahan! —
 Täältä leikari tulewi,
 Keikari keritteleksen:
 Joko on wiikon wiinat pantu,
 Kauan otraset oluet;
 Onko lautaset laottu,
 Pusikkaiset lautasilla;
 Onko pirti pyyhittynä,
 Sekä sintsä siiwottuna;
 Onko pesty pitkät penkit,
 Pattiat wesiin walettu,
 Sillat silkillä katettu,
 Weran lestolla we'etty,
 Tulla Turun poikasen,
 Saaha Saksan sulhosien?”

”Ompa wiikon wiinat pantu,
 Kauan ollehet oluet;
 Ompa lautaset laottu,
 Pusikkaiset lautasilla;
 Viel' on pirtti pyyhittynä,
 Sekä sintsä siistittynä,
 Pesty pitkät seinäpenkit

Lattiat we'en walettu,
Sillat silkillä katettu,
Meran lestolla we'etty,
Tulla Turun poikassien,
Saaha Saksan sulhossien."

"Hywä kiitos, hywä laitos,
Hywän rouan huoneheessa!
Saako leikar leikin lyhä,
Piipari tton pitedä,
Hywän muorin moisiolla,
Hywän waarin wainiolla,
Tämän talon tanterella,
Talon rikkahan rikoilla?"

"Saapi leikar leikin lyhä,
Leikin lyhä ja kisata,
Hywän muorin moisiolla,
Hywän waarin wainiolla,
Tämän talon tanterella,
Talon rikkahan rikoilla."

"Hywä kiitos, hywä laitos,
Saamasta hywän sanoman!
Ken nyt leikkihin tulewi,
Ken kisahan kerkiäwi;
Lokko roua koista jouti?"

"Ei roua fotoa jona,
Lefemist' on työtä paljo:
Wehnäleiwät leipomista,
Talkkunat taputtamista,
Messikannut kantamista;

Tästä kulkewi kuningas,
Waeltawi linnan wanhin.

Ennen pistän piikojani,
Panen palkkalaisiani,
Annan kockini koasta,
Tallipojan tanhuasta.”

”Hywä kiitos, hywä laitos
Saamasta hywän sanoman;
Nyt se leikar leikin lyöpi,
Piipari ilon pitäwi.”

”Millä teiän palkan maksan,
Kullallaako, wai hopeella?”

”Et kullalla, et hopeella;
Kyll' on kultia ko'issa,
Waikka kiukoat tekisi,
Rauniot rakentelisi,
Tekisi rastiit rauniolle,
Ristiit riihen iffunoihin;
Anna mulle nuori neito,
Sillä roua palkan maksat.”

”Annan sulle nuoren neion,
Panen piioista parahan;
Annan riskin riihen puijan,
Konstin kankahan tutojan.”

”Hywä kiitos, hywä laitos,
Hywän annin antamasta,
Varemman lupomasta.
Hywin roua palkan makso,
Nuori neito saatiin,
Neito nuori ja foria.”

237. Täytykö tätä tupoa.

Kunles kultanen isäntä,
Pienonen perehen miesi;
Keltä mä kysyn lupoa,
Keltä lausun lattiata,
Minun leikin lyöäkseni,
Laiten tanssaellakseni?

Hoi isännät, hoi emännät!
Kell' on kellarin awaimet;
Täytykö tätä tupoa,
Lainataanko lattiata,
Tanssia tasasten miesten,
Miesten nuorten notkustella?

Kun ei täytyne tupoa,
Lainattane lattiata,
Mie ulos owia myöten,
Siirten, saarten seinäwiertä,
Kiirten, kaarten kartanolle;
Sitte tansin tanterella,
Keikun keskellä pihoa,
Piipottelen linamaalla,
Jos ei pää lakehen koske,
Ditja ei ortehen kolaha,
Salat sillan liitoksehen.

Täytyypä tätä tupoa,
Lainatahan lattiata,
Tanssia tasasten miesten,
Miesten nuorten notkustella;

Larwis ei tanssia pihalla,
Liipotella liinamaalla —
Harakat pihalla tanssi,
Pienet linnut liinamaalla.”

238. **Soita'pas soria lifka.**

Soita'pas soria lifka,
Rannin lifka rallattele,
Soriolla soitollasi,
Kumiolla kulkullasi,
Heliällä hengelläsi,
Kamihilla kaulallasi!
Anna suuta, Suomen lifka,
Tälle Suomen sulhoselle;
Suu ei kulu suulessa,
Räsi kättä antaessa.

239. **Täm' on iltoja ilosin.**

Iloa käi metsässä,
Lammais laihohalmeessa,
Neito nuori nuotehessa,
Pieni lapsi lattialla;
Iloset on muutki illat,

Remusat on muuttii retket,
Täm' on iltoja ilosiin,
Tämä retkiä remusiin.

Laulaisinpa, taltaisinpa,
Kun olutta tuota'isiin,
Tuoppitana, toinentana,
Kannutana, kaksikana.
Kun ei tuotane olutta,
Kannettane kannun täyttä,
Kerin wirteni kerälle,
Sykkyrälle syhättelen,
Kerän pistän keltkahani,
Sykkyrän rekoseheni.
Sillon laulan, konna jouan,
Kun en konna joutana,
Niin en sillon laulana;
Enkä laula ensinkänä,
Ei ole kulta kuulemasa,
Oma armas oppimasä,
On mua kuuset kuulemasa,
Oppimasä hongan oksat.

240. Miksi juot joesta wettä.

Näky nämmit neitoselta,
Pystyt rinnat piikaselta,
Suoesä joesta wettä,
Lakuttaisä lammikosta;

Mie tuota ihoamahan,
Ja kohta fyselemähän:
”Mitä juot joesta wettä,
Läkit wettä lammikosta?”

”Eiä juon joesta wettä,
Läkin wettä lammikosta,
Ei anna iso-olutta,
Ei emoni ensinkänä;
Iso juotti aisanpäällä,
Emoni awainperillä.”

241. Mitäs kofia.

Tullos neitonen minulle,
Minulle miehelle hynwälle,
Tälle Suomen sulhaselle,
Sorialle forkalelle;
Ei minulta tyhjä puutu,
Pahat päiwät polwenahan.
Kolm' on aitto minulla:
Yks' on aitta wehkasuolla,
Toinen parkkikantahalla,
Kolmans' kotonen aitta.

Jok' on aitta wehkasuolla,
Sihen on wehkoja we'etty;
Jok' on parkkikantahalla,
Sihen on pantu parkkiloita;
Se kolmas kotonen aitta,

Sihen on tyhjää työpitty —
Eikä aiwan tyhjäkänä,
Eikä aiwan täysikänä:
Kanan pää, karitsan kaula,
Kolme hauin kylkilunta.

Tule neitonen minulle,
Minulle miehelle hywälle,
Korialle kumpalille,
Pohatalle puolisolle;
Kolm' on lehmeä minuulla,
Yks' on suolla muurikkinen,
Toinen määllä mansikkinen,
Kolmas puolukka palolla,
Yks' on maiolta mahoton,
Toinen woilla wuolowampi,
Kolmas wallaton wasoilta;
Ei ole illoin kytkemistä,
Eikä aamuin laskemistä,
Suolan, suuruksen surua.

242. Keltä mä kysyn tytärtä.

Kuules kultanen isäntä,
Pienonen perchen mies!
Keltä mä kysyn tytärtä,
Keltä anon ainoistasi:
Kiwiltäkö, kannoiltako,
Waike pitkiltä pihoilta;

Kysynkö kylän ahoilta,
Wai isolta, wai emolta,
Wai weikolta wanhintmalta,
Waiko itseltä tytöltä?

Kuules kultanen isäntä,
Pienonen perehen mies!
En minä sinua kiitä
Kiviltäsi, kannoiltasi,
Enkä pitkiltä pihoilta,
Uvaroilta aitoiltasi,
Kun et antane minulle
Pihan pitkän juoksijaista,
Nitanwieren astujaista,
Kujawieren kulkijaista,
Tanteren taputtajaista.

243. Monimorsiamellinen.

Mont' on mulla morsianta,
Neljä neittä tieossani,
Wielä wieski waralla,
Kanssa kuues huuluwisä.

Yks' on työllä Toivolasä,
Niemeläsä neiti toinen,
Kolmasi Kotalahella,
Neljäs Neitolan kylällä.
En taia sitä epäillä,
En pelänne ensinkänä,

Ettei ota onkeheni,
Kala wiestä we'estä,
Osaawasti onkiesä,
Koukun konstin lastiesä;
Waan sitä epäelenti,
Sitä pelkeän pahasti,
Etten saa ma ensimmäistä
Tuolta Toimolan kylästä.

244. **Potra on poikana eleä.**

Si ole herjalla hewoista,
Emäntät' ei ensinkänä;
Tulisko ostoa oronen,
Sekä naimahan ruweta?

    Naisin naisen neitosiästä,
Ottaisin omilta mailta;
Waan onko nämät nykyset,
Nämät tyttäret nykyset!
Ne on lyhwen lylleröiset,
Maantafaset talleroiset,
Ruwettasfujen tafaset,
Wyökusakan korkeuiset,
Kinnat rikki riiwatuilla,
Hamet halki halwatuilla.

    Nainen linnasta lihawan,
Kaupungista kaunokaisen,
Toll' on kallis kampa päässä,
Kohtapää, kotat jalasä.

Tahi jos tietäisin vähäsen,
Arvoaisin aikamani,
Niin en naisi ensinkänä,
Nykyisiä tyttölöitä;
Ne on neitona soriat,
Soriat ison kotona,
Äsken affana äkäset,
Wihaset wihittyänsä.

Mikä on poikana eleä,
Mikä olla naimatonna? —
Potra on poikana eleä,
Raasti olla naimatonna;
Ei oo naista naukumassa,
Eikä lasta itkemässä,
Affa ei arttia wetäne,
Laps' ei leipeä anone.
Huoleton hevoton poika,
Niwan huoleton akaton:
Piä ei piiskasta muretta,
Kanna ei huolta kannuksesta.

245. **Disi mulla wallan miekka.**

Disi mulla wallan miekka,
Wallan miekka, wallan walta,
Wallan walkia hevonen;
Njaisin ma neitimaalle,
Naisin sieltä neittä kolme:

Yhen nuoren, toisen wanhan,
Kolmannen kasatun pitän.
Kasatulla työt tekisin,
Wanhan neuona pitäisin,
Itse nuorta naurattaisin.

246. **Run saisin Sawosta naia.**

Run saisin Sawosta naia,
Soroiſista juohatella;
Minä naisin kolme naista,
Yhen naisin nuoren naisen,
Toisen naisin wanhan naisen,
Kolmannen kasatun naisen.
Nuoren nuotalle panisin,
Wanhan waattehen tekohon,
Kasatun kiven etehen;
Nuor' oisi nuotalla parempi,
Wanha waattehen teossa,
Kasattu kiven e'essä.

247. **Ratumoikſi nainen kaunis.**

Disko mulla, kun on mulla,
Ketiwiitta wiien louwun,
Sa'an maksawa satula,

Heponen hyvännäkönen;
Naisin naisen neitostista,
Ottaisin oman emännän,
Waimon muita wakkiamman,
Ukan muita armahamman.
Niä äyriä pitäwi,
Paljo pieniä rahoja,
Saaha miestä taloa,
Naisia näistä neitostista,
Ostoa vrihewoista.

Enkä tieä mie polonen,
En tunne polonen poika,
Tällä inhalla iällä,
Kotowalla kannikalla,
Nainko naisen nuoremmaisen,
Eli wanhemman walitsen.

Elköhön polonen poika
Puuttuwalla polwellansa,
Nainko näistä nuoremmaista,
Näistä kaunistä katselko!
Kielti wanha Wainämöinen,
Epäsi suwannon sulho,
Wanhan nuorta ottamasta,
Kaunistä käreämästä:
”Katumoiksi nainen kaunis
Kainun miehen kainalossa,
Huoleksi hyvä heponen
Huonon miehen soimen päässä.”

248. Lempo leskelle menewi.

Mit otti isolta mielen,
Kuka hummanen emolta,
Leskelle minun lupasi,
Tahto toisen tähtehille.

Lempo leskelle menewi,
Tuoni toisen tähtehille;
Parempi pajuilla maata,
Pepän oksilla lewätä,
Kun on lesken wuotehella,
Pieluksilla pietyn naisen —
Urmahampi aitowieri,
Kun on lesken kylkipuoli;
Leppiämpi lehtowieri,
Kun on lesken wuotewieri.

Lempo leskelle menewi,
Kalma naijalle kahesti;
Leskell' on kowempi kopra,
Kun on kuiwa kuusen oksa,
Jolla lyöpi leikkilöistä,
Nappajawi nauruloista —
Leski on leikkinsä pitänyt,
Wiettänyt ilosen illan,
Entisen eläjän kanssa,
Miehen mennehen keralla.

Lempo leskelle menewi,
Tauti taljan maannehelle;
Lewitetty on lesken wuoe,
Lesken talja tallaeltu.

Saan minä kiiveltä kielen
 Kuulen paaelta pafinan —
 Kiwi kerran kirkasewi,
 Paasi toisen partasewi,
 Lesken on leufansa lufossa,
 Koko suunsa sulkeheffa.

249. **Mie walitsen warrellani.**

Disin mieki miehen werta,
 Kun oisin pohatan poika,
 Kun ois pelto pienonenki,
 Kelo kellon suuruinengi.
 Disin miesi täyelläni,
 Sulho suotunen, foria,
 Kun on muutki Saaren saksat,
 Nuo Saaren pojat pohatat.
 Waan moniki Saaren saksa,
 Ja moni pohatan poika,
 Dmpi koiltahan foria,
 Sunwultansa aiwan suuri;
 Käywät kullassa koshin,
 Hopiassa heilumahan.
 Mie en oo koiltani foria,
 Sunwultani aiwan suuri;
 Mie walitsen warrellani,
 Dtan muilla muowoillani,
 Kuiskutellen, kaiskutellen,

Tyttöjä tykö puhellen:
”Tule tyttönen minulle,
Tälle miehelle hywälle,
Tälle sulho suikalelle,
Mokomalle muikalelle!
Ele tuusi tullessasi;
Hyw’ ompi minulla olla
Suot on täynnä suuruksia,
Männyt mämmiä mäellä,
Slutpuolifot purolla,
Suomista joka joella.”

250. **Mikä kumma kummitseksen.**

Mikä tässä millitseksen,
Kuka kumma kummitseksen,
Tämän kunnahan kukuilla,
Tämän harjun hartehilla,
Kun ei kannu suo warista,
Suo warista, maa jänistä,
Nurmi nuorta morsianta,
Pelto pieniä kanoja,
Goen korwat joutsenia,
Lammin laiat laklasia!
Mikä kumma kummitseksen,
Tme ilmi anteleksen,
Kun tässä ei siat sikiä,
Kaswa lampahan karitsat;

Maito ei lähe mahosta,
Piimä pittäähäntäsestä!

Jo olen orrelle osattu,
Palasetta partahalle;
Harwon näis' on harrit nähty,
Siiat ei sinä ikänä,
Harwon on hauki wierahana,
Lohen poik' ei polwenahan.

251. Rõyhä kyntõpoika.

Minä kõyhä kyntõpoika,
Kyntõpoika, kyntõpoika,
Kylän kyntõjen kysyjä,
Mieron töien tieustaja;
Minä kynnän kyiset pellot,
Wakoelen maanmatoset,
Ilman rantaruffasitta,
Waskisitta wanttuhitta.
Kylwän laurat Karjalahan,
Ohrat wisloan Wirohon,
Kukeheni Kuotsin maalle,
Hernehet Hämehen maalle.

Waan mitä kõyhän kynnännästä,
Waiwasen wakoamasta;
Minkä kynnän, minkä kylwän,
Sen kynnän kylän afoille,

Kylän waimoille wakoan,
Työnnän mieron tyttärille.

252. **Glettihin meillä ennen.**

En tieä polonen poika
Polosiksi päiwikseni,
Glettihin meillä ennen,
Nuttihin aikoinani,
Kuultihin kalat kutewan,
Kohen purstot loiskuttawan;
Waanpa nyt tätä nykyä
Ei kuulu tuettajia,
Pois on kaonneet kalatki,
Kohen purstot loiskahtanna.

Illalla isäni kuoli,
Aamulla talo häwisi,
Jäini kun jäniksen poika
Jäälle jääkellehtämähän;
Parahiks' on paita pantu
Lapselle isottomalle,
Emon tietämättömälle,
Warsin wanhemmattomalle.

En tieä polonen poika
Polosiksi päiwikseni,
Kunne luome luotu lapsi,
Kunne aiottu ajame;
Soutaisi joki' sulata,

Saisin werkfoni wöfille —
Kyll' on werkfoni wöfillä,
Waan on wierahan panema.

En tieä polonen poika
Polosiksi päiwikseni,
Ei ole niitun niittäjä,
Eikä pellon kyntäjä.
Muut niitti ifoni niitun,
Muut kynti ifoni pellon,
Me hymän kyläwäliä,
Uhowiertä astuwoitsen,
Kangaswiertä karhielen,
Lehtowiertä lennättelen.

Niin minua niitutonta,
Lasta pientä pellotonta;
Kylwän ohrat Suomen määlle,
Hernehet Hämehen maalle,
Wehnät wiskoan Wirohon,
Kaurat Karjalan ahoille,
Josta wilja wirtoawi,
Wilja wierahan katehen.

253. **Rahansa menettänyt.**

Räwin kauppoa Wirassa,
Ratsoin tiellä kauppojani,
Lujin tiellä tenkojani,
Rannalla rahassani.

Jäiwät tielle tentaseni,
Kannalle rahani wieri;
Annon ainoat rahani,
Heitin hentuet hopiat,
Wiron piikojen piwohon,
Marwan naisten tukkarohon.

254. Pahasti maannut.

Olin poika pikkarainen,
Koko kolmonen kesonen,
Rahen wuoen wanhukkainen;
Koin kerta kesästä maata,
Senki saunassa saloa,
Puilten pikkuhuonehessa,
Pikkaraisen piian kanssa,
Matalan Marin keralla.
Mari itkien tupahan:
"Woi minä pilonen piika,
Mitt' on waiwat watsassani,
Ponnistus poweni alla!"

Watsa kaswo, wyö lyheni,
Nawan kohta korkenewi,
Wei paha papille wiestin;
Tuo pakanan pallinaama
Otti lehmän leikkilöistä,
Kiskalti härän kisoista.

255. **Neittä tavottelewa.**

Niin minäi pieni poika,
Kun on muutki suuremmaiset,
Niän leskiä lepytin,
Lyyhyttelin tyttölöitä.

Käwin mie lehoissa ferran,
Löysin neitosen lehoista,
Siniislmän haawikosta,
Mustakulman koiwikosta,
Sornet kullan formuksissa,
Käet kullan kätinehisä.

Mie tuota tapoamahan,
Piika eestä juoksemahan;
Piika juoksi pitkin suota,
Minä juoksin poikki suota,
Piika pitkin mättähälle,
Minä pitkin piian päälle,
Näpät sattu nännin päälle,
Käet watsalle walahti.
Siitä mulla onni sirty,
Elo entinen häwisi,
Tulin tuhmaksi warahin,
Nuorra naisten nauruloiksi.

256. **Pahasti öitsinyt.**

Pahoin tein minä polonen,
Pahoin tein polonen poika,

Käwin öillä öitsilöissä,
Päivät pyörin päiväissäsä,
Illat iltaistunnoissa;
Tuok' emo pani pahaksi,
Iso katso ilkiäksi.

Mun on kukkan kerran laulo,
Iso istu kiuksalla,
Emo laaps lattiialla,
Panetteli poikoansa:
"Taas on hurja huilamassa,
Joka yöhyt öitsimässä;
Luuwin tuhmasen pojasen,
Luuwin huorien hyväksi,
Joka huoran huikutella,
Joka kurwan kiihuttella.
Lytöt huorat huikuttavat,
Joka kurma kiihuttami,
Mun polosen poikoani;
Saattelewat saunahansa,
Wiettelewat wierehensä,
Liiaksi listämähän."

257. **Ukat sanowat.**

Ukat saatanat sanowat,
Pakanat panettelewat,
Syömäriksi, juomariksi,
Kylän kaisen koiwuriksi.

Kun ma syömäri olisin;
Söisin mä kylältä koiran,
Kissan lapset kiukoalta,
Kasin lapset karsinasta.

Kun ma juomari olisin;
Joisin ma joka kapakan,
Joka kannun kallistaisin,
Putelitti pulputtaisin.

Kun ma koiruri olisin;
Ei oisi kuudessa kylässä,
Pitäjässä seitsemässä,
Piikoa pitämätöntä,
Ukkoa ajamatonta,
Leskeä lifentämättä.
Ujaisin joka afalla,
Pitäisin jokahi piian,
Joka naisen naurattaisin,
Ja lesken lifenteleisin.

258. **Vahin omalla maalla.**

Kävin Suomet, kävin Saaret,
Kävin puolen Pohjanmaata,
Safaran Savon rajoja,
Kahen puolen Karjalaa,
Kaikki kaupungit katsellen,
Turun linnat tunnustellen;
Ei ollut pääni polkejaista,

Aiwoni alentajaista.
 Kun tulin omille maille,
 Yksi portto pääni polki,
 Toinen aiwoni alenti,
 Kolmas rikko rintukseni.

259. **Koti toivo kuolleheksi.**

Kaikki saan kokea koito,
 Kaikki tuntea katala;
 Noit' en tulle tuntentahan
 Konstia kotosen waimon,
 Ehtoja oman emännän,
 Talon tyttären tapoja.

Koti minun toivo kuolleheksi,
 Piha pitkin maanneheksi,
 Maja maani myöneheksi,
 Kartano kaonneheksi.
 Soisit mun kylänki naiset,
 Soisit naiset naapurini,
 Sorffihin sotahewoisten,
 Miesten waino warpahisin,
 Sortuwan minun sotahan,
 Alla wainon waipurwani.

Waan et suo sula Jumala,
 Et salli wakainen luoja,
 Poikoa ison pöluilta,
 Lasta wanhemman la'ulta,

Itse tieät suuri luoja,
Arvoat jalo Jumala:
Et sillon sifoa luonut,
Kalttoformoa kohanut,
Kun loit miehen, loit luonnon,
Loit onnen luomallisen.

260. Ustasfa yötä ollut.

Mones' oon minäki maannut,
Ustasf' oon yötä ollut,
Mönen huoran huimenesa,
Mönen lautan lattialla,
Mönen porton polstarilla,
Mönen keukosen keralla.

Jopa waan minua wästen,
Wästen waiwaišta minua,
Huorat hurstia kutoiwat,
Lakanoita laittelivat,
Saunasfa sawun seasfa,
Kylän kylpihuonehissa.

Jopa waan minua wästen,
Wästen waiwaišta minua,
Kuo huorat huhueliwat,
Kuostut luiferretteliwat;
Järäeli järwen rannat,
Wawahiteli waaran rinnat,

Kun huorat huhuelivat,
Luostut luiferroittelivat.

261. **Jo on maattu marjaseni.**

Oioi, oioi onneani;
Jo on maattu marjaseni,
Jo lewätty lintufeni!
Tietäisinkö, ken makasi,
Lempilintuni lepäsi;
Sen pitäis matona maata,
Kulkia kulon-alasna,
Käyä käärmehen jytyisnä,
Sissiliskona siwata.
Tietäisinkö, ken makasi,
Lempilintuni lepäsi;
Parempi hänen olisi,
Kun olisi maassa maannut,
Maassa mustina matoina,
Kirjawina käärmehinä,
Ilman maasta nousematta,
Pystyhyn kykenemättä.

262. **Unastettu armohani.**

Empä luullut luopuwani,
Uskonut eroawani,

Tuoſta linfiſtää lifaſta,
Kaunoſaiſeſtä kanaſta,
Punaſeſtä puolukkaſta,
Maalatuſta manſikkaſta,
Jota wuotin wuotta kaſſi,
Kohſta kolmiſen keſeä.

Tuli tuo wieras wentolainen,
Kyyſſyſſellä kylkeläinen,
Jok' otti minun omani,
Ja anaſti armahani,
Maanitteli marjaſeni,
Waapukkaſeni waraſti.

263. Pois tulee pojalle lähtö.

Pois tulee pojalle lähtö,
Pois pojan, ulos urohon,
Tästä kylmästä kylästä,
Katalaſta Karjalaaſta,
Kun ei anna naiſet naia,
Piiat leikkiä piteä,
Nuorit woita ſydäkseni,
Emännät ſianlihoa.

Woi tätä woitonta kyleä,
Pitäjätä piimätöntä;
Miten woivat woitta olla,
Kuten piimättä ppyſyä,

Lässä kylmässä kylässä,
Katalassa Karjalassa!

264. Run tämä kawe katowi.

En tieä polonen poika,
En poika polon=alanen,
Tällä inhalla iällä,
Puuttuwalla polweksella,
Minne wieähän minua,
Ja kunne kuletetahan,
Näiltä pieniltä pihoilta,
Ison luomilta esoilta.

Run tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Ilo ilmalta katowi,
Laulu maalta lanfiawi,
Jääpi emoni itkemähän,
Skäwöimähän isoni,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Run tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Tot ei naura kaikki naiset,
Eikä muoriset muhaja,
Ei ne neitoset ilotse,
Kassapäät ei kalkettele,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Kun tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Saapi lintuset lewätä,
Pyyhyiset pyhän piteä,
Drawaiset olla jouten,
Jouten kärppäset käwellä,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

Kun tämä kawe katowi,
Emon tuoma erkanewi,
Jääpi maat matojen syöä,
Lehot ilwesten lewätä,
Pellet peurain piehtarwia,
Uhot hanhien asua,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.

265. Soria sotanen tauti.

Suku suuresti surewi,
Laji kaikki kaihocawi,
Heimokunta hellehtiwi,
Saawani minun sotahan,
Lysin suuren silin etehen,
Rautafirmujen kitahan;
Sortuwan sotatiloilla,
Wainoteilla waipuwani.

Waan ele sure sukuni,
Kaihoa lajini kaunis;
Emmä sillon suohon sorru,
Enkä kaau kankahalle,
Kun minä sotahan kuolen,
Kaaun miekan kalskehesen.
Soria on sotanen tauti,
Soria sotahan kuolta,
Hemme miekan helkskehesen:
Ukin poika pois tulewi,
Potematta pois menewi,
Laihtumatta lanfiawi.

266. Tietämätön kuolo.

Ei tieä tekijä waimo,
Ei katala kantajani,
Missä liikkui lihansa,
Wierewi oma werensä:
Maallako tahi merellä,
Merren suurella selällä,
Kuotsin ruokorantasilla,
Saksan salmien perillä;
Polttiko turulla tulta,
Ulla wallin walkiata,
Wai käwi käpymäkeä,
Waelssi warwikkosaloa.

Kaikki kuoli mun sukuni,
Kaikki kuoli kunnialla;
Mie waan kuolen ouoin surmin,
Duoin surmin, liioin tainin.
Miepä wierrähän iwetehen,
Putoan punajökehen,
Wai kuolen kylän kujille,
Koirien kotisioille,
Wariksen wainioille.

Sitte kurjan kuolnuani,
Katalan kaottuani,
Linnut syöpi minn lihani,
Warikset warisi wäkeni,
Kuuni luowat raimioille,
Kantawat meren karille;
Noita tuuli turjuttawi,
Ahwainen liekuttawi,
Saapi saaren rantafelle,
Kiwikolle firjawalle.

267. Iskäwä tuletteleksen.

Woi minä polonen poika,
Woi poika polon-alanen;
Woipa kurja kulluani,
Waiwanen waellustani,
Näillä mailla wierahilla,
Iffki ouoilla owilla!

Itävä minun tulewi,
Itävä tulleleksen,
Oman maani mansikoita,
Oman waaran waapukoita,
Oman Suomen sorsasia,
Oman linnan liutusia,
Oman niemen neitosia,
Oman kaupungin kanoja.

Duoksi olen katsottu,
Dutopa minä olenki,
Duto ouoilla tiloilla;
Wieras mailla wierahilla.
Dutona olen tuwisä,
Dutona owisä astun;
Ei tuka sanan sanoisi,
Antais' armahan sanasen,
Näillä mailla wierahilla,
Äkki ouoilla owilla.

268. **Liuvoin soita, liuvoin maita.**

Kuinkas muilla miekkosilla,
Kuinkas kurjalla minulla? —
Kohalten on muilla korjat,
Minun wäärälten wähäsen.

Disi mulla, kun on muilla,
Kun oisin ison kotona;
Dispa korjani kohalten,

Keki terwanen teloilla,
Nisat koinukset kolottu,
Wääty wemmel waahterinen.

Enkä tieä mie polonen,
Mitä wei minulta mielen,
Kun läksin ison kō'ista,
Wierin weikkoni pihoilta.
Sufset woijin voitimella,
Eukomet sian lihalla,
Euvoin soita, Euvoin maita,
Euvoin synttiä saloja,
Heitin suuret maat maoille,
Isot nurmet ilweksille,
Drawaisten aiat juosta,
Pihat kärppien kävellä.

IV. Miesten lauluja.

269. Kulle työlle tempoamma.

Me yhen emosen lapset,
Yhen kantamat kaposen,
Yhen sotkan suorittamat,
Yhen peiposen pesemät,

Ohen hanhen hautelemat,
Ohen warpusen walamat,
Kulle nyt työlle tempoamma,
Kulle wiitsimmä wiralle? —
Lhöm'e'kö remun rekehän,
Wirsiwänfärän wäkehän,
Sowitellen sormiamme,
Kanteleitamme katsellen,
Laskien käen kätöhän,
Ha'an toisehän haka'an,
Lauloaksemma hymiä,
Parahia pannaaksemma,
Kuulla noien kultasien,
Tietä mielitehtosten,
Nuorisossa nousemassa,
Kansassa kasuamassa.

270. **Joko laululle lähemmä.**

Soi welinen weitoseni,
Suullinen sanalliseni,
Kieli-kaswin-kumpalini,
Kuulestamma, kun sanelen:
Harmon on hanhet suutasuksen,
Sisarukset silmätysten,
Harmon weiöt wieretysten,
Emon lapset laiatusten,

Näillä raukoilla rajoilla,
Polosilla pohjanmailla.
Niin joko laululle lähemmä,
Töille wirtten työntelemmä,
Yhtehen yhyttyämme,
Kahta'alta käytyämme;
Laulaen sanat paremmat,
Wirret soittaen somemmat.

Lähtiesä laulamahan,
Saahessa sanelemahan,
Jstumma ilokiwelle,
Laulupaaelle panemma,
Kiwen kirjawan selälle,
Paaen passun pallialle.
Suitamme sowittelemma,
Säweltämme säätelemmä,
Keritämmä pään kerältä,
Saamma söhnun sommelolta,
Jskemmä käen kätehen,
Sormet sormien lomahan,
Pauloaksemma hywiä,
Parahia pannaaksemma,
Hywän iltamme iloksi,
Päiwän kuulun tunniaksi,
Lahi aamun armahaksi,
Huomenkuuromme kuluksi.

271. Mitä laulamma lajia.

Wieläpä weljekset elämma,
Weikot wirsiä weämma,
Näillä raukoilla rajoilla,
Pulosilla pohjanmailla.

Di weio sulosananen,
Sulosuinen äitin poika,
Kuules kuin sanon sinulle,
Kuin nyt kuitenki puhelen:
Lätkämästä laulamahan,
Saakama sanelemahan, —
Suu sinulla, suu minulla,
Kieli kemppe kummallaki!

Di weio sulosananen,
Sulosuinen äitin poika,
Tuota nyt kysyn sinulta,
Tuota unnalta utelen:
Mitä laulamma lajia,
Kuta syytä syytämmä —
Tuotako vuotta woimatonta,
Pahoa palokesyttä,
Joka poltti paljo maita,
Paljo maita, paljo soita? —

Noita laulan, joita tieän,
Joita tieän ja tajuan,
Joita ennen eukko neuo,
Oma vanhempi opetti,

Maitopartana pahaisna,
Piimäsuuna piffaraisna.

272. **Laula, laula weitoseni.**

Laula, laula weitoseni,
Kukur, kuku kultaseni;
Anna aikasi ilohon,
Ääni laske laulamahan!
Ota kaunis kantelesi,
Soitto kultanen kuleta,
Kielet soppehen sowita,
Käännä formet soittamahan,
Jotta kuuluisi kujilla,
Kajahtaisi kankahilla,
Sekä spitto, jotta laulu,
Jotta ainonen ilosi —
Kuuluisi kylä myöten,
Kajahtaisi kaitin paikoin,
Sawoösa soria soitto,
Ilo kaunis Karjalassa!

273. **En jona laulamahan.**

Lauloin ennen, lauloin eisen,
Laulaisin tänäti päänä,

Wiel' on wirttä tieosfani,
Saatawillani sanoja;
Wirttä toista tuulet toisi,
Meren aaltoset ajaisi,
Linnut liittäisi sanoja,
Puien latwät lausehia.
Waan en joua laulamahan,
Kesäsiltä kirehiltä,
Heliältä hein'ajalta,
Kalakuulta kammihilta;
Lohi kultanen kutewi,
Kala kunnis karkajawi,
Mimm lapsen laulessa,
Päiwät suotta soitellesa.

274. **Soisin päiwät soitettawan.**

Soisin päiwät soitettawan,
Mat tehtämän iloa;
Soitteleisin mieki kurja,
Itseki ilotteleisin,
Waan ei soitte suuni kurjan,
Eikä ääneni ilotse.

Miks' ei soitte suuni kurjan,
Eikä ääneni ilotse? —
Eiks' ei soitte suuni kurjan,
Eiks' ei ääneni ilotse,
Kun olen waimalan walanta,

Kurjalan kuwaelema;
En oo laulajan lajia,
Enkä tietäjän terästä.

Enkä tuota tunne'kana,
Tieä'känä, tunne'kana,
Mistä laulun laitteleisin,
Kusta keksisin runosen —
Ukanko wanhan wakkasesta,
Ukon uuen lippahasta.
Laulaisin minä wakoista,
Lippahista liirettäisin,
Kun oisi wakoissa woita,
Lippahaisissa lihoja.

Saisin laulun lampahista,
Kiinnittäisin kirwehista,
Waan on laihat lampahani,
Tulki tylsät kirweheni.

Miks' on laihat lampahani,
Sekä tylsät kirweheni? —
Siks' on laihat lampahani,
Kun on noiat naapurissa;
Siksi tylsät kirweheni,
Kun on seppäni sokiä —
Sinnespä sepät sokiä,
Kunnes wiinoa wähäsen.

Luo pulli puhasta wettä,
Ruppi kullan karwallista;
Ehkä suu toen sanoisi,
Eli leuat leikin löisi,

Hampahat lujan puhuiſi,
Kieli teito ſelpottaifi.

275. **Suu ei laula ſuuruſſitta.**

Sie mieſtä jouten juota,
Laita mieſtä laulamahan;
Harmon yhtehen yhyymmä,
Harmon toinen toifiſhimme,
Näillä raukoilla rajoilla,
Polofilla pohjanmailla.

Tuo ſarkka ſananſepälle,
Laita tuoppi laulajalle;
Suu ei laula ſuuruſſitta,
Kinta ei raſwatta rimaja.

Kunpa tuoppini tulifi,
Kannuni karetteleiſi,
Lauleleiſin, taiteleiſin,
Heläjäiſin, heitteleiſin;
Kun ei tuoppi tulle'kana,
Pikarini piſtäyne,
Wien on wirteni wiluhun,
Lateheſen tanhualle,
Toſta tunkio tulewi,
Pellon höyſtö hömmöttäwi.

276. Runpa palkka pantoisi.

Lauloa minä lupasin,
Lauloa iloista wirttä,
Wirttä weisata suloiſta,
Kaunistafi kaikotella.

Laulaisinki, taitaisinki,
Kun olutta tuota'issi,
Pitarin pieltä'issi,
Carfoin saatatelta'issi,
Kun tuotais' olutta tuoppi,
Toinen taaria parasta,
Woita, leipeä lisäksi,
Kanssa tuoreſta kaloa;
Tahi kun palkka panta'issi,
Talari taritta'issi,
Talari joka sanalta,
Tolppa toifelta sanalta,
Loutu kielen käännymältä,
Kaksi kaiselta peliltä —
Eaki laulun lanfiawi,
Runon kullku kuiwettumi,
Kahatonta laulamista,
Kullatonta kuffumista.

277. Siitä sinne tie menewi.

Paulun tieän, eht' en laula,
Oksat karsin, tien osotin,
Nuorisolle nousewalle,
Kansalle kasuawalle.
Siitä sinne tie menewi,
Rata uusi urkenewi,
Paremmille laulajille,
Laitawammille runoille,
Nuorisossa nousewassa,
Kansassa kasuawassa.

278. Noita laulan, joita taian.

Minä mies vähäwäkinen,
Uros heikkohengellinen,
En ole iso iältä,
Wahwa warren kaswannolta;
Waan kuitenki, kaikitenki,
Jos ei muut lihawat laula,
Werewämmät wierettele,
Niin mä laulan laiha poika,
Kuiwa poika kuituttelen,
Laulan laihoilta lihoilta,
Supehilta kuuttomilta,
Tämän iltasen iloksi,
Tämän päivän päätteheksi.

Noita laulan, joita taian,
Ennen kuultuja kujerran,
Ennen saatuja sanoja,
Opituista ongelmoita,
Laaton saamia sanoja,
Wanhemman warustamia.
Niit' ennen isoni neuvo,
Oma vanhempi opetti,
Rahen tietä käyessäimme,
Kolmin kolkutellesämme.
Ei sanat salahan joua,
Eikä luottehet lowehen,
Mahti ei mene maan rakohon,
Waiikka mahtajat menewät.

Luvo oli laulaja ikuinen,
Wirren porras polwuhinen,
Luop' on wanha Wäinämäinen,
Toinen seppo Ilmarinen,
Kolmas lieto Lemminkäinen,
Seksi kaimis Raukomieli,
Pohjan neiti neljäntenä,
Pohjan neiti, Pohjan akka,
Wiies Antero Wipunen,
Se kuues Kalewa wanha.
Wiel' oli nuori Joukahainen,
Wielä muitaki monia,
Soit' ennen isoni laulo,
Oma vanhempi opetti.

Onko, niin, elikkä toisin,
Eli muite jomminkummin? —

Sampo ei puuttunut sanoja,
Eikä Louhi luottehia;
Sampo vanhani sanoilla,
Läho Louhi luottehilla,
Wirjillä Wirpunen kuoli,
Peikun lyöden Lemminkäinen.

279. **Lapsset tässä laulelewat.**

Ei ole tässä ennen ollut,
Eikä warsin wasta liene;
Lacullista laulajata,
Kunnollista kuffujata;
Ei ole kulltu, eikä nähty,
Sinä ilmoisssa ifänä,
Parempata laulajata,
Larkempata taitajata.
Lapsset tässä laulelewat,
Suufurjat fujertelewat,
Suusta kun sulan kynästä,
Päästä kun pärehen päästä.

Lapsset tässä laulelewat,
Suitansa sowitzelewat,
Miinkun kahta kannikkoä,
Kolmia kowasimia.
Lapsset tässä laulelewat,
Säweltänsä säätelewät,
Dwen siuussa, pankon päässä,
Kolmien koukun kääntimellä.

Ei ole lasten laululoista,
Kurjien fujertamista;
Walehia lasten laulut,
Tyhjiä tytärten wirret.
Itse lähtenen runoilte,
Lailahtanen laulamahan,
Aukafen sanafen arkun,
Wirsilippahan wiritän,
Poikkipuolin polwilleni;
Enkä wiitsi wiisastella,
Sanon tarffoja tosia,
Joit' ei laula kaikki lapset,
Ymmärrä yhet urohot,
Eikä pojat puolinkana,
Sinä ilmoisfa ikänä,
Kuuna kullan walfiana.

Kun aika tosin tulewi,
Päiwä liitolle lipuwi,
Käännän wäärin waatteheni,
Murrin turkkini muserran,
Laulelen Lapin sanoja,
Wiron wirsiä wetelen;
Mie olen uinut umpilammit,
Koirankieliset kokenut,
Wiipynyt Lapin liwuilla,
Kotapoitien poluilla.

280. **Omat on wirret oppimani.**

Ei ole seppä sen parempi,
Eikä tarkempi takoja,
Jos synty sysifeolla,
Kaswo hiilikantahalla.
En ole opiösa ollut,
Käynyt mailla mahtawien,
Samonnut Kapin saloja,
Esuellut Wiron wesiä;
Omat on wirret oppimani,
Omat saamani sanaset,
Tiepuolista tempomani,
Risukoista riipomani,
Pajukoista poimimani,
Wesoista wetelemäni,
Kanarwoista katkomani,
Päästä heinän hieromani.
Kun olin piennä paimenesä,
Kassa karjan kaitisjana,
Metisillä mättähillä,
Kultasilla kunnahilla,
Kirjawaißilla kiwillä,
Paistawilla paateroilla;
Tuuli toi sata sanaa,
Tuhat ilma tuuwitteli,
Wirret aaltona ajeli,
Kaulut läikky lainehina.
Ne minä kerälle käärim,

Sytkyrälle syylättelin,
Panin aitan parwen päähän,
Kuffarohon kultasehen,
Kasiahan rautasehen,
Wasfiksehen wakkasehen.

281. Tuonko wirteni wilusta.

Vohjolainen pitkä poika,
Lappalainen lieto poika,
Weti wirsiä re'ellä,
Saanilla sanoja saatti.
Kilahiti jalas kivehen,
Saani meiän salwomehen,
Siitä sain sanoja äiän,
Koko kuorman lausehia;
Toisin ne tähän tupahan,
Kantaisin katoksen alle,
Kautasen rahin nenähän,
Petäjäisen pienan päähän,
Kump' on täytyisi tupoa,
Lainattaisi lattiata.
Kun ei täytyne tupoa,
Lainattane lattiata,
Puran saanini salolle,
Wirret wiehkoille jakeleit.

”Täytywi tätä tupoa,
Painatahan lattiata,
Tuoa wirtesi wiluista,
Saaha laulut pakkasesta.”

Suuri kiitos, kostjumala,
Hyvän luvan saatuani!
Lokko pääsen pöyän päähän,
Kelpoan wäen kes'elle,
Dtetaan oluen luoksi,
Wiinan luoksi lasketahan?
Kun en pääse pöyän päähän,
Kelwanne wäen kes'elle,
Dtettane olwen luoksi,
Luoksi wiinan laskettane,
Drsi juokohon oluen,
Lakeminen lappakohon,
Leppäsestä lefferistä,
Lapin tammisen takoa!

”Miks' et pääse pöyän päähän,
Kelpoa wäen kes'elle,
Dteta oluen luoksi,
Luoksi wiinan laskettaisi;
Tuoppi tuoahan olutta,
Kakki mettä kannetahan,
Woita pannahan waralle,
Woita wiisi leiwiskätä,
Woita wiisi, kuuta kuusi,
Seitsemän scanlihoa.”

Suuri kiitos, kostjumala,
Saatua lupasanoman!

Joko nyt ryhtyisin runoille,
Kaihtaisin laulamahan? —
Piä pihti walkiata,
Jotta lauloa näkisin;
Lauloa luku tulewi,
Suuni soia tahtelewi. —
Lauloa laki lupasi,
Hymät herrat heikotella,
Lauloa hymätti wirret,
Wirret kelpo keikutella,
Kuo'ilta rukehisilta,
Ohuilta otrasilta.

282. **Kaksi laulajata.**

1.

Päffän langot laulamahan,
Heimokset heläjämähän,
Sukuwirttä suoltamahan,
Lajiwirttä laulamahan,
Tämän iltamme iloksi,
Päiwän kuulun kunniaksi!

2.

En ole runon sukua,
Enkä laulajan lajia,
En ole tietäjän tekemä,
Enkä lapsi Lappalaisen;

Waan kuitenki, kaititenki,
Jos lähenki laulamahan,
Hyvän toiseni keralla,
Parempaisen kumpalini.

Paulaisinki, taitaisinki,
Waan en tunne eellä käyä,
Ennen käymätön e'ellä,
Ennen maan matelematon;
Sinä synnyit yötä ennen,
Minä päinveä jälestä,
Sinä kengäsfä kexasit,
Minä wirsusfa witelin.

Paulaisinki, taitaisinki,
Hyvän toiseni keralla,
Paulaisin minä kotona,
Waan en kehtoa kyläsfä;
Kylän naiset nauranewat,
Piiat pilkan pistänewät,
Wienewät Wiron wioiksi,
Sawon suuriksi sauoiksi.

1.

Mitä huolit huntupäistä,
Piät piioista lufua;
Josp' on naiset nauranewat,
Piiat pilkan pistänewät,
Kyllä koston naisten naurut,
Goppityrskyt tyttären —
Nawan all' on naisten nauru,
Helmoisfa tytärten herja,

2.

Laulaisinpa, taitaisinpa,
Kellittäisin, kehtoaisin,
Kun emännät voita toisi,
Isännät sianlihoa,
Pojat tuoresta kaloa,
Piiat pikkuisen olutta;
Sill' ei suu sulotta soita,
Kulku kuitta kuffuele,
Kieli keitinpiirasitta,
Mieli mustitta mestttä.
Saisin kunta kulkulleni,
Mettä kieleni nenähän,
Sitte laulanta käwisi,
Ilonteentä kelpoaisi,
Sanat suusfani sulaisi,
Ikenilläni itäisi,
Puhe'et putoeleisi,
Kielelleni kerkäisi,
Hampahilleni hajoişi,
Kewiäisi lenoilleni,
Niinkun hiilet hinkalossa,
Kekälehet kinkoassa.

283. **Kilwan laulajat.**

1.

Kuuntele tätä runoa,
Tähystelevä laulajata;

Se on kumma kuulijanki,
Tme ilmanki olijan!
Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan rauniot rahoiksi,
Kivet pienet penningiksi,
Suuret wuoret woipytyiksi,
Kalliot kananmunniksi.

2.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Lehot laulan leipämaiksi,
Ahowieret wehnämaiksi,
Mäet mämmittakaroiksi,
Pienet waarat piirassiksi.

1.

Kun ma laululle las'ente,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan suoloiksi someret,
Meren mullat maltahiksi,
Meren ruowot ruokapuiksi,
Meren kaislat kaalimaiksi.

2.

Kun ma laululle las'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan ma meret mesiksi,
Meren hiekat hernehiksi,
Meren kivet kiiltäwiksi,
Meren kaislat kaunihiksi.

1.

Kun ma laululle lafeme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan tyrskyt tynntymähän,
Merén waahet waipumahan;
Tyrskyt laulan tynnyssiksi,
Merén waahet waippasiksi.

2.

Kun ma laululle lafeme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan aallot ahweniksi,
Waahtipäät walaškaloiksi,
Siioiksi merén siweret,
Merén luotoset lohiksi.

1.

Kun ma laululle lafeme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan tuopit tuolta maalta,
Kannut mailta kaukasilta,
Puolehen punasen pöyän,
Päähän pitkän pintalauan.

2.

Kun ma laululle lafeme,
Wirrentyölle työnteleme,
Laulan tuoppihin olutta,
Kaikki kannut mettä täynnä,
Kupit kuffurakurwulle,
Wa'it warpalaitehille.

1.

Kun mä laululle laf'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Pulan ma tytölle tyyntyn,
Isännälle ilwesturkin,
Emännälle werkawiitan,
Pojalle pumafen liiwin.

2.

Kun mä laululle laf'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Pulan lammit lattialle,
Lampihin siniset sotkat,
Kulmat kulta, päät hopia,
Kaikki warpahat wafesta.

1.

Kun mä laululle laf'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Pulan lammit lattialta,
Sorsat soille, tellät teille,
Goutsenet jokien suille,
Mit aian seipähille.

2.

Kun mä laululle laf'eme,
Wirrentyölle työnteleme,
Kiwet laikku lainehilla,
Someret wesiällä sousti,
Paaet paukku kankahilla,
Kalliot kahetsi lenti.

1.

Kun ma laululle lafeme,
Wirrentyölle työnteleme,
Hiietki hikoilewat,
Sumalatti lämpiävät,
Tämän lapsen laulaessa,
Kurjan kulkuellessani.
Kut' en kuulle laulajaksi,
Enkä tienne tietäjäksi,
Sen minä siaksi laulan,
Muutan mullan tuhujaksi.

2.

Mitä sä sanelet raukka,
Kuta untelo utelet!
Jos tahon tasoille panna,
Miitsin werroille weteä,
Tywin laulan tyhwän kuusen,
Latwoin laikkapään petäjän,
Sinun kurja kulkukusi,
Herja henfireikäsi,
Ettei kulkusi kumaja,
Henfireikäsi heläjä.
Paulan laulajat parahat
Pahimmitfi laulajoitfi,
Kiwet suuhun syrjin syöstän,
Paaet lappehin lapelen,
Parahille laulajille,
Taitawimmille runoille;
Kiwikintahat kätchen,

Kiviharkko hartioille,
 Kivilakki päälaelle,
 Tulkahan kiviset fengät.

284. Mi meiät ko'olle saatto.

Raikki kannettu näkewi,
 Syntynyt sylin pitäwi,
 Emontuoma tunnuštawi,
 Kuolewa koettelewi;
 Mi se nyt meiäkki lähetti,
 Kuletteli kuulut miehet,
 Mi meiät ko'olle saatto,
 Ku on tuonunna tufulle,
 Tuomahan yhen pikarin,
 Yhen kannun kaatamahan,
 Yhet laulut laulamahan,
 Sanat kielin kertomahan.

285. Mist' on wiina synnytetty.

Mist' on wiina synnytetty,
 Tuoma kaunis kaswatettu,
 Joka on joukossa ilona,
 Kawintona rahwa'assa;
 Joka miehet miellyttäwi,

Ihmiset ilahuttavi,
Saapi naiset naurusuulle,
Miekkoset hyvälle mielin?

Tuost' on wiina synnytetty,
Juoma kaunis kasvatettu,
Okahista nuoren vtran,
Rippisistä vihannan wiljan.

Juokse wiina, jouwu wiina,
Kallata rahan-alanen,
Kulffuhuni turjan miehen,
Suuhun untelon urohon;
Sott' vistin joukossa ilonen,
Kahwa'assa rattohinen,
'Aina feuroisssa sulonen,
Miesluvuussa mieluhinen!

286. **Mieks' et pysty miehen päähän.**

Pauloa minä lupasin,
Humalahan tultuani,
Owehen osattuani,
Ilopäähän päästyäni.

Humala Kemusen poika,
Mieks' et pysty miehen päähän,
Miehen kulmille kohoaa,
Miestä raiwohon rakenna!
Etkö muista muinaistasi,
Entistä elämätasi?

Suun kautta menit maha'an,
Kautta kielen kulkukumi,
Tuosta kormihin kohosit,
Sekä ottahan osait,
Pääsit siitä päälakehen,
Kostit kullat kilmilleni,
Hopiaiset helmoilleni,
Wasket warpahaisilleni.

287. **Hoi on, hoi on huolta paljo.**

Hoi on, hoi on huolta paljo,
Tefemätt' on työtä paljo,
Paljo juomatta olutta,
Paljo saamatta rahoa!

Anna luoja, suo Jumala,
Anna rauniot rahaksi,
Kivet pienet penningiksi;
Olueessa tuopin olla,
Maljan maiossa mahia,
Suovani joka oluen,
Joka kannun kallistella!

Waan en tiedä tuhmallani,
Tunne tuota tuhmallani,
Tällä inhalla iällä,
Kätowalla kannifalla,
Raha on Kurstin kuttarossa,
Olut Kirstin kellarissa;

Ei ole niinkun muuna päänä,
Parempana päivänäni,
Meit' oli miehiä jaloja,
Moni poika ja pohatta,
Me joimme joka kappakan,
Joka kannun kallistimme,
Joka pullon pullistimme,
Lefferinki leilattimme,
Saimma kummut kummillemme,
Sinimarjat silmillemme.

288. Nyt on kaikki kallistunna.

Kun olin miessä nuorempana,
Hersyin heinäntarwasena,
Sillon kelpasi kestin käyä,
Kestiti käyä ja kisata;
Lysti oli syöä, lysti juoa,
Lysti leikkiä piteä,
Markan maksu mallaskappa,
Killingin humalanauha.
Nyt ne on kaikki kallistunna,
Elo entinen hävinnä,
Nyt on kuffaro kulunna,
Rahat saavat rauennunna.

289. Laulan taskuni tawoilta.

Kesän wuotin kekriäni,
Talwen talffunaisiani,
Syksyn olosiani;
Loiwoin wuoeksi tulewan,
Se tuli yheksi yöksi,
Wielä puoleksi sitäi.

En laula talon tawoilta,
Kuku pöyän funnialta,
Laulan taskuni tawoilta,
Kuffaroni funnialta.

Laulan ma lyhyen wirren,
Eihämmiin tilkutamma;
Ryyppeän wajosen ryypyn,
Pitemmältä piisoawi.

Kunp' ei kuffaro kuluisi,
Rahatastut taas menisi;
Joisin ma joka oluen,
Joka wiinan wierettäisin,
Pitäisin joka pikarin,
Joka kannun kaateleisin.

290. Sikuna minun seotti.

Tuuvitti emo minua,
Waapotteli wanhempani,

Tuurwitteli turwiksensa,
Baroiksensa waapotteli.
Hyw' oli minun eleä,
Hyvän wanhemman warassa;
Disi mulla onni ollut,
Etu muutenki eleä,
Waan ma jouwuiin juomariksi,
Kattesin kyläratiksi,
Sikuna minun seotti,
Sawuwiina siksä saatto.

Woi minä polonen poika,
Woi poika polon-alanen,
Kun ma jouwuiin juomariksi,
Kattesin kyläratiksi,
Joka pullon puistajaksi,
Joka kannun kaatajaksi,
Joka farkan saattajaksi,
Pikarin pitelijäksi!
Ei pulloit kylältä puutu,
Juomakannut ei kapene;
Paljo on pulloja kylässä,
Läynnä kannuja kapakat,
Sarkkoja fatalufussin,
Pinosin pikariloita.

Waan emmä surunen siene,
Entä huolella eläne;
Olkohon susi surunen,
Metsän hukka huolellinen.
Wieläkö wiinoa wiruissi,
Putelistä pulputinta,

Lefferistä lerkutinta,
Tuoppikana, toinensana,
Kannukana, kaksikana;
Lauleleisin kaikki päivät,
Kaiken yönä huikkajaisin.

291. Selwäksi tekeyminen.

Jopa tunsin tullessani,
Tiesin tiepotellessani,
Tämän koltosen kotihin,
Tämän talon tanhuille —
Tunsin saawani hywihin,
Ja jalohin joutuwani:
Kolm' oli aittooa mäellä —
Ison aitta kultaharja,
Pojan aitta hopiaharja,
Weljenpojan waskihharja.
Tunsin saawani tupihin,
Joutuwani juomintihin,
Kun tuli oluen tuohku,
Wiinan karfu kartanolle.

Hyw' on sain tähän salihin,
Jouwuin näihin juomintihin;
Suon ma päivän, juon ma kassi,
Pääsen kohta kohmelohon,
Selwiän mä siitä jälle,
Niin olen sitte selwä miesi.

292. **Oluetta ei ollenkana.**

Tansin ennen, taisin ennen,
Keikuin ennen, kestin ennen;
Tanssisin tänäki päänä,
Jlotsisin kaiten illan,
Waan ei jaksu jalka nostu,
Perä penkistä yletä,
Oluetta ei ollenkana,
Wiinatta wäheäkänä.

Rump' olutta tuotahisi,
Wiinoa we'ettähisi,
Ehkä jalka jaksaisiki,
Saisin penkiltä peräni.

293. **Emmä lurjus liene'känä.**

Ele luule lurjuksesi,
Katsu karjan paimeneksi,
Emmä lurjus liene'känä,
Et katata karjan paimen;
Mie olen opissa ollut,
Seisonut sepon pajassa,
Sepän pihtiä piellyt,
Sepän warta wakkotellut,
Syönyt tynnyrin sysiä,
Relikon terästä niellyt,

Syli syttä hartioilla,
Waaksa waahitia otsassa.
Urveli akat minua,
Naiset tuhmat tunnusteli,
Silloiksi lifasioilla,
Soilla sorkkupertahiksi;
Waan wielä tätä nykyä,
Kun, tämä porras ponnistaksen,
Wanha kanto karmistaksen,
Pikasilta liikahaksen,
Niin on kumma kuulijanki,
Sme ilman ki olijan.

294. **Sanotahan, soimatahan.**

Sanotahan, soimatahan,
Syömäriksi, juomariksi;
Sanotaan minun polosen
Syöwäni kylän sikoja,
Tallukoita tappawani,
Wasikoita wainowani,
Karitsoitu kaatawani.
Syököhön susi sikoja,
Tallukoita tappakohon,
Wasikoita wainokohon,
Karitsoitu kaatakohon;
Minä leipeä letustan,
Suon olutta oivallista,

Konfa piştän piirahaita,
Konfa kaalia kawerran.

295. **En minä kysy kylästä.**

Jos kylä jotain puhui,
Naapuri naputtelevi,
Warahaisin walmomilla,
Nikasin alottamilla;
En minä kysy kylästä,
Lee tiliä naapurista.
Soisit mun kyläni naiset,
Soisit naiset naapurini,
Silloiksi liikastoille,
Paitoiksi pahoille maille;
Waan ei luonunna Jumala,
Isän lasta luomatonta,
Poikoa isän periltä,
Lasta wanhemman jäleltä.

296. **Laulan ilman lainehilta.**

Ruka kuuli laulawani,
Kuul' olutta juoneheni,
Laaria tawanneheni,
Humalassa huutawani,
Wiinassa wiheltäwäni.

En huuu humalan koutta,
Koutta wiinan wierettele,
Huuan mie humalattaki,
Ja wihellän wiinattaki;
Laulan ilman lainehilta,
Wetofelta wierettelen,
Tott' on iltani kuluisi,
Namuni ali meniisi,
Huopeneisi huomeneni.

297. **Laulan hoikka huolissani.**

**Ruuluwi kylä sanowan,
Kyläkunta kuntelewa,
Minun laihan laulawani,
Minun hoikan huutawani,
Laulawan iloista wirttä,
Remullista riehkowan.
Ja moni minun sanowi,
Usia ajattelewi,
Laulawan olwen halulla,
Tahi taarin tarpehella.**

En laula iloista wirttä,
Remullista riehkoele,
Enkä myös olwen himossa,
Enkä taarin tarpehessa;
Laulan hoikka huolissani,
Skawissani ilotfen,

Murajan murehisani,
Panen pakkopäivisäni.
Luotu on lintu lentämähän,
Humalainen huutamahan,
Wiinanen wiheltämähän,
Huolellinen laulamahan.

298. Muut ja minä.

Muut istu ilotsemahan,
Painuwat pajahamahan;
Minä istun itkemähän,
Ja painun pahalle mielen.
Glossahan muut elävät,
Leikkisähän leikamoivat;
Minä hoikka huolisani,
Palo pakkopäivisäni.
Muill' on tässä mustat kengät,
Saappahat somannäköset;
Minä wirsuksa witiistän,
Tuohikengässä kitistän.
Muill' on kauhtanat komiat,
Sinertävät silkkiwitat;
Muill' on nuttu nukkawieru,
Lakki tappurannäkönen.
Muill' on pitkät piipunwarret,
Kopat kopran täytehiset;
Minä tynkällä tyyptän,
Rahkawarrella naputan.

Muut syöväät murukaloja,
Ja juovat olutpunaista;
Minä kiiskiä kitustan,
Weslientä lippielen.

299. **Tiirin, liirin, tengan löysin.**

Tiirin, liirin, tengan löysin,
Löysin unen, löysin wanhan,
Wanhan annoin waimostani,
Uuella orihin ostin,
Orihilla tamman waihoin,
Tammalla talon asetin.

Kynnin kymmenen wakoä,
Kylwin kymmenen jyweä,
Sain siitä sata kekoä,
Tuhat riihtä tungetelin.

Pu'in riihen ripsuttelin,
Sa'in otria ololta,
Otrista oluen keitin;
Join ma jouluna olutta,
Sillä laulon laskeaisna,
Wiel' oli päässä päästäisnä.

Panin tamman waljahisin,
Ujon khytillä kyläsfä;
Keki hiettona helisi,
Kapla koiwunen kalissi.

Tuli sitä päivä toinen,
Päivä toinen ja pahempi:
Tuli hiiri, joi oluen,
Tuli tauti, waimon tappo,
Tuli susi, söi hewosen,
Tuli poltti kartanoni;
Sätti minun yksinäni,
Niinkun poltetun petäjän,
Tahi kun kuivan kuusen oksan,
Tahi karstun katajan.

300. **Sepä wasta kullan kulta.**

Isä kulta, äiti kulta,
Mies kulta, heponen kulta —
Korpin kulta kumpanenki.

Olut kulta, otra kulta,
Liha kulta, leipä kulta,
Ei ne vielä kullan kullat.

Se oli wasta kullan kulta,
Jok' oli kulta kumpalini,
Armas waippani alanen,
Riski rintataarisani.

Waan nyt kuoli kumpalini,
Waipu waippani alanen,
Niutu rintataarisani.
Sill' en nyt enää tieä,
Miten olla, kuin eleä,

Miten olla mielewänä,
Kuinka kuuluna asua;
Jos lähen Lapin lauille,
Kotapöikien poluille,
Eli w ierrähän Wirohon,
Häilähän Hämehen maalle.
    Jo wainen iällä tällä,
Jo minusta mies menewi,
Kullan teittäjä kuluwii,
Kahan saaja raukenewi.

301. **Hepo huono, akka tiine.**

Wieläkö weljetset eläwät,
Weikot werkkoa kutowat,
Käpyjänsä kääntelewät,
Kalpimia katselewat!
    Hoi on armas waariseni!
Anna armas waariseni,
Anna wiinoa welakki,
Wiinoa pitäriin werta,
Tähän suurehen suruhun,
Apioihin mielalohin!
    "Mitä suurena suruna,
Apioina mielaloina?"
    "Sepä suurena suruna,
Apioina mielaloina:
Hepo huono, akka tiine,
Itse mies wähäwäfinen."

302. Jo nousen nokinen poika.

Rauan malkio makasin,
Wiikon utra uinaelin,
Nokisilla nuotioilla,
Hiilisillä hiertimillä.
Jo nousen nokinen poika,
Nousen pois nokisioilta,
Syli syttä hartioilla,
Waaksa warrella nokea;
Waan en tuota tunne'kana,
Enkä arwoa esinnä,
Tien kunka otan etehen,
Suonen kunka juostakseni:
Disko seppä seinän alla,
Takoja tuwan takana,
Antaisin pajalle palkan,
Hinnan hiilihuonehelle,
Laottaisin uuen miekan,
Terän pittän, päään lyhyen,
Lähteäkseni sotahan,
Kera tainin tappelohon,
Kun ei surma suorin tehnyt,
Lauti oikein osannut.

303. Luulin lumpehen pitävän.

Woi minä polonen poika,
Woi poika polonalanen!

Kuulin lumpehen pitävän,
 Meren kaislan kannattavan;
 Ei lumme pitänytkänä,
 Meren kaisla ei kannattannu.

Voime raukka lumpehelle,
 Lumme lumpsahhti merehen;
 Minä kaislalle kawahin,
 Kaisla katkesi jälestä.

Jo nyt kohta koitosella,
 Kohta koitopäiväsellä,
 Jks' on tiehyt tietyksäni,
 Jksi matka mieleskäni!
 Mennä pohjahan polosen,
 Alle aaltojen osata,
 Alle selvien wessen,
 Päälle mustien murien,
 Sisareksi sifasille,
 Weikoksi we'en kaloille.

304. Lähin Pietarin pihoille.

En tieä polonen poika,
 Polosiksi päiwikseni,
 Mitäpä minäki mietin,
 Kuta kurja toiwottelin,
 Kun läksin kotoa koito,
 Raukka rannoilta omilta,
 Näille Pietarin pihoille,

Ulitsoille uuen linnan;
Naisparan pahoille heitin,
Oman waimon ostopaksi,
Heitin lapset itkemähän,
Pienoset pisartamahan.

Linnan lentävän näkewät,
Kokkolinnun liitelewän,
Näiltä tuulilta tulewan,
Näiltä ilmoitu ennättävän,
Niin kyselwät kokolta:
”Di sie kulta kokkoseni!
Etkö tietäisi sanoa,
Mitentä iso eläwi,
Siellä Pietarin pihoilla,
Ulitsoilla uuen linnan?”

Ei kokko mitänä tieä,
Ei se tunne tuhma lintu;
Kokko tiesi kuolleheksi,
Lintu liion maanneheksi,
Skawihin kuolleheksi,
Stkubin kaonneheksi.

305. Joko minua noiat noitu.

Ohoh milmani poloista,
Poloisella pohjanmaalla!
Joko minua noiat noitu,
Noiat noitu, näit näkijät,

Koki kolme Lappalaista,
Kolmella kotaporolla,
Kehuit keittowalkioilla,
Luitutit tulisioilla,
Tällä tiellä kuolewaksi,
Matkalla masenewaksi,
Nuorena nukahtawaksi,
Werewänä wierewäksi,
Niwan apposen alasti,
Ilman wyöttä, waattehitta!

Enkä tuota tuhma tunne,
Isttioutonen älyä,
Kussa kuoleman pitäwi,
Kussa kerran kellistellä;
Josp' on kuolen korwen päähän,
Kaamun kankahan nenähän,
Kuolen korppien kotihin,
Wariksen wainiolle.

Kunpa kuolisin kotihin,
Rikoilleni riukeneisin,
Waimot päätäni pesisi,
Lakanoihin laitteleisi,
Sitte kerran kellot soisi,
Kirkon wasket wankahuisi;
Suku ei suuresti surisi,
Heimokunta hellehtisi.

Waan kun kuolen korwen päähän,
Kaamun kankahan nenähän,
Saawat korvit kohtaloa,
Warikset waria werta,

Minun raukan raavistani,
 Kurjan kuolemaisistani,
 Lyyri luovat rauniolle,
 Kantawat kiwikarille;
 Siinä siskot katselewat,
 Weikot wierahat sanowat:
 Korppipa tuolle koulun kanto,
 Harakkaiset hauan kaino.

306. Kuolema kowinta työtä.

Kurell' on kumia kulkku,
 Rajawalla pitkä kaula;
 Saisinko kurelta kulkun,
 Rajawalta pitkän kaulan,
 Runwetessani runoilie,
 Saahessa sanelemahan.
 Laulanta runolla työtä,
 Kufunta kesäkaellä,
 Painanta Sinettärillä,
 Kuonta Kankahattarilla,
 Kainta nuorella iällä,
 Kuolema ikälopulla.
 Kuolema kowinta työtä,
 Majanmuutto surkeinta;
 Suru on juwa surman wiina,
 Katkera manalan kannu,
 Katkera kahesti naia,

Kolmasti kossissa käyä —
Kalkinen kahesti naipi,
Kolmasti kowaosanen.

307. **Run kolotin koiwun latwan.**

Nuoret miehet naimattomat,
Wielä wiinan juomattomat,
Ja kossissa käymättömät!
Elkäte sinä ikänä
Rouatelko naisen mieltä,
Naisen mieltä, kiurun kieltä,
Niinkun mie polonen poika
Rouattelin naisen mieltä —
Pihat ostin, leiwät ostin,
Kalat laitton kaikenlaiset,
Ostin wiljat Wiipurista,
Suolat Saksan kaupungista.

En sillä hyweä saanut,
En hyweä puolinkana,
Ulos potki untimesta,
Sääret sängystä särähti.
Run kolotin koiwun latwan,
Jo likisti linnuksehen;
Run karsin katajan latwan,
Jo kumarfi kullaksehen;
Run wielä panin pajuilla,
Jo kapusi kaunoksehen.

308. Kolm' on miehellä paho.

Kolm' on miehellä paho,
Kolme miehen fuolemata:
Yks' on wuotawa wenonen,
Toinen heittiö heponen,
Kolmansi äkänen akka.

Kyllä mies pahasta pääsi
Wenehestä wuotawasta,
Ilman armotta Jumalan,
Turwatta totisen luojan:
Wenehen tulesa poltti.

Wielä mies pahasta pääsi
Heposesä heittiöstä,
Ilman armotta Jumalan,
Turwatta totisen luojan:
Heposen susille syötti.

Mutta kaitse kaunis Herra,
Warjele wakainen luoja,
Ukasta äkifewästä,
Waimosta pahatawasta!
Ei pääse pahasta siitä
Ilman armotta Jumalan,
Turwatta totisen luojan;
Ei taia tulehen luoa,
Saata ei syötteä susille,
Kun ei surma suorin tehne,
Lappane Jumalan tauti.

309. Emon torat.

Ei ennen emo torunna,
Kantajani kalkuttanna,
Waikka maion maahan kaasin,
Lehmät metsähän lewitin.

Ei ennen emo torunna,
Kantajani kalkuttanna,
Kun särin pari patoa,
Ylstin paitani pahaksi.

Ei ennen emo torunna,
Kantajani kalkuttanna,
Kun tein kieron kehrawarren,
Wäärän wärttinän rapasin.

Ei vielä emo toruisi,
Kantajani kalkuttaisi,
Jos ma wiikommen wiruisin,
Kauan työttä kalkehtisin.

Ei vielä emo toruisi,
Kantajani kalkuttaisi,
Jos joisin hevosien warsan,
Kellokaulan kenneäisin.

Waan tuosta emo toruwi,
Kantajani kalkuttawi,
Toin tuhman tulen puhujan,
Pahan paian ompelijan.

Pahan paian ompelawi,
Väälle päärmehet tekewi;
Kehnon rihman ketreäwi,
Päitji pellawat panewi.

310. **Täyty ruupuhun ruweta.**

Wiikon wiimoyin Wiipurissa,
Kanan suolakaupungissa;
Kun tulin omille maille,
Jo oli wietynä omani,
Naituna parahat piiat,
Walittuna walkeimmat,
Kirkkahimmat kihlattuna,
Soreimmat suorittuna,
Minulle herjat heitettynä,
Niwan kehnot annettuna,
Kierosilmät kerkättynä,
Wihasimmat wisattuna.

Mitäs mun polosen poian —
Täyty ruupuhun ruweta,
Käsin käyä tähtehille;
Saaha suolta suopetäjä,
Leppäpötkelö lehoosta,
Terwaschanto kankahalta,
Kun en tammea tawannut,
Osannut omenapuuta.

311. **Nain wihasen, toin torasen.**

Woi minä polonen poika,
Woi poika polonalanen,
Kun ma nain wihasen waimon,

Nain wihasen, toin torasen,
Walitsin weräjän wörstin,
Nisan taitelman tapasin,
Saunan lautojen lamojan,
Penkin päihen piehtaroijan;
Wihoisahan työn tefewi,
Ahmissähän äiän syöpi.

Koin kuuln emon sanowan,
Waimon wanhan lausuwaksi:
”Minia on minulle tuotu
Koon kofka; saunan salpa,
Syltysukka, kalttokenkä,
Penkin pestyn hierelija,
Lattian ripottelija,
Luwun uuen turmelija;
Loi toran pereheseni,
Surun saatto leipähäni.”

”Parempi olisi ollut,
Parempi ori polosen,
Tuoa Tuonetar tupahan,
Manatar tähän majahan,
Kun tuoa toruja waimo,
Saaha riski riitelija.”

”Ei ollut orihin syytä,
Ei wikoä liinaharjan;
Sen ori kotihin tuopi,
Liinaharja liuwuttawi,
Mi on pännahan pajuille,
Piitetähän liistehille.”

312. **Ei ole puuru ruunan syytä.**

Woi mun puuru ruunaistani,
Kun we'it wihasen waimon,
Toit tuhman tulen puhujan!
Mahoit sillon ruuna rikka,
Tahi wielä tamma pätkä,
Tuoa puita puuroasta,
Hawuja hawumetsästä,
Wettä rannalta weteä,
Kun sa toit torujan waimon,
Toit torujan, sait sanojan,
We'it riskin riitelijän,
Ja warskin walehtelijän. —
Ei ole puuru ruunan syytä,
Ei wifoa tamma raiskan;
Sen ruuna kotihin tuopi,
Laluttawi tamma raista,
Mi rekehän reuotahan,
Korjahan kohotetahan.

313. **Syrjin söi, selin makasi.**

Ra'pas muien morsioita,
Kun on suuret ja foriat;
Minun on pieni pikkurainen,
Pakoharja haffurainen.

Luo tapana naisellani,
 Omallani waimollani:
 Syrjin söi, selin makasi,
 Selin kaikki työt tekewi.
 Kun tuli ulkoa tupahan,
 Lohmaasti tuli tupahan,
 Nuotoansa mullistellen,
 Silmiänsä wäännitellen,
 Kopro hapsia harasi,
 Käsi tuiski tuffiani.

Jos ma wasta waimon saisin,
 Saisin waimon, ja paremman,
 Käsisäni kanteleisin,
 Sylisäni syötteleisin,
 Wieresäni istuttaisin,
 Suuta suinki suikkajaisin.

314. Hauki syöpi sammakonki.

Oisi aikoa iässä
 Walitenki waimo naia,
 Luten neiti tunnustella;
 Mielellänsä mies tekewi,
 Tahallansa naisen naiwi,
 Luopi luoksensa torujan,
 Kinnallensa riitelijän,
 Tasallensa tappelijan.

Hauki syöpi sammakonki,
 Selän suuren nituansa;

Mies naipi pahanki naisen,
Wiikon ilman oltuansa.

315. Wanha sai walitun piian.

Woi minua mieskulua,
Kun en nainut naiskuluiista,
Nainut nuorella iällä,
Ottanut elon ajalla,
Ennen elon puuttumista,
Wäkeni wähenemistä! —
Kaikkahan mies fatuwi,
Waan ei nuorra naimistansa,
Lassa lapsen saamistansa,
Pienenä perehtimistä.

Nain ma waista wanhoillani,
Otin onneni lopulla;
Wanha sai walitun piian,
Ilkiän itä kulumut.

316. Kun oisi waimo waihtamoina.

Minull' on nainen miekkosella,
Toinen Waaran Tuomahalla,
Kolmas Korpelan Matilla,
Neljäs vielä neityenä.

Kun oisi waimo waihtamoina,
Mustakulma muuttamoina,
Mie oisin miessä ensimmäisä,
Waimoloita waihtamassa,
Mustapäitä muuttamassa;
Parin härkiä panisin,
Hiirenkarwasen hevosen,
Waimoloita waihtaessa,
Mustapäitä muuttaessa.

Eitä kuole kuppelohäntä,
Kaau wanha kappelmanni;
Saisin wašta naisen naiq,
Waimon walfian walita,
Ukon uuen tyttäristä,
Ukan nuoren neitosista.

317. Tulin turkka naineheksi.

Pahoin on tehnyt linnan pappi,
Maan pappi sitäi pahemmin,
Kun wihki Wirottarihin,
Lunfi Turmiottarihin.

Kun olin ennen nuorra miesä,
Miesä nuorra, naimatonna,
Wielä wiinan juomatonna,
Ja kossissa käymätönnä;
Mian kolkat wopita lypsi,
Kiwoset muni munia,

Piti piikaset hyvänä,
 Waimot pääni walfiana.
 Tulin narri naineheksi,
 Ronna käyneeksi kofissa,
 Kälkä kättä lyöneheksi,
 Kalltto kaupan tehneheksi,
 En tullut eläneheksi;
 Nurin katso nurkkamuorit,
 Wäärin wäärtimorsiamet,
 Ei oikein omat emännät.

318. **Siwu käywät, kanta wälkky.**

Olin poika ollessani,
 Paimenessa käyessäni,
 Oasin oluen juoa,
 Lansin käyä ja kisata,
 Lastent ei püiat pilkan alle,
 Eikä naiset naurun alle,
 Moni katso muotohoni,
 Warteheni walfotteli.
 Nyt olen wanhannut warahin,
 Tullut muita tuhmemmaksi;
 Eillä ei katso neiet nuoret,
 Neiet nuoret ja soriat —
 Siwu käw'wät, kanta wälkky,
 Siwu astuit, maat aleni,
 Selin seisso, seinät paisto,
 Selin istu, maat ilotfi.

319. Tulin wanhaksi warahin.

Olin mieki miessä ennen
 Mieslukuja tehtäessä,
 Miehiä miteltäessä,
 Urwaeltaisfa uroja;
 Riiskoin ma kivestä tuohta,
 Westin jäästä termakfia,
 Pakanoilta firkon poltin,
 Riiskiltä kiwisen linnan.
 Miekkani käessä käänty,
 Kun kewyisin haawan lehti,
 Eli leppänen palikka;
 Sylin syöksin keihäswartta
 Peltohon alaperähän,
 Maahan mättähättömähän;
 Piti piikaset hymänä,
 Waimot pääni walfiana.

Nyt on kaffki toisin tullut,
 Aika kehnompi kerinnyt,
 Kun tulin wanhaksi warahin,
 Epakoksi ennen muita.
 Namut nousin aikasehen,
 Illat istuin myöhäsehen,
 Wäämin päiwät wain nojassa,
 En pitänyt ehtonetta,
 Sepä wei wäkeni multa,
 Warren waiwutti warahin,
 Saatti naisten naurun alle,
 Soppityrskyksi tytärten;

Niin nyt naiset naurui lyöwät,
Pität pilkkana pitäwät.

320. Njoiu konstisti kotihin.

Olin orjana Wirossa,
Paimenna pahalla maalla,
Tuollai lepytin lemmit,
Pehmitin pakanan mielen,
Tuomahan tupahan wiinat,
Joka äamit antamahan.

Mitäpä palkaksi minulle
Wuoden orjana ololta?
Sinäs minulle annettihin,
Tuonki pukkihin wajehin.
Tuo pukkan pahan tapanen,
Ei piätä pienet aiat;
Otin hengen heinänpäällä,
Kulkun ruoholla kuristin.
Sain werta wenehen täyen,
Kuuta kuusi kauhallista,
Neki kaupitsin Wirohon,
Sain rahoja wiissi, kuusi.
Niillä mä orihin ostin,
Kultakukka lautasilla,
Pähet läntien siassa;
Siitä noiat wettä nouti,

Siitä joivat juomaritti,
Sekä lappo Lappalaiset.

Panin oron oikomahan,
Harjan liina liukomahan,
Njoin konstisti kotihin,
Isosti ison piholle,
Rikki riuhe'en rekeni,
Nisat poikki portahasen.
Mlko äiti armaella,
Isoseni surkotella:
"Kun tulit kummasti kotihin,
Pahasti ison pihalle —
Suottapa rikoit rekesi,
Tahallasi aisan taitoit."

321. Pah' oli Wirosä orjan.

Olin orjana Wirosä,
Palwelin pakanan maalla;
Sain orihin orjuuella,
Pitäjouhen juoksennalla,
Harja liinan liikkimalla,
Willowarsan walwomalla.

Mieleni teki kotia,
Tulla maille tuttaville,
Kus' olin ennenki elänyt,
Aina muinenti asunut.

Kysyin passsia papilta:

”Annas passsi pappiseni;
Päässin omille maille,
Noille maille muinosille,
Kusj’ olen ennenki elänyt,
Aina muinentki asunut!”

Pappi paljoa kysywi,
Kirkkoherra kiinnittäwi,
Mie vielä enemmän annon,
Annon ainoan orihin;
Sen sai pappi passistansa,
Kirjastansa kirkkoherra.

Ole kiitetty Jumala,
Ylistetty luoja yksin,
Kun vielä kotihin saatit,
Päästit wuimentki Wirossta!
Pah’ oli Wirossa olla:
Leip’ ei parkista parannut,
Suominen jokiwesistä,
Waate waipan kirjawaista;
Yöt seisoin sepän pajassa,
Päivät pitkät piinan alla,
Pyhät päivät pysy käässä,
Aret atrasarwikoissa.

322. Pakolaisen matka.

Oluest’ on juoen kelpo,
Syden herkkuruokasista,

Unesta makoamalla,
 Pakenemalla pahasta.
 Niin minäi mies mokoma
 Paeten pahasta pääsin;
 Orjana olin Wirosä,
 Palkalla pakanan maalla,
 Surma kaswo suun e'essä,
 Paha päivä parran päällä,
 Yks' oli päivä miehen päätä,
 Tuntti tuffoa urohon.

Käskin päätäni pakohon,
 Kaulanwarta warjelohon,
 Kulin maita kuuttomia,
 Päiwättömiä perä;
 Entä tiennyt tietä käyä,
 Duto matkata osannut,
 Tiewieret tipoja täynnä,
 Korot nokkeloneniä,
 Arot aisan taittumia,
 Korwet kuusen kaatumia.

Kun päiwyt ylentelihen,
 Joka kaislanen kahahti,
 Joka korttehut kahahti,
 Minun watsani warahti;
 Kun kuuhut ylentelihen,
 Sillon matka mairisampi,
 Sillon kulkku kuffarampi,
 Astuntani armahampi.

323. Warjele Jumala soasta.

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Kawioista wainowarsain,
Sorkista sotahewoisten!

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Kauan walkian warasta,
Terän tuiman tutkamesta,
Tykin suuren suun eestä,
Rautakirnujen kiasta!

Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Suurilta sotakeviltä,
Uron tappotanterilta,
Jossa lyiy miestä lyöpi,
Tinapalli paiskoawi;
Jossa pää pahoin menewi,
Sekä kaula kattiawi,
Hiwus hieno lankiawi,
Tukka turhi'in tulewi!

324. On nyt miestä miekan alla.

Syhsyllä seikka synty,
Talwen tullen työ tapahtu,
Kefällä etehen kierti,

Wasten meitä waiwasia,
Kohiti koitopäiwästä;
Saiwat miehet miekan alle,
Terän kirkkahan tisahan,
Kauan walkian warahan.
Saiwat miehet miekan teille,
Sulhoset sotakeuille,
Warsat wainowaljahisin,
Surman suitsihin hemoset.

Woi sinäki ruuna rukka,
Kaswinwarsani walittu,
Siksi sinäki synnyit,
Tähän ilmahan ylenit,
Sotiteillä sortumahan,
Wainoteillä waipumahan!
Siksi sur'in sinua,
Siksi syötin ja apatin,
Surman suurille ajoille,
Manan matkan juoksemille!

On nyt meitä miekan alla,
Poikia sotapoluilla;
Yöt porumma pakkasessa,
Luskomma lumen seassa,
Päivät päätämmä kululla,
Eli koiran kunnialla,
Isännät ikissässä,
Miehet meltiarwosessa.
Waan emme pojat poloset,
Emme itke itsiämme,
Emmekä waiwoja walita,

Jos immet hywin eläisi,
Pääät on kassa kalkettaisi,
Impyet ilolla mielin,
Mesimielin morsiamet,
Naiset kaikki naurusuulla,
Lesket leikkiä pitäen,
Muoriset murehtimatta.

325. Koti luuli kuolleheksi.

Epä naura kaikki naiset,
Kaikki muoriset muhaja,
Polosia poikiansa;
Koti luuli kuolleheksi,
Kartano kaonneheksi,
Kylä kyllin maanneheksi.

Itkewi iso minua,
Emoni sitäi enemmän,
Wettä weioni sulawi,
Lainetta emoni lapsi.
Itki wanhat, itki nuoret,
Itki kerran keskikäset,
Wanhat waimot poikiansa,
Naiset nuoret miehiänsä,
Sulhojansa Suomen neiet,
Työt kainut kauppojansa.
Koin se saajani sanowi,
Walittawi vanhempaini:

"Tuoll' on poikani polosen,
 Tuolla laitton lapsueni,
 Tuonen toukojen panossa,
 Kalman mäien karhinnassa.
 Saapi nyt minun polosen,
 Mlum laitton lapseltani,
 Saapi pyyt pyhän piteä,
 Saapi lintuset lihota,
 Drawatset jouten juosta,
 Jouten kärypätet kävellä."

Waan ele isoni itte,
 Ele'kä emo walita,
 Wiere wetttä weion silmä,
 Sisaren sinä ifänä;
 Wielä päästän pääramuni,
 Heikon henkeni pelastan,
 Suurilta sotakeoilta,
 Miesten tappotanterilta,
 Sorfista sotihewosten,
 Warpahista wainowarsan,
 Tykin suuren suun e'estä,
 Rautakirnujen kiassta.

Sentähen minä polonen,
 Sentähen polonen poika,
 Teräkkestä kengät tietin,
 Warret waskesta walatin,
 Jotta seison niinkun seinä,
 Usun niinkun pystyaita;
 Sentähen minun polosen,
 Sentähen polosen poian,

Rinta rautahan rakettu,
Teräsksehen tienaeltu,
Jott' ei lyiy miestä löysi,
Rautapalli paiskoaisi,
Jott' ei nuoli nouattaisi,
Terä tuima turmeleisi.

326. Yks' on päivä miehen päätä.

Jo minä johonki jouduin,
Kuunun rautohin rumihin,
Sorffihin sotihewoisten,
Miesten waino warpahisin.
Jo nyt miehellä minulla,
Kohta koitopäiväsellä,
Yks' on tunti tuffoani,
Päivä päätäni polosen.

Millä päästän pääramuni
Kuunun rauoista rumista,
Sorffista sotihewoisten,
Miesten waino warpahista?
Tuolla päästän pääramuni,
Heikon henkeni wapahan,
Kun ma luome luojahani,
Heitäme Jumalahani.
Warjele wakainen luoja,
Kaitse kaunonen Jumala,
Warjele wahingon teiltä,

Kaitse kaitista pahoista,
 Ettei pää pahoin menisi,
 Eli laula kattiaisi,
 Hiivus hieno lankiaisi,
 Tukka turhi'in tulisi!

327. Tuo ferta rajalle rauha.

Oi Ukko ylinen herra,
 Taitvahallinen Jumala,
 Tuo ferta rajalle rauha,
 Suomehen sulsa sowingto,
 Rauha raukoille rajoille,
 Sana kaunis Karjalahan!

Kun toisit rajalle rauhan,
 Suomehen hyvän sowingnon,
 Viel' ois miestä mielehistä,
 Sulhoa sulosanaista,
 Kyntäjäksi, kylwäjäksi,
 Siemenen sirottajaksi;
 Sitku ei kuuluisi kujilla,
 Walitus wajojen päissä,
 Kehot ei nurmelle leweisi,
 Pellolle petäjän taimet.

328. Kiitos rauhasta.

Ole kiitetty Jumala,
Mistetty luoja yksin,
Kun annoit rajalle rauhan,
Suomehen hyvän sowingon;
Raja jo rauhassa elävi,
Suomi kaikki suosiossa!

Ole kiitetty Jumala,
Mistetty luoja yksin,
Kun päästit omille maille,
Poies mailta wierahilta;
Päästit siitä pälkähästä,
Siitä keinosta kerittit!

Rauan me pojat poloset
Alla miekan melskasimme;
Joka mies, joka hewonen,
Tulen tuskoa piteli,
Panun waiwoa waelti.
Jalot jaamat kaimettihin,
Puhki waaroista puhettiin,
Sillat suuret siwottihin
Poikitse joka joesta,
Siitä kulki kuulut miehet,
Miehet ankarat ajeli.
Hewoset hiko i weessä,
Warsat waahessa samosi,
Wesi tippu wempelleestä,
Raswa rahkehen nenästä,

Postia kulettaessa,
Lerpottia lennättäisä.
Laihtu tammatt lautaselta,
Werty wempelen kohašta,
Wetäessä waihiata,
Raskahia raataessa.

Yön tullen, pimeten päivän,
Mletessa aurinkoisen,
Piti matkoilla majata
Terwatynnyrin tykönä,
Lahi luskata lunnessa,
Pauhaella pakkasessa.
Waarilla walantehillä,
Korkehilla kompakoilla,
Tomueli terwastormet,
Dikifoppolit kohosi,
Josta waaria waroimma,
Wiholaišta wartioimma.

Tuota toivoimma poloset,
Tuot' aina ajattelimma,
Kun kohoisi koiliskoinen,
Huomenwarjo walfeneisi,
Ehkä toisi toinen päivä
Rauhan raffahan sanoman;
Yön mennen, waleten päivän,
Mletessä aurinkoisen,
Mks' oli entinen e'essä,
Waiwa wanha wieresämme.

Suwen tullen, suon sulaten,
Lätäködien lämmitessä,

Muut muotti hyweä muotta,
Katsso kaunisto keseä,
Meill' oli wilu wilusta,
Nälkä toiselta nälältä,
Lunturia tullessamme,
Waaroja waeltaessa;
Markan maksso leiwän tanta,
Muru mullisen wasikan,
Kaakku kakswuotehisen,
Sa'an ppy, tuhannen tetri.

329. Ota metsä miehiksesi.

Sato ukko uutta lunta,
Herra heinoista witiä,
Syksyisen uuden werran,
Werran talwisen jäniksen;
Lähen miehistä metsälle,
Urohistä ulkotiille,
Ukon uuelle lumelle,
Palwosen panemawille,
Jäniksen jälettömälle,
Hiiren hiihtamattomalle.
Ota metsä miehiksesi.
Urohiksesi Tapio,
Korpi kolkkipoiaksesi,
Kumpu kumpalimaraks;
Ota miestä oppimahan,

Taiwon kaarta katsomahan,
Ota waista oppimahan,
Tähtiä tähystämähän!

Kun kuulet minun tulewan,
Miehen aimo astuwaksi,
Lähe tietä neuomahan,
Rastia rakentamahan,
Tienwierä wiittomahan,
Siltoja siwentämähän;
Westä pilkat pikkim maita,
Rastit waarohin rapaja,
Jotta tunnen tuhma käyä,
Affi outo tien osoan!

Hiihata hiaista miestä,
Lakin helmasta taluta,
Lykkeä lyllyn läwestä,
Saata sauan suowerosta,
Saata sille saarekselle,
Sille kummulle tuleta,
Josta saalis saata'isi,
Erän toimi tuota'isi,
Osin päitä panta'isi,
Jakoja jaetta'isi;
Kusf' on kuuset kultawoioisä,
Hopiassa hongan skat,
Koinvut kaffi koltuskoioisä,
Haawat haljakkaweroioisä!

330. **Mieli mennä metsolahan.**

Mieleni minun tekewi,
Niwoni ajattelewi,
Mieli mennä metsolahan,
Metsän tyttöjen tyköhön,
Salon piikojen pihoille,
Harwulinnan liepehille,
Suomahan salon simoa,
Metsän mettä maistamahan.
Heitän potes heinäkengät,
Raskiwirjuni karistan,
Panen talwitallukseni,
Sykysyiset syylinini.
Sitte raatoni rakentan,
Warustelen wartaloni,
Hamehella harmajalla,
Ruffawierulla nutulla,
Sufset woian woitimella,
Kiukomet stanliballa.
Hiihan tuosta hiljallehen,
Weteleme werkallehen,
Hiljallehen huono käypi,
Sauan woimaton pitäwi.
Hiihan kohti korwen rannan,
Salon sintäwän sisälle,
Yöllä auringottomalla,
Ehtoyönä ensimmäisä;
Oksat oksani sukwi,
Harwut pääni harjoawi,

Mieliksi metsän tytärten,
Salon impien iloksi.

331. Mielly metsä miehi'ini.

Lepo lehto, kostu korpi,
Lainu ainonen Lapió;
Lepo metsä miehillemme,
Kostu korpi koirillemme!
Metsä haistosi me'elle,
Simalle salo sininen,
Suowieret sulalle woille,
Ahowieret wiertehelle!
Soita metsä kanteletta,
Kukuta salo käteä,
Totta kulta kuunteliksi,
Hopia tilin tekiksi,
Alla kuusen kuffalatwan,
Alla kaunosen katajan!

Mielly metsä miehi'ini,
Kostu korpi koirihini;
Meillä on miehet lapsimiehet,
Meillä koirat pentukoirat,
Ampujat alakätiset,
Päretjouset, puuwasamat,
Ei ne kauas kannattane,
Ampuwärkit ei yletä.

332. Rakenteleminen.

Missä raatoni rakennan
Metsolahan mennessäni? —
Raaon raualla rakennan,
Teräksillä telkittelen;
Rautapaitohin paneme,
Teräsvoihin tietteleme.

Sitte pyyhin pysyväni
Mustan käärmehen mujulla,
Jouhuttelen joussiani,
Kehottelen keihästäni,
Sukksiani suin puhelen:
Suksi on jaltoa sukua,
Keihäs kirvestä lajia,
Joussi kättä joukkioa;
Jalo on sukki suunnallinen,
Siivo päällinen siwakka,
Jalo joussi janhuksinen,
Kylkehininen keihäsvarsi.

333. Metsän kuninkaalle.

Metsän ukko halliparta,
Metsän kultanen kuningas,
Näwa nyt aittasi awara,
Kuinen luffo lonkahuta!

Laske juoni juoksemahan,
Wirka wippelehtämähän,
Kullaista fujoa myöten,
Hopiaista tietä myöten,
Jost' on sillat silkin pantu,
Sillat silkin, suot sametin,
Weralla wetelät paikat,
Pahat paikat palttinalla!

Ukko kultanen kuningas,
Hopiainen hallitsija,
Anna mulle ainojasi,
Kanna mulle kaunojasi,
Kullassa kulisewia,
Hopiassa helkkäviä!
Aja wilja wieremille,
Aukeimmille ahoille,
Minun metsäpäiviniäni,
Erän etsäitöinani!

334. Mielikki ja Kuurikki.

Mielikki metsän emäntä,
Metsän muori muoto kannis,
Lyöte lykkywaattehisiin,
Antipaitohin panete,
Sormet kullan formuksihin,
Käet kullan käärehisiin,
Pää kullan wipalehisiin,

Tukat kullan suortumihin,
Korwat kullan koltuskoihin,
Kaula helmihin hywihin!

Usein hywän emännän,
Mielikin ehon emännän,
Sormet kullan sormuksissa,
Käet kullan käärehisä,
Pää kullan wipalehisä,
Tukat kullan suortuwissa,
Korwat kullan koltuskoihsä,
Kaula helmisä hywisä;
Sillon on hywä emäntä,
Mielikki metsän emäntä,
Aina altis annillansa,
Armas auttamaisillansa.

Usein pahan emännän,
Kuurikin kowan emännän,
Sormet witsasormuksissa,
Käet witsakäärehisä,
Pää witsawipalehisä,
Tukat witsasuortuwissa,
Korwat witsakoltuskoihsä,
Kaula helmisä pahoisä;
Sillon on paha emäntä,
Kuurikki kowa emäntä,
Ei ole altis annillansa,
Armas auttamaisillansa.

335. **Mielikki metsän emäntä.**

Mielikki metsän emäntä,
Nuori puhasmuovollinen,
Varustellos mun warani,
Kohotellos kohtaloni!
Lukase metinen arkku,
Mesilipas liitahuta,
Sisässä salon sinisen,
Kummun kultasen nawalla!
Pane kulta kulkemahan,
Hopia waeltamahan,
Wasten miestä walkiata,
Kowin koimun karwallista!

Kun ei täywy täällä maalla,
Tuowos maalta tuommempoa,
Nlitse salon yhefsän,
Kautta kankahan kahetsan!
Weä wettenki takva,
Sowuta jokien poikki,
Wien Wiipurin wäliltä,
Kuen kirkon kuuluwilta,
Lapin laajoilta saloilta,
Pohjan pitkältä perältä,
Muotoa monennäbistä,
Kynttä kaiken karwallista,
Metsästä metsän hywiä,
Maalta maan parahimmia,
Hawon alta hallipäitä,
Kiven alta kirjapäitä,

Mättähän makoajia,
Nurmen nufferehtijoita,
Ween wiljan soutajia,
Jokien melaštajia.

336. **Metsän tyttö mieli neito.**

Metsän tyttö, mieli neito,
Yön tyttö, hämärän neito,
Pitkän puhtehen pitäjä,
Kiewän rihman fetreäjä,
Laita kulta kuontaloihin,
Pane waski wartaloihin,
Ketreä punanen lanka,
Sinilanka suahuta,
Kultasesta kuontalosta,
Waskesta wartalosta!
Weä se jokien poikki,
Läpitse salon sinisen,
Weä länneestä itähän,
Luotehesta lounahasen,
Suosta wiljan joutusasti,
Wikewästi wiiletellä,
Ilman tieltä esymättä,
Poikkeamatta polulta,
Suosta kullaisna keränä,
Hopiaisna sykkyränä,
Läpi wiian wilmeikön,

Rangasten kapeikkojen,
Läpi soien, läpi maien,
Läpi korpien kowien!

337. Pohjan tyttö, wiljaneiti.

Pohjan tyttö, wiljaneiti,
Maan tyttö, manulan neiti,
Tuowos wilja tuonnempoa,
Etstöös etempeäki,
Saata tälle saarekselle,
Tälle kummulle kuleta,
Ilman haaralta sa'alta,
Tuhat ilman tutkamelta;
Saata poikki salmistaki,
Wetele wessien poikki,
Nlitse katehen mielen,
Pahan miehen luonnon päitse,
Poikki Pohjolan joesta,
Nli kosken kuohuloista!

Ota witsa wiiakosta,
Roimu kormen notkelmosta,
Zolla arkoja ajelet,
Nuorissa nouattelet!
Jok' on jäykkä juokseksillahan,
Esi laiska laukseksillahan,
Sitä siimalla siwalla,
Rautaruuskalla rawanta,

Heitä helmipaattehella,
Kaiota kariperällä!

338. Tellerwo Tapion neiti.

Tellerwo Tapion neiti,
Metsän piika pikkainen,
Ota piiska pihlajainen,
Katajainen karjaruoska,
Latva Tapiomaaran,
Tuomiwaaran tuolta puolen,
Jolla witsot wiljoasi,
Karkottelet karjoasi!

Jok' on jäykkä juoksullahan,
Kaiska laskemaisillahan,
Sitä wirtuta witsalla,
Kaiota kariperällä,
Jotta witsa winkasewi,
Pajun latwa parkasewi;
Siwalla siwua kohti,
Eli laske lautafelle,
Ele otsahan osota,
Päälatehen paukahuta!

Kun tunnet uran tulewan,
Lupita uroa myöten;
Pane kaks kämmentäsi
Kahenpuolin kaiteheksi,
Jott' ei wilja wieprahtaisi,
Metsän karja kaaprahtaisi!

Olta wästahan tulewi,
Kieho aitoa repäse,
Kaaha aita kallellehen,
Wieltä witsaswäliltä;
Hawu tiellä poikkipuolin,
Hawu syrjähän syseä;
Joki joutuwi etehen,
Siltki sillaksi siwalla,
Punalanka portahaksi,
Polullehen poikkeutta.

339. **Ukko kultanen kuningas.**

Ukko kultanen kuningas,
Hopiainen hallitsija,
Ota kultanen kurikka,
Eli waskainen wasara,
Jolla korwet kolkuttelet,
Salot synkät sylkyttelet,
Yhtenä kesäisnä yönä,
Ehtoyönä ensimmäisnä!
Käyös korwet kolkutellen,
Syrjäwieret sylkytellen;
Aja wilja wieremille,
Auseimmille ahoille,
Minun metsäpäiwini,
Erän etsiaikoinani!

340. **Venu pieni koiraseni.**

Venu pieni koiraseni,
Mina harras haukkujani,
Tule minun turvikseni,
Metsolahan mennessäni,
Ettei naiset naurahdaisi,
Piiat pilkkana pitäisi,
Ukoti urahtelisi,
Partasunt pahoin puhuisi!

Koirani keränä wieri,
Kylän kukka kuivusana;
Itse mie kulen kuwana,
Sukset mustina matoina.

Sinä koirani komehin,
Juoksuttele, jouwuttele,
Ahomaita aikehia;
Juokse tuome toisa'alle,
Mielysahan metsolahan,
Larkkahan Lapiolahan!

Minun on koirani korniat,
Dtukseni oiwalliset;
Niin on filmät koirallani,
Kun on suuri suitsirengas;
Niin on korwat koirallani,
Kun on lumme lammin päällä;
Niin on hammas koirallani,
Kun on wiikate Wirossa;
Niin on häntä koirallani,
Kun komehin korpikuusi.

Mielikki metsän emäntä,
Tapiolan tarkka waimo,
Kufuta nyt koironi,
Haukuta hakijatani,
Eisällä salon sinisen,
Korwen kultasen kurussa!
Eie haukuta hawuja,
Kuusen-oksia kufuta;
Haukuta hawunalaista,
Kuusen-oksen istujaista!
Luo löyly etempätäki,
Kanna wainu kaukempata,
Wilullaki, wihmoillaki,
Luiskullaki, tmlullaki,
Jotta koiran kohti juosta,
Penun julki julkotella,
Mielusassa metsolassa,
Larkassa Tapiolassa!

341. Ku on koironi kokenut.

Mi on häitta haukullani,
Kuka kumma koirallani,
Kun ei koira kohti hauku,
Penu oikein osoa;
Mi on hallin häittaellut,
Kuka koironi kokenut,
Ku on tuffi koiran turwan,

Wainufullan salpaeli?
Kowako ilma koskenewi,
Kaffihini rapsunnemi,
Waiho on katsottu katehin,
Silmin kieroin keksittynä?

Penitar walio waimo,
Louhi Pohjolan emäntä,
Tule lastas päästämähän,
Poikoaš kerittämähän;
Dta sulku koiran suusta,
Haitta haukun hampahista,
Kapu kielen kantimesta,
Sieni koiran sieramista!
Päästä poikasi pahoista,
Haitasta rahanhakija,
Jotta koiran kohti juosta,
Penun oikein osata,
Koiran juosta korwen pohjat,
Sapakon salot samota.

. 342. **Koira haukkuwi hawuja.**

Wi on kumma koirallani,
Haire haukkujaisellani,
Kun tuo haukkuwi hawuja,
Lehwiä lefuttelewi!

Pohjan ukko, Pohjan akka.
Pohjan entinen emäntä,

Suin suuta sulkemahan,
 Penun kieltä peittämähän,
 Ettei koirani erehy,
 Hairaha rahanhafiija,
 Ei häuku joka hawua,
 Joka lehyvä lefuta;
 En minä elä hawuilla,
 Enkä lehyillä lihoa,
 Elän lehyän lefujjoilla,
 Hawun alla astujoilla.

343. Etstittelen eukkoani.

Etstittelen eukkoani,
 Luo'uttelen luojaani,
 Entistä emänteäni,
 Muinohista muoriani.
 Toisin entinen emäntä, —
 Entinen metsän emäntä
 Naina anto antimia,
 Wiisi wiljan nyppylältä,
 Kuusi kummun mättähältä,
 Seitsemän selänneheltä;
 Mut tämä nykynen muori,
 Nykynen metsän emäntä,
 Kerran kuusfa koukkoawi,
 Ei sitänä siivollahan.
 Hiihan päivän, hiihan toisen,

Hiihan kohta kolmannenti,
Wiikon hiihan Hilen maita,
Maita Lemmon löyhyttelen,
Etsiesäni ereä,
Antia anellesfani.

Mis' on entinen emäntä,
Entinen elättäjäni;
Misä antajat asuwat,
Eläwät emantowaimot? —
Tuoll' on entinen emäntä,
Entinen elättäjäni;
Tuolla antajat asuwat,
Eläwät emantowaimot,
Metsän linnan liepehillä,
Puhtahilla puuhoawat.
Kolm' on linnalla owea,
Kynnys kullaki owella,
Yks' on kynnys puinen kynnys,
Kynnys toinen luinen kynnys,
Kolmansi lihanen kynnys.

344. **Tule kullan muuttelohon.**

Metsän kultanen tuningas,
Metsän armas antimuori,
Tule jo kullan muuttelohon,
Hopian wajehtelohon;
Kullan annan kynsillesi,
Rämmenillesi hopian!

Minun on kullat kuunikuiset,
Päivän polwiset hopiat,
Isäni soasta saamat,
Vanhemman varustelemat;
Ne kuluvat tukkarossa,
Lummentuovat tuhniossa,
Kun ei ole kullan muuttajoa,
Hopian wajehtajoa.

345. **Mikä mieli, mikä muutos.**

Mikä mieli, mikä muutos,
Mielussa metsolassa;
Witkon on wihoissa metsä,
Kauan korpi karsahana,
Ei huoli hopehistani,
Eikä kysy kullastani!
Mistä suuttu surri luoja,
Wiljan antaja wihaatu,
Kun ei anna aionkana,
Harmonkana hoivautu;
Elös suuttuko Jumala,
Maanpitäjä pillastuko;
Loki, anna aiallani,
Jälläni ilmauta,
Näähä näillä silmilläni,
Kämmenilläni kätellä!

346. **Itken osattomuutta.**

Kalatuutta Kauko itki,
Weli toinen werkotuutta,
Kolmansi osan wähyyttä;
Mie itken sywintä sytä,
Mie pahinta paipattelen,
Kun itken osattomuutta.
Miks' et anna antiluoja,
Lupoa luja Jumala,
Kun ma ainosin anelen,
Kielen kullan kuituttelen!

Ei ne muunkana paremmat,
Eikä pyytäjät pyhemmät;
Muut ne wiewät wiekkahuulla,
Ottelewat ounahuulla,
Mie en weisi wiekkahuulla,
En ottaisi ounahuulla,
Weisin waiwani näöstä,
Otsan hiellä otteleisin.

347. **Matala on mahti mulla.**

Matala on mulla mahti,
Enhykkäinen onnen lytty;
Muilla omni työn tekewi,
Haltia rahan hakewi.

Muill' on murkinat paremmat,
Itaruoat runsahammat,
Lewiämmät leipälaukut,
Rawiammat woirasiat.
Muut on pyytäjät pyhemmät,
Muut on miehet mieluisemmat,
Käywät kullassa kulaten,
Hopiassa heilakoien,
Ei niinkun minä polonen,
Nuffawierulla nutulla,
Paikkalailalla lakilla,
Karwawieru kauhtanalla.
Muut sanowat saamiansa,
Tuomiansa tunnustawat;
Mie sanelen saamatuutta,
Tuomatuutta torfuttelen.

348. Ikävä erätön ilta.

Siit' on mieleni apia,
Syämeni sängen sairas,
Kun ei mielly metsä mulle,
Laiwu ei ainonen Lapiro;
Kun ei anna aionkana,
Harwontana hoiwauta.
Ikävä minun tulewi,
Ikävä tulettelewi,

Tätä tyhjää eloa,
 Ammitonta aikoani;
 Itävä erätön ilta,
 Päivä pitkä saalihiton.

Harwon on nähty näillä mailla,
 Harwon nähty ja havattu,
 Osia jaeltawaksi,
 Urweltawaksi erää;
 Imehets' on saalis saatu,
 Wirsiä Jumalan wilja,
 Näillä tuhmilla tulilla,
 Waiwasilla walfioilla.

Anna ainonen Jumala
 Miehellä anelewalle,
 Anna kynttä kymmeniistä,
 Karwoa monennäöistä;
 En sua kiviltä kittä,
 Enkä kannoilta kumarra,
 Tok en palwele pajuilta,
 Hawun oksilta halaja —
 Kynsiä minä kysyisin,
 Uina jalkoja anoisin,
 Kysyn kynnen kantajata,
 Jalan jalon juoksijata,
 En parasta, en pahinta,
 Kysyn kestäkertahista.

349. Anna ainonen Jumala.

Wiistä suuttu suuri luoja,
Wiljan antaja wihastu,
Kun ei anna aionkana,
Lee tiliä millonkana!

Suroun syötti, synnyin syötti,
Esiwanhemman elätti;
Niin miäs' ei minua syötä,
Kuts' ei furjoa elätä,
Suroun suurilla paloilla,
Heimon herkkuruokasilla!

Jos on minulla nuoto musta,
Nuoto musta, kaiat kaswot,
Syöen kaunonen tulisi,
Hyvä nuoto nunnoistellen.

Anna ainonen Jumala,
Anna miehelle ninulle,
Anna kun esisille,
Setä suurelle surulle,
Kyllin syöä, kyllin juoa,
Kyllin antoa kylälle!
Päästä lasta päivän työstä,
Paita illalla lepoon,
Karjan käyessä kotihin,
Hawumetsän harmatessa!

350. Ellös panko pahaksi.

Luulin käen kuffuwaksi,
Lempilinnun laulawaksi,
Ei käkönen ollutkana;
Oli koirani omaani,
Ohtosen turvan owella,
Kainun pojan kartanolla.

Ohtoseni, ainoseni,
Messikämmen kaunoseni,
Ellös nyt pahaksi panko,
Jos meille johi? tulewi —
Luien lüste, päien pauke,
Hammasten hajotuswuoro!
Päästä nyt tänne pääripasi,
Pueta purasimesi,
Heitä harwat hampahasi,
Kiitä leukasi lipiät!

351. Suostu metsä suolohini.

Suostu metsä suolohini,
Laiwu talkkunaisihini,
Syötä miestä mämmilläsi,
Talkkunallasi taputa;
Ruippana metsän kuningas,
Hawuhippa, halliparta,

Metsän ehtonen emäntä,
Metsän armas antimuori,
Pane kulta fulkemahan,
Hopia waeltamahan,
Kullaista kuoja myöten,
Hopiasta tietä myöten,
Kultasehen kuppisehen,
Hopeisehen hohtimehen!

Uja wilja wikkellästi,
Metsän karja kapperästi,
Rakettuhin rautohini,
Tiettyhin teräsihini!
Sitte luoksi tultuansa,
Paikalle osattuansa,
Kamauta rautojani,
Tempoa teräsneniä!

Sa'a ukko uutta lunta,
Wisko'os wähän witiä,
Jäälle aiwan iljanelle,
Kantahalle kaljamelle;
Ettei tunnu miehen jälki,
Eikä haise miehen henki!
Jospa jälkiä näkyisi,
Se jälki jäniksen jälki;
Jospa henki haisahtaisi,
Se haju metsän harווילta.

352. Jäniksen wiwulla.

Hakkoan metisen haawan
Metisellä kirwehellä,
Metiseltä mättähältä,
Kultaselta kunnahalta;
Tywen työnnän taimosehen,
Latwan taimutan lumehen.

Ukko kultanen kuningas,
Hoppiainen hallitsija,
Sa'a nyt mettä taimosesta,
Sa'a mettä latwaselle,
Siitä tuorelle simoa,
Mesi syämehen sula'a!

Elina metsän emäntä,
Waimo puhaswarrellinen,
Tuo nyt wilja tuonnempata,
Metsän linnan liepehiltä,
Siwulta simasalojen,
Waskiwaarojen takpa!
Anna juosta wääräsäären,
Kierosilmän keikistellä,
Käyä suuren, käyä pienen,
Käyä ferran keskisenki,
Kohti minun ppyttöäni,
Wasten näitä warpujani,
Muien siimoista siwute,
Muien ansoista alate!

Jänis jäppä, juppanista,
Suokse nyt kohti lankoja;

Ellös tuonne menkö'länä
Toisten warpujen tyköhön,
Siellä surma suin pitäisi,
Kova kuolo kohtajaisi —
Muut kaikki vihaset warvut,
Täm' yksi metinen warpu,
Tywin on työtty taiwosehen,
Latvoin laskettu witihiin.

Juokse nyt winttura wipuhun,
Kanttura tähän kaha'an,
Jouwu riwiö ritahan,
Pyöräsilmä pnywyksehen,
Ennen päiwän paistamista,
Ennen kuun kehittämistä,
Nuringon ylenemistä,
Koi Jumalan koittamista!

353. Drawan pnytäjä.

Mielikki metsän emäntä,
Romautta kumpuroita,
Drawat orolle nostä,
Rahat rannoille ajele,
Jotta saisin sauan lyöä,
Käsin koprin kuopotella!

Misäpä olet orawa,
Kussa käyt käwynpurija? —
Saa nyt tälle saarekselle,

Kule tälle kunnarelle,
Miehen etsivän etehen,
Uottelewan ympärille!

Drawainen kummun tukka,
Kummun kultanen omena,
Oksalla ojentelete,
Lehwällä lewättelete,
Kunnes jowun jousisani,
Wasamoisani warahun!

Drawainen wäästäjäni,
Kaunis kaswinkumpalini,
Ellös kaartani kamotko,
Waratko wasamiani! —
Päre'jouset, puiffonuolet,
Ei ne kauas kannattane.

354. Linnustaja.

Lennä, lennä lintu parka,
Lennä tänne näille maille,
Pienosille puuhuisille,
Mataloille maahuisille;
Djennate oksaselle,
Lewitäte lehwäselle,
Kusta nuoli noppajaisi,
Tinapalli paiskoaisi!

Wuota, wuota lintusenä,
Wuota oksan juuruella,

Kunnes jousen joututtaisin,
Kässiäären käännättäisin!
Jos sa lentohon lewiät,
Ennen kun perille pääsen,
Siivet simoilla sitelen,
Warpahat wahalla käärin.
Utu tyttö, neito terhen,
Luonnotar tytär Lapion,
Senlo seulalla utua,
Terhenistä tepsuttele;
Utu silmille siwalla,
Terhen korwille karista,
Ettei kuule kulkewaksi,
Ei näe waeltawaksi!

Toisintoja.

1.

- rati
3. Ole neito paljo laula.
  12. Mitani alimenosta.
  16. Mitä aina karkelewi.
  18. Nlotse sinä itänä.

2.

- r.
- 6—8. Ei kilwon kosisja käyä,
Eikä kilwon kihlaella,
Kilwon ei wihille wieä.

3.

- r.
1. Jos mä laulan lapsen wirren,
Niin panen parempiaki;
Laulan ehkä woiesani.
  - 6—7. Mitin warrelle walaun,
Nousen yhkyen silta.
  9. Woivotellen wuotehesta.

4.

- r.
2. Laulakame lapset pienet.
  18. Yhen miehen warren warss.
  24. Pawut pienellä pal'olla.

5.

- r. 8. Eikä panna päärahoista.
10. Paperit päärahoista.
18. Polwillahan porstuassa.

7.

- r. 4. Appi ei pane pahaksi.
6. Naon tyttö neitosille.
10—11. Anopen peoille syötän,
Apen karhuille rewitän.

8.

- r. 16. Ihmiset (naapuri) i. m.

9.

- r. 14. Ja tulemma kummassa.
22—23. Ja kansassa kaunihimma,
Waimoparwessa waliten.

10.

- r. 1—2. Ei leivässä leipomista,
Leivässä hyvän emännän.
4. Hyvän waimon tyttäressä.

13.

- r. 3—4. Lop ei löywy toisesäna,
Eikä kohta kolmannessa.
6. Niin soritta sulhasia.

- r. 8. Jonka kihlat kelpoaisi.
 * Rintaketjut kelpoaisi.
 9—10. Mun sorian formihini,
 Rinnoille riwahkan neiet.
 * Tämän sorian formiloihin,
 Tämän kainun kainaloihin.
 10. Minun riskin rinnalleni.

16.

- r. 8—9. Viel' on tässä neitosessa,
 Tässä tyynessä tytössä.
 12. Riffahanki rinnallinen.

17.

- r. 2. Kenki rehwanan sylihin.
 3. Kenkimiehien rekehen.
 6. Tälle kaunolle (kauniille) kanalle.
 9—10. Kuokit wärjätyt wäjäwät,
 Kirjakerjat kiiättäwät.
 14. Heltkeää hywät hoxiat.
 16. Kihlat Riian kaupungista.

18.

- r. 1—8. Kutapa näissä kuffunewi,
 Kenpä kielin lausellewi,
 Kun nämät sanat katowi,
 Punapostet pois menewi,
 Tämän funnahan kufulta,
 Tämän lanton päälaelta.

- r.   14. Pikkowat pifarin laiat,
          16. Munalintu muurine saapi,
19—20. Simupa tästä tiet tehään,
          Kannan kautta raiwatahan,

19.

- r.   9. Pellolla punakiwiä,
11—12. Kun on Suomen sorsasia,
          Turun kaupungin kanoja,

20.

- r.   4. Itse istuksen ylälle.
18. Silkkipäät syämösfänsä,

21.

- r.   1. Ditanta kujalta kuulu.
11—12. Täällä Matti määkäsewi,
          Kapikoitsi kankahalla,

22.

- r.   2—6. En kowalle Kostamuksen,
          En muowille ween mustan,
          En rannalle ween raukan,
          En perätse pertin suuren,
          En taakse talon suuren,
          En tuwille tuhman miehen,
          En rajoille Ruotsin maien.

23.

- r. 1—16. Kuulu suolta sukseen juoksu,
Kannalta reen ratsina;
Mie toivoin tutun (tukun) tulewan,
Koriamman kohti käywän,
Kaunihimman kalkuttawan,
Näätääläkkisen näkywän,
Punareuhkan purhottawan.
18. Kerinkanta kellittäwi.
* Ween koira wengottawi.

24.

- r. 10—11. Laaumalle laittelija,
Puoliso pohatammalle.

25.

- r. 1—12. Näytti petra pienet sääret,
Karhu karwasen peränsä,
Yli mäen mentyänsä,
Kankahan karattuansa,
Kun ei saanut täältä neittä,
Eikä mointa morsianta.
Ja mitä käwelet surma,
Kuta kurja koiwellehat,
Talontyttöjä tuselet,
Tinnerwöitä tieustelet? —
Esuuru surisi kormahassa,
Hietat helki helman alla,
Kunnattaren kormassa,

- r. Lastuttoman laffariissa.
Mitä teit koko kesosen,
Kutta raukka talwen raaoit;
Lainnut et tenkoa kerätä,
Saaha waiwaisista rahoa.
12. Saanut naimoiksi rahoa.
14. Tahtoaksesi tytärtä.
* Tytärtä kuwettoasi.
15—16. Kesät kuusissa kypäsit,
Närehisä näiwöttelit (näiwöttelit).

26.

- r. 6. Kärpällä kylänkäwijän.

27.

- r. 2. Dron nokka (terwahiiri) tien osast.
4. Kallihisen (kalkkihisen, kalittuhun, koriahan)
kartanohon.
8. Olwen katsku kartanolla.
13. Jo' tuon näin sanelematta.
16. Mitat aiaskommotiksi.
21. Käheksällä kantosella.

28.

- r. 6. Paremmaista wuotettihin (waaittihin).
10. Kewähisen farkon laula,
12. Sykysyisen orjan otfa.
* Sykysyisen ruunan naama.
15. Tahi lammassten rataoa.

29.

- r. 2. Djarotta tien osast.
4. Kierriitä ihoamahan.
17—18. Näätänaapukat näkyne,
Kewonrinnat reilottane.

32.

- r. 17—18. Ennenkun Eskosta erouin,
Keräsestä kesken luomun.

33.

- r. 1—2. Tuo poika, pofarin poika,
Kowin on koiltansa koria.
7—8. Muut ne mustaksi sanowat,
Kekäleksi kelläjawät . . .
11—12. Muien musta, miun hywänen.
21—27. Jos minä pilonen piika
Wielä paialla paraman . . .

36.

- r. 7. Sulhofainen nuorukainen,
Wesan kanta kaunokainen,
Hanki suolta sukkulainen.

37.

- r. 6. A kun minun miilo truuks.
29. Perinät lähyripäälle.

- r. 32. Sille höyhenisperinät.
* Sille silkinen potuska.

39.

- r. 7—8. Mitäpä laulan laitha piika,
Kuta kurja kuituttelen,
Wiekutan weretön tyttö.
13—14. Muihen kullat kuuntelewat,
Muihen oppiwat omaset.
20—21. Wiel' on miiex wirstan pääsfä,
Kymmenen kylän ylitse;
Wiel' on tuotai tuonnempana,
Etähämpänä sitai.

40.

- r. 5—8. Kiti on sifla Siitaria,
Leena on lesen poikaa,
Dyala on Dutin poikaa,
Attala on arnotonta.

41.

- r. 40—43. Galan on polku polttinainen,
Galaw siirtö siikköinen,
Lukka maksawi tuhannen,
Silmät seitsemän satoa.

42.

- r. 26. Helman hienon heittännästä.
31—32. Weräjiä purtomahan,

- r. Porttiloita potkimahan.
33. Heti kättä käppeäisiin.

43.

- r. 13. Sitte (sille, tuolle) kättä t. —
19—20. Tok mie wierehen käwisin,
Waikka wierisi werenä,
Lawan laiat lainehtisi.
24. Kalma kaulan kantimessa.

44.

- r. 23—26. Kun näkisin kullan kutrit,
Siinä puolisen pitäisin;
Näkisin ihanat silmät,
Siinä söisin iltaseni;
Kaswon kaunihin näkisin,
Se ois-mulla murkinani.

45.

- r. 15—16. Sinä siellä meren päällä,
Minä täällä surusäällä.
22. Käet wettä wäännessä.
24. Kulkiesansa kotihin.

46.

- r. 4. Waito aaltojen selällä.
* Laxin laajalla lahella.
6—7. Saksan salmissa sywisä,
Juntin solassa pahassa.

- r. 36—38. Kolmannen kuletteleisi,
 Minun kullan linnulleni,
 Ja kullan kangselteni.
 37. Kahen rakkahan välillä.
 47.

- r. 6. Tahi Kanssuijien rajoilla.
 18—20. Muut kullat kotona naimat,
 Saavat häänensä Suomen maalla,
 Minun ei kulta nai kotona.
 22—23. Piti häitä Pietariissa.
 29. Muina kirkkoina kirkari.
 48.

- r. 8. Päänpiolla Pietariissa.
 12. Kaahla kaunis Karjalasta.
 14. Wai vielä tänäki päänä.

49.

- r. 3—4. Yksi armas ainiantti
 Täällä kaitella kylällä.

50.

- r. 8—12. Astu armas wiereheni
 Tähän uuteen luhtiin,
 Lakanatseen sänkyyn;
 Kun et tulle, tule jos taho,
 Kun et wierre, wiere jos taho.
 18. Lämpönen lähettelewi.

52.

- r. 1—2. Muien on kulta kulkemassa,
Muien armas astumassa.
12. Armo arkussa asuvi.

53.

- r. 16. Kolttiwan koan e'essä (sisässä).
18. Nurmessa nuhaelewi.
20. Mustakulmani kuloessa.

54.

- r. 6. Kaipasin kaonnehia.
* Katoneita kaihoelin.
* Enemmän elänehia.
17. Ja walitti walfiani.

55.

- r. 4. Yhen peiposen pesemät,
Yhen hanhen hautomaiset.
19—22. En nyt tuota toivo'kana;
Ei tule sinä itänä,
Ku ei ottanut ewästä,
Syönyt ei lähtöruofiahan.

57.

- r. 10—11. Hywä metsä (pelto) hyötymähän,
Lepikko lepeämähän.

- r. 21—24. Kaunihimman kauran kasvaa,
Tuopi otran oivallisen,
Sekä runsahan rukehen,
Paremmän terän tekewi.

29. Ilona ison koisfa.

58.

- r. 6. Lähenevi lähtöhetki.
17—18. Ken lie luo'un luowuttanna,
Niwoitun erottanunna,
Mielitieton temmannunna,
Walinnunna walfiani,
* Ken otti minun omani,
Ja walitsi walfiani,
Muien mustien seasta.
21—22. Was't' oli putfelle puhennut,
Heristynyt hiemumahan.

62.

- r. 4. Utfilta ulajawilta.

63.

- r. 13—16. Sitte syöwät liiat linnut,
Wiewät waiwaset warikset.

71.

- r. 1—2. Tunnettihin tuuwittaisfa,
Laulettihin liefuttaisfa.
5. Miin on niin olenki saanut.
9—10. Kun tulisi Tuonen Tuomas,
Mataissi Manalan Matti.

- r. * Tuli yksi Tuonen Tuomas,
Mateli Manalan Matti,
Hieffa Heikki heräskytteli.
18—23. Kyll' on kyitä käärmehiä
Apen paian kauluksiksi,
Manalla matoja kyllin
Kyhyn kirjokintahiksi.

72.

- r. 16. Huoli warren valmistanut.
27—28. Tuo Jumala Tuonen sulhot,
Tuonen sulhot, maan kosiat.
32—37. Appi ei paitoa anoişi . . .

73.

- r. 15—20. Waan vielä iällä tällä,
Tämän kymmenen kululla,
Ei oo tarwes tuhman tulla,
Siankärsien kävellä;
Kun ei tulle turpiammat,
Koriammat kofti käyne,
Ajane sinisatulat,
Siniwiitat wiilletelle,
Lulewi han Tuonen sulhot,
Marssi maan matala Matti,
Hieffa Heikki heräskyttäwi.
25—26. Tuonne'pa Tuonelaan meneuti,
Noille Tuonen sulhosille,
Manan poikien majoille,
Kalmalaisten kartanoihin.

75.

- r. 17. Ostaissi Turusta turkin.
* Toissi turkin Turun maalta.

78. *)

- r. 3. Kinta hieta hieputtele.
8. Kauan karwakasikkana.
13—16. Käynkö wuoen, wai yheksän,
Käynkö kaksi, wai kahdeksan.
21—22. Kuku kullat kulmiltasi,
Hopiaiset huuliltasi,
Alkanaiset alta kielen.

80.

- r. 13. Kewyt kanta keikutelko.
* Kerinkanta keikuttafo.
21. Rajakenttiin rakastu.

81.

- r. 7—8. Tuiville tupakkajuojan,
Oksennuksen olkiloille,
Hurjan housun huuhtojaksi,
Pahan paian sotkijaksi.
18. Waimostansa waihteileisi.
22. Jokiteille juohattaisi.

---

*) Katso I Kirja, 177 laulu.

82.

- r. 5. Kihlattu kiloksesänä.
9. Kaitihin noriperiä.
16. Kangasfoiwun kauneutta.
35. Taitan waстан warwifosta,
Lempiwastan liehautan.
36. Pyhän wirran pyörtehestä.
43—44. Panen kullat kulmilleni,
Sini silkki silmilleni.
53. Kilpakihlat kannetahan.

83.

- r. 9—10. Waan ole kiitetty Jumala,
Ylistetty yksi luoja,
Jopa nyt tällä kymmenellä,
Tämän kymmenen alussa.

85.

- r. 5—8. Kun ei Hassinen hakenut,
Pekan poika pois perinyt.
15—18. Menen neiti Määttälähän,
Dmin jalkoini osoan,
Olli Puuhakan owille,
Antin pojan puolisoiksi.

86.

- r. 39. Ihmiset ihoamahan.

88.

- r. 16. Keltun saksat saattelewat.
24. Lehvät heinän heittämättä.
30. Kantamani kannoillani.

89.

- r. 5—8. Ompa muita mustempia,
Tiellä terwasfantoloita.
12. Terwasfanto kauemmasi.
14. Terwasfanto kaunonemi.
18. Uuen linnan limppuseipä.

90.

- r. 6—7. Minä kaunis kauppoani
En löyä omilta mailta.

91.

- r. 9—12. Eipä luultu luopuwani,
Uškottu eroawani.
19—22. Lähen werka wieremähän,
Sametti samoamahan.
27—28. Pääni pääsky päästäntähän,
Heikko henkeni elolle.

92.

- r. 32—38. Enos' on hywä eleä,
Luona Vielisen pysyä,
Hyw' olla Dritwe'ellä,
Kaunis Kartiskan lahella,

Karttikan kaloja syöä,
Juoa otraista olutta,
Kiinnun piimeä piteä.

93.

4. Tuhmemmaksi tunnetahan.
6. Kehnommaksi kerskataan.
8—13. Kun mua hyvät sanoisi,
Parempaiseni panisi;
Wään panee pahemmat kaiffi,
Kehnompani kelläjäwi.
12. Sit' on winkiä wihampi.
19. Puhelee putelikanlat.
23—24. Mitä nio minusta mietti,
Kuita kuitenki sanowat.
28. Senpä he minusta saawat . . .
32—35. Tyhjä jäänehe jälle,
Jos kuinka saneltanehe.

94.

4. Sirki suotawa sriseni.

95.

2. Imeheksi naapurihin.
26—31. Elsdhön minun täheni
Hoppu huorilta katoko,
Puhe puuttuko afoilta,
Pakko pyöwelin paloilta,
Mure mustilta meroilta,
Suru suikin iltasilta.

97.

- r. 7—8. Suotta soimat nostettihin . . .
12—13. Sanottiin minunki ennen
Eyrjin syöwäni urohot.

98.

- r. 16—25. Ken mua kowan kofewi,
Tuli häntä turmekohon;
Ken mua pahoin panewi,
Wesi häntä wellokohon.
17. Kerran kertoeltawaksi.
18. Käynnä kohta konstimmašti.
20—21. Käy kuu sätkö säärtä myöten,
Tamma jalvoja taluen.
23. Yhenkään ylistäväksi.
24. Allemmaksi pään päniin.

99.

- r. 4. Kiehun kielikannmarissa.
7—8. Sanat päälleni sateli,
Puheet päälleni puteli.
10—11. Matin kanssa maanneheni,
Pelanneen Pekan keralla,
Ollin kanssa olleheni,
Lewänneen Lemetin kanssa.
25. Unen liian liifuttelin.

100.

- r. 30—31. Nousin kynnäsvarsilteni
Kukka kiroilemahan.

- r. 34—35. Missis näin warahin lauloit,
Mottelit aikasehen.

101.

- r. 11. Ennen herrän männyn terkän.
* E. f. kentiäni (siukoata).
- 13. Ennen palvelen patfasta.
15—16. Ennen lehtiä lepytän,
Kun lepytän lemmon naaran.
19. Tästä paikasta pahasta.
* Tästä paikassa pakanan.
21. Hyppäsin minä hyppyllä.

104.

- r. 13—14. Salasaaria salohon,
Karipäitä kaikin paikoin.

107.

- r. 25. Pyhäpaiat pyykitsewi.
* Pyhäpaitansa pesewi.
- 25—26. Pyhäpaiat pyykinnewi,
Arkipaiat annellewi . . .

108.

- r. 15—16. Puhu tulta Hien tuoma,
Saa walkia Lemmon saama.
22. Walkiata saamaseni.

109.

- r. 16. Kotkotin rokan perillä.

110.

- r. 10. Loffi=luotojen nenähän,
Lofit luowolle menewi,
Karille meren kalewat.
- r. 23—24. Solle haastaisin haluni,
Pakajaisin miel'pahani.
39. Olfiset kulaswesille.

111.

- r. 24. Tinanauloin (neuloin) tiffaeltu.

113.

- r. 4. Kalpehin (karphehin) kylän k. —
10. Kalasaunoilla sawustuin.

115.

- r. 27—28. Soille saatto saarehinen,
Souwutti (juohatti) joentakainen.

116.

- r. 13—14. Witsan wiaasta hakea,
Koiwun forpinotkelmosta.
17. Sa hoputa (hokea) housutuutta.

119.

- r. 4. Luotujansa lohtuttawat.
11. Minun mielikäöntöjäni.

- r. 16. Kalsut Kalman poikasille.
* Kengät kielen kättijälle.

122.

- r. 7—8. Tuli tulta Kuopiosta,
Sawon maalta sarkatanffi,
Sotahaitto heimikosta (helwetistä).

124.

- r. 1—2. Miten on mieli neien nuoren,
Mieli muien morsianten.

125.

- r. 14. Paula luotu lintufeni.
* Paula, laula lasten lintu.

126.

- r. 14—16. Jo kuulin kukahtawaksi,
Lempilinnun laulawaksi.

127.

- r. 3—4. Minull' on huolet kolmenlaiset,
Murehet monenfilaiset.
7. Kolmas keskellä syäntä.
10. Senpä pauloilla panisün.
16. Suullittelisün sukilla.
23—24. Se minun manalle wiepi,
Tuonelahan ennättäwi.

128.

- r. 4. Niemussahan reifahuwi.
9—10. Maassa mieleni makaami,
Alla warwasten asuwi,
Maassa mustina matoina,
Kirjawina käärmehinä.
12. Kurmessä nuhaelewi.
25. Kylä toivo kylpeneeni.
28. Waloin wanhoilla wesillä.

129.

- r. 12—16. Kanna karwasta syäntä,
Mie musta murehen tunnen,
Kannan karwahan syämen.

130.

- r. 8. Niwossa ajattelewi.
13—14. Ittupa ilona kurjan,
Huoli hoikan riemunani.
20—22. Ei siskon sininen silkki,
Ei emon käet kätewät,
Ei weikon punanen werka.
27. Minull' on itku iltatyönä.

131.

- r. 24. Mure mustia sanoja.
26. Manalainen mahtawuutta (mahtiloita).

132.

- r. 8. Kuni lauttoa lahoista.

133.

- r. 1—2. Mitä se tiwi titiset,
Mitä wuori waitarreat.
4. Sauhaisfa wähawäfinen.

134.

- r. 15—16. Ett' on pieni pyörittäjä,
Sauhaja wähawäfinen.

135.

- r. 1—2. Mitä kaitatat karitsa,
Kallatat kiven lapatta.

138.

- r. 10. Wiikuna wihittänehe.
12. Stetaan omille maille.
19—22. Arpa waan walehtelewi.

139.

- r. 17—20. Kun mie katson kirkonmäelle,
Kyll' on miestä kirkonmäellä,
Housu päällä horjumassa,
Wästi päällä wärijymässä.

141.

- r. 11—16. Toinen kun sanan sanowi,
Minä kaffi wastaalen;
Kun tulewi tuffahani,

- r.   Haparoimi hapstani,
Lukastani tuiverrutan,
Hapstistani haiiverrutani.

142.

- r.   2. Oma walta walfiampi.
4. Walta wierahan wilumpi.
* Wilufempi wieras walta.
7. Niin on orja orjuudessa.
17. Piteä minun pitäisi.

144.

- r.   9. Weikko osti paperipankon.
* Weli anto paperin ja pännän.
13. Sisäo osti silkkipankon.

148.

- r.   5—6. "Minne neito wettä kannat?" —
"Isolleni silmiwettä."
18. Mene siitä Pietarihin (kaupunkihin).

149.

- r.   5. Katsoin wierelle Wirtasalmen.
31—32. Kala suola sunpeniana,
Wesi suola suuruksina,
Sawu ilman saastutteli,
Katsku karkia kaotti.

154.

- r. 6. Pahat waiwät palttinalla.
 11—12. Mattsan marjan poimennalla,
 Punasilla puolukoilla.
 17—18. Ammun joutsenen joesta,
 Lammista lihawan linnun.

155.

- r. 12. Kun koira pahassa säässä.
 17—18. Harvoin orja lemmen saapi,
 Orja lemmen; wanki wallan,
 Ei minia millonkana,
 Pojan waimo polwenahan.

159.

- r. 5—12. Kuusi kuusista tupoa,
 Kaksi maitokammaria;
 On täällä tuhat tulinen
 Kuusi kuusisna tupana,
 Kaksi maitokammarina:
 Tie musta kotahan juoksi,
 Mittahan aho siliä.

160.

- r. 7—8. On täällä tuhat tulinen
 Satä sarwen kantajana.
 15. Senki sarwet sammalissa.
 27. Rärpäset käet kywitty.

162.

- r. 3. Taiten taimen kasvatella,
 6. Jkäville istumille.
 18—19. Namut aitan kynnyksellä,
 Puolipäivät porstuassa.
 21—22. Wiikkauet westiwellä,
 Ruukkauet kujoisten suisä.
 22. Ruutamet kujaluhilla.

163.

- r. 12—14. Särin siellä nisukakun,
 Siwelin siianlihoa,
 Wiilekselin woita päälle.
 16. Myytihin mä Myyrölähän,
 Myyrön pojan puolisoiksi.
 35—36. Karpion käen osalle,
 Riisipannin riskahutti.
 42—43. Halko haapanen käessä,
 Pittä keppi (witsa) pihlajainen.
 46—47. Missä on paha pietty,
 Pittä kanto kasvatettu.
 49. Kannen alla kasvatettu.

164.

- r. 25—32. Noin sano anoppi muori:
 ”Empä ennen mie miniinä
 Noin elessyt nuorempana,
 Kuunnellut kufon sanoja,
 Nousin kufon kutsumatta,

- r. Anopen anelematta.
Muut oli unta ottamassa,
Pere pitkänä pehuilla,
Mie jo keikuin keträlläni,
Wärkyin wärttinäisilläni.

165.

- r. 4. Piennä penkin istuntahan.
17—18. Tuosta sai toruaksensa,
Sananlaskussa sanoa.

166.

- r. 4. Huulet surwo huhmaressa,
Kielen pieksi petkelellä.
5—6. Poies potti uutimesta,
Njo waippansa alate.
* Poies potti peittehensä,
Ulos sänkynsä särötti.

168.

- r. 3. Waalit wakkian urohon.
5. Wiinan juoa wiiilletellä.

169.

- r. 6. Kulta kuiskuteltaessa.
32. Se minulle annettihin
Penkkipancko pöyäkseeni.
40. Michelässä ollessansa,

- r. Mintänä miehelässä,
Drijana anoppelassa.

170.

- r. 14. Weikon korjan wieriävän.
23—24. Anto appi aisanpäättä,
Anoppi awainperä.
83—84. Eip' on paistu lempileivät,
Eikä wehnäset wihiesty.
85—86. Weikon lapset lastuilla.
* Weikon lapset laulamahan.

171.

- r. 5—8. Ehtäsi emantunehen;
Korjasi kowalta työltä,
Päästi mieron huhmarelta,
Kihlasi kylän kivestä,
Kiisan warresta walitsi.
23—24. Loukusta jykein louffu,
Kannalta rasein karttu.
29. Kowat paikat kohteloista.

172.

- r. 4. Suuta hullalle tulutan.
8. Oma vanhempi wäfersi (osasi).

173.

- r. 21. Usein oma emonen.
28. Eikä kauhalla älyä.

174.

- r. 3—4. Minä tuutia nufutan,
Laitan last' unen refehen.
4. Tuuwitan unen refehen.

175.

- r. 21. Saiji liffaki lewätä.
23—26. Uui ulkona fysiwi,
Unen poika porstuaessa,
Kouffaawi owen takana,
Pausuwi lakehiffesta.
37—38. Maarian maksinta unta,
Pyhän pohratsan parasta.

177.

- r. 1—2. Tuuwitan tuhaisista lasta,
Kesällistä keikuttelen.
8. Mastonta maatetella.

180.

- r. 7. Punakuoren koirukosta.
11—12. Lasta pientä kättyessä,
Turwatonta tuntuksessa.
17—18. Luki on tullut wierahalle,
Wara toisen warmoille.
24. Lasapäähän tappelohen.

181.

- r. 18. Lapsi wanhemmatomaksi.
29. Neittä kasfikankiloista.

184.

- r. 6—8. Kirkonfirjan kantajaksi,
Esimullan vanhimmaksii,
Pohostan pohatimmaksii.
10. Kaiken kaupan katsojaksi.
14. Paperin pitelijäksi,
Luffarin luettajaksi,
Suuren suutun kaalajaksi,
Halki käwjäksi keräjän,
Jutun julki juoksijaksi.

189.

- r. 21—22. Kyll' oisi lynnän antajoita,
Lantarin taritsijoita.
24. Sakastihin saattajata.

190.

- r. 7—8. Purlakalle puolisoiksi,
Kammalle rakastajaksi.

191.

- r. 8. Tieä en teltutellesani.
11—12. Kenen pieksiä pesemi,
Kenen lyöä lykkeäwi.
12. Kenen lyöä lykkäelen.

192.

- r. 13. Lauti tamman tappakohon.
31—32. Hyw' on tyttö tynnempänä,

- r. Piikalapsi pienempärä;
Ei se miehille melua,
Eikä suutu sulhasille.

194.

- r. 14. Toista mointa muotowampi.

196.

- r. 6. Ei parane piikarikko,
Eikä waimonen wahinko.
17—18. Suolattoman suosittelä,
Lepytellä leiwättömän.

198.

- r. 12. Paremmanki pajittaja.
15—16. Ei ollut isoni syntä,
Eikä waltawanhempäni.
20. Mielipuoli mestasime.
22. Lieten terwan keittimehen.
* Wasten walfian sisähän.
35—36. Jo sainki mokoman muowon —
Warikselta warren otti,
Korpilta nenän forian.

202.

- r. 11. Wuotin wuikon Wirkiaistä (wihkeitä).
15. Weren muelta (pellolle) wetäjän.
22. Kohiti päätä kolkkasewi.

203.

- r. 4. Hiivus ei wisko wihtmalla:
7—8. Tuuti tukka tuulettaki,
Hiivus winku wihtmattaki.
12. Muhotellen muorillensa.
14. Nauratellen naisellensa.
15. Katsos meidän kantturoa.
23—28. Kun kofsa tuli tupahan
Tuli kun tykan wetäjä,
Näky kun näpistelijä,
Witsa wäännetty käessä,
Pitkä seiwäs olkapäällä,
Kohotettu koiwun latwa.
25—28. Wäätty witsa, kääty kattu,
Karsittu karanko käässä,
Kolotettu koiwun latwa.
32. Jän kaiken itkijätä.

204.

- r. 12. Konsti korjan kannellani.
28. Läävät läntämöisillani.
31. Jo tuosta joki tulisi . . .

205.

- r. 10. Uros uusi lainattihin.

206.

- r. 17—18. Multatukka myötänani,
Sawitukka saahkanani.

- r. 21—22. Mies on mulla mielipuoli,
Uros tuulenmiehellinen.
29—30. Alttinan kylän aikoille,
Polttinan kylän pojille,
Kelin riunoin neitosille.
36. Harjokset hajottelewi.

207.

- r. 11—12. Hullun hurstille ruwetko,
Wiinawillin waattehille.

208.

- r. 18. Wäsyn wärkin turjukselle.
* Wäsyn wainän wuotehelle.
20. Dlutjuomarin owelle.

209.

- r. 4. Eikä pyörrä pojan waimo.
6. Eynkä lykkeä kiveä.
30. Ei anota linnan alle.

210.

- r. 35. Käsi waatiwi waletta.
42. Sänkyhyn ufottomahan.

211.

- r. 35—36. Hopiatt' en huoli'kana (ammonkana).
Waskett' en warusta'kana.
48. Enkä wälttäissi wähättä.

213.

- r. 5. Konstill' on kowa rufama.
21. Kun on kihlat kuttarossa.

214.

- r. 9—15. Nai wanha nuoresta,
Meni nuori vanhalle;
Wanha tunkihen Turkuun,
Toi sieltä rätsinän;
Nuori sylki ja potkasi:
"Mene tästä lemmon wanha!"
29→30. Wanha tunkiin Turkuun,
Toi sieltä pletin (tsiepit).
* Wanha tunkihen metsään.
Toi sieltä karasen (witsasen).
31. Mko nuorta napsutella.
33—36. Ele kulta kulmaseni,
Ele simpsufilmiseni!
Mie sun hattaras pesen,
La juon hattarawetesi.

Muutammat kertomat joka wärsyn wäliin leipo lei lo
t. lele pu pu t. leile pu.

216.

- r. 11—14. Soisin fontaista pihoa . . .
24. Pitarit piwassa wiertä.

218.

- r. 11—14. Wenäläiset weikkoani,

- r. Wenakot sšarinani,
Kylän naiset tyllinäni.

219.

- r. 6. Oman kufon kuuluwille,
Oman pihan rikkaille,
Oman läen tukkumille,
Oman toiran haukkumille.
18. Suoa wettä wirsun alla.
- * Kopehesta wettä pida.
20. Pifarista pintotinta.
- * Kultakupista olutta.

220.

- r. 1—3. Niin on niin minun emoni!
Kaswattit kanoja paljon,
Koko joukon joutsenia.
10. Toisen kanto Karjalahan.
15. Tappo tauti Karjalassa.

221.

- r. 8. Wartalooni walsutteli.
12. Kaswot kaitti kalwennehet.

222.

- r. 1—2. Toisnpa polonen toiwoin,
Toisin mie kätesin kälkö.
6. Meren lintuna lipua.
10. Toisin käw' minun kätchen.

- r. 29—30. Kasfikantohin käwiisi,
Kiwikköihin kierrähtäissi.

223.

- r. 1. Dhoh minua poloista.
4—5. Jouwuiin puille pyörtäwille,
Warwulle wapisewille.
7—10. Kunne puu pyörrähtelewi,
Warpa waapahutteleksen,
Sinne pyörrähän jälestä . . .
25—29. Weikoitsi we'en kaloille,
Armahaksi ahwenille;
Siellä forsa suojeleksen,
Lawin lapset laajeleksen,
Siika suutani siuwui.
29. Siika päätäni sitowi.
35. Siisar syöpi siikasna.
35—36. Siikoina siisaret syöpi,
Weikkoni we'en kaloina.
38. Iso suurina kaloina.

224.

- r. 1—6. En itte ifoni maita,
Enkä maammoni majoja,
Mait' en weikon wierettele,
Enkä siltoja siisaren;
Itken kurja kulkuani,
Raukka rannan juoksuani (kiertoani).

226.

- r. 16. Niinkun puola puolityppi.
18. Lawi taaton tanhuilla.
23—24. Koti muilla koppeloilla,
Kartano kanoilla muilla.
24. Kartano we'en kaloilla.
29—32. Usuntoni on aukehilla,
Katoxfeni kankahalla,
Hongifossa huoneheni,
Pirttini petäjifolla.
35—36. Meren aallot aittanani,
Mereri waahet waippanani.

228.

- r. 4. Penin arwossa aleni.

229.

- r. 9. Wäsy korpien wälillä.
15. Pässst päätäni punowi.

231.

- r. 3. Sulhasten syänten syöttö.
10. Saksan saunafarsinasfa.

232.

- r. 15—17. Pilwiä punasen taimon
Namuhettellä iässä,
Lännessä lähellä illan.
19. Kesälintuna lipusi (liwahti).

- r. 22—23. Katsos nyt minun katalan
Toista toimittaa pitäwi.

233.

- r. 2—3. Piita pilvipäiviniäni,
Laps' emoni lattialla.
20. Joka toiran kohmaella.

234.

- r. 6. Kehnon kauran kaswajaksi.
14—15. Kun ma nousin, notkot nousi,
Kun ma astuin, maat aleni.
18. Waapukainen warwitolla.

236.

- r. 1. Läkän tästä roualahan.
4. Wasfiista wajoa (wako) myöten.
12. Hyvä wuosi wierahaksi.
14. Laitarit lafetteleksen.
25—26 Tulla Turun neitosten,
Saaha Saksan morsianten.
41. Leitari tahtoo leikin lyöä.
59. Pesemist' on pyöräpöyät.
73. Millä maksan rouan palkan.
81. Anna mulle nuori sulho.
91—92. Nuori sulho saatiin,
Nuori ja soria sulho.
93. Ylene, ylene armas roua.
* Alene, alene armas roua.

237.

- r. 6. Lainsin tallaellakseni.
19. Keikun kellarin perässä.

238.

- r. 1—2. Soita'pas foria forsa,
Nannan joutsen rallattele.

241.

- r. 1. Tunne tyttönen minulle.
3—4. Tälle Juwan junkkarille,
Koto Savon sankarille.
8—10. Yks' on tuolla wehtasuolla,
Toinen silwe'kankahalla,
Kolmansi kotona aitta.
12. Siin' on wehtoja sisässä.
14. Sihen on koottu silpehiä.
* Siin' on partkia sisässä.
16. Siin' on tyhjeä sisässä.
18. Kolme kalan kylkilunta.
23—31. Kaks' on lehmeä minulla:
Yks' on sääski, paarma toinen.
Sääski woilta säästösämpi,
Paarma maiolta parempi.
23—34. Kolm' on ruunoa minulla:
Yksi tõi, lutikka toinen,
Kolmas kirppu kipperöinen.
Tõi on niistä taitawampi,
Kirppu paljo lapperampi,
Lutikka se lutteroinen.

244.

- r.   1.   Ei ole heikillä (heikolla) hewoista.
          9.   Ne on lyhwen lylleröitä.
          18.   Sekä polstarit punaset.
          33—34.   Ukka ei arttia wetäisi,
                  Laps' ei leipeä anoişi.

245.

- r.   4—5.   Njaisin ma naisin (naisien, naisi-) maalle
                  Ja naisin netosta kolme.
          9—10.   Itse nuorta naurattaisin;
                  Wanha töitä muistelesi,
                  Raatoja rakentelesi.

248.

- r.   6.   Häjy toisen tähtehille.
          *   Tuoni toiste nainehelle.
          13.   Lämpimämpi lehtowieri.
          13—14.   Leppeämpi lepän kylki,
                  Ei kun lesken wuotehella.
          16.   Tuoni toisin ottajalle.
          17—24.   Lempo lesken lepyttäwi,
                  Ennen naiun naurattawi;
                  Leski lyöpi leikistäki,
                  Nappajawi naurustaki —
                  Jo on leski leikin lyönyt,
                  Pitänyt ilosen illan.
                  Pehmiämpi koirun pehko,
                  Kun on lesken käsiwarşi.

- r. 28. Ennen maatum maaniteltti.
29—30. Ennen saan kiweltä kielen,
Maain paaelta pakinan,
Ennenkun lesken leufaluusta.

249.

- r. 4. Keko kellon täytehininen.
19. Kuisuttelen, lausuttelen.
23—24. Sulhaselle suitkarille,
Mufamalle muikarille.

250.

- r. 1. Mitä tässä mietitähän.
10. Raimon korwat kaihkaileita.
23. Köyhän miehen kattilassa.

251.

- r. 2. Sanfaiifinen kasaffa.
16—18. Sen kynnän kylän ahoja,
Mieron peltoja wakoan.
18. Tyttärille työnnättelen.

252.

- r. 31—32. Wieras kynti suuret konnut,
Wieras niitti suuret niityt.
33—34. Mie kynnän kiwifoloja,
Rakentelen raunioita.
* Minä raukka raunioita,
Aholiewettä ajelen.

- r. 36. Lepivöitä leikkaelen.
41. Wisfoan Wiron saloille.

253.

- r. 4. Kannalla rahankulija.
8—9. Heitin hentuet sanani
Wiron piikojen piwolle.

257.

- r. 2. Ämmät äyffyhä äherti.
8. Kanan lapset karsinasta.
12. Lefferitti leflattaisiin.
21—22. Piteleisin kaitfi pitat,
Joka lesken liikuttaisiin.

260.

- r. 1. Monesf on majaan maannut.
8. Minun koiion kohta'ani.
* Wassten muita waiwasta,
Muita tuomia emosten.
17—18. Järäjäwi järwen rannat,
Wasstoawi waaran rinnat.

262.

- r. 3—4. Tuosta karniista kanaansta,
Einkistäpä kiiisastani.
12. Wieretti oman wereni.

264.

- r. 9—10. Kun tämä kannettu katowi,
Tämä lapsi lanfiawi.
13—14. Kävä ison tulewi,
Kun poika poies menewi.

265.

- r. 11—12. En silloin kuzille kuole,
En riuwu piharikoille.
17. Kaunis rauan falskehesen.

266.

- r. 4. Hyllää hywä werensä.
31. Kivikölle kiiättävät.

267.

- r. 12. Dman linnan lintti- (liina-) päitä.

270.

- r. 12. Wirren työlle työlähälle.
15—16. Laulaen sanat sikiivät,
Soittaen somatti wirret.
20. Lausupaaelle langetamme.
28. Sormet sormien wälihin.
34. Huomenemme huopeheksi.

272.

- r. 6. Kaunihista kammariista,
Naulalta hopehijelta.

- r. 8. Cormet soittajan tapahan.
9—10. Anna kuulua kujilla,
Kajahella kankahilla.

273.

- r. 12. Kauniilta kalakuvulta.
16. Kurjan kuiferrellesfani.

274.

- r. 4. Pauleleisin lammin lummin,
Merem lummin liirettäisin.
28. Tuiki tylmät kirweheni.

275.

- r. 8. Wiisi wirren alkajalle.
10. Rinta ei raswoitta rimaha.
* Rinta raswatta ritise.
12. Pikarini pisteleisi.
18. Tungen tallin tunkiohon.

276.

- r. 7. Zaaria taritta'isi.
19—20. Laki lankei laulajalta,
Kulku kuivo kuffujalta.

277.

- r. 2. Oksat karsin, tien ojennan (tienohista).

278.

- r. 9. Mies weretön wierettelen,
11. Wieriltä werettömiltä.
* Lenoilta lihattomilta.
12—13. Ilman iltani kuluffi,
Wähän päiwän wietteheksi.
17. Otetuita luottehia.
25. Laulut ei lakohon kaau,
49. Kalatuutta Kaufomieli.

279.

- r. 3—4. Paillista laulajata,
Kujillista kuffujata,
Wierellistä wirkkajata.
5—8. Ei ole näisfä näitä nähty,
Näitä nähty, näitä kuultu,
Lakkipäitä laulajia.
12. Päästä kun päiwän kaffarasta.
15—16. Niinkun kahta kanteletta,
Kolmia koan-owia.
37. Kun aika toisfn tulewi.

280.

- r. 10—11. Omat laulut laittamani,
Omat tieltä tempomani.
15—16. Katajoišta kaffomani,
Hieromani heinikošta.
18. Laſſa lammaſten keralla.

- r.   * Mustan Muurikin jälessä,
          Kimmon kirjawan perässä.
          * Mustan lehmosen jälestä,
          Kirjawaihen kintereestä,
          Balkiaisen waatiesta.
- 21—22. Kirjawan kiven simulla,
          Paaen paksun pallialla (lappialla),
26. Lausehet wetenä wieri.
28. Sowittelin sommelolle.
32. Kuppihin kuparisehen.

281.

- r.   9—10. Toisin wirteni wilusta,
          Laulut kaikki pakkasesta.
12.   Petäjäisen pöyän päähän.
- 27—28. Otetaan oluttupihin,
          We'etähän wiinan luoksi.
34.   Lakiainen lappakohon.
- * Kurkkihirsi kuwatkohon.
56.   Hywät herrat hellitellä.
- 61—68. Laulelenpa, taitelenpa,
          Laulelen hywänki wirren,
          Kelwollisen kellittelen,
          Kaunihinki kalluttelen,
          Weän wirttä, kun wetosta,
          Laulan kun latua myöden,
          Suusta kun sulan kynästä,
          Päästä päiwän kaffarasta.

282.

- r.   1—2. Kätkämästä laulamahan,

- r. Saakama sanelemahan.
8. Entä loihutulaulajoita.
19. Sinä synnyit syylingsissä.
26. Waan en julkia kylässä.
28. Piiat pilkkana pitävät.
- 31—32. Ei huoli hotarin poika,
Hotarill' on huonot housut.
- * Ei huoli tämä hotari,
Piä ei piivoista lukua.
- 35—36. Ompa nauru naisillaki,
Sekä pilkka piioillaki.
- * Kyllä tieän naisten naurun,
Naisten naurun, piian pilkan.
38. Nawan alla, päällä polwen,
Keskellä sitä wäliä.
46. Eikä kullku kuitta juokse.

283.

- r. 34. Meren waahet waattehiksi.
58. Pojalle punaset pufsut,
Kengille rewon kypärin.
70. Allit aitan lattialle.
86. Muutan mullan tonkijaksi.
89. Niinpä sä laulat lorpottelet,
Kun jokonen juoksettelee,
Niinpä suusta surkiasta,
Kun on petran hännän alta,
Niinpä päästä paljahaasta,
Kun on tuumasta fiwestä.

287.

- r. 10—11. Niin joisin joka olen,
Joka kannun kallistaisin.
20—21. Olipa meitä oivat weljet,
Me olimma oimoweljet.
25. Lefferinki leflatimma.

288.

- r. 6. Työsti lytkiä tytärtä.
7—8. Kuusin markoin mallattappa,
Laalterin humalanaula,
Paras waino waskitengan.

289.

- r. 4. Wiikommatfi wirkiawän.
* Ketelikfi fertiawän.

290.

- r. 31. Käykämespä kellarihin,
Kaapasfame kannarissa,
Olutpuolikon puheella,
Wiinatynnyrin tykönä.
32. Puteliista purpotinta.

291.

- r. 2. Tiesin tietä käyessäni.
14. Wiinan karstu (karttu) kartanolle.

293.

- r. 4. En pahanen paimen ruffa.
7—8. Sepän pihtiä pitänyt,
Sepän waritta walfottanut.

294.

- r. 2—4. Sanottiin minun polosen
Syönehen siwut sioilta,
Lallikoita tappanehen.
8. Sus' syököön kylän sikoja.
15. Kawertelen kaalinpäitä.

298.

- r. 1. Muut istu ilotupihin.
7. Mie musta murehissani.
9. Muut fengäsfä käimeröiwät.
11. Minä wirsusfa witelen (wipelen).
16. Rauhtana ylenkatsottu.
* Ja paikat pahasti pantu.
24. Sekä apan ahwenia.

299.

- t. 1. Lirti, lirti, tengan löysin.
3. Wanhan ma akasta annoin.
* Wanhan annoin waiwasille.
* Wanhalla taloen waihoiin.
1—6. Liriti, liriti, tengan löysin,
Tengalla orosen ostin,
Drosella otran tymnin.

- r. 9. Tuosta sain sata keloä.
27—30. Minä jäini yksinäni,
Niinkun poltettu petäjä . . .

301.

- r. 4. Kangastansa katselewat.
5. Antti armas waariseni.

303.

- r. 3. Kuulin lümpehen lujaksi.
7—8. Kuikahime lümpehelle,
Lumme ei se luottanumita.
8. Ei ollut lujasfa lumme.

305.

- r. 14. Riporihman fiertämättä.
18. Kerran töisen kellistellä.
21. Korppien kotisioille.
33—34. Saapi korvit kofta luoa,
Saapi lintuset lihoa.

308.

- r. 5. Kolmansi toruja waimo.
6. Kyllä mie' pahašta pääsen.
10. Wenehen tullella poltan.
15. Heposen hukille syötän.

309.

- r. 8. Poltin paian palttinaisen.
25. Nurin nutun ompelowi.

310.

- r. 2. Kauan Saksan kaupungissa,
* Olin kauan kaupungissa.
3—5. Otettiin minun omiani,
Valittiin walfiani,
Naittiin parahat piiat . . .
11—12. Minulle mustat ja wihaset,
Eytöt kehnot, kelwottomat.
19—20. Leppä puhu leppymistä,
Paju puhu painumista,
Naitapuu rakastamista.
20. Osannut omenapuuhun.

311.

- r. 2—5. Naittiin wihanen waimo,
Otettiin aisan taitto,
Weettiin weräjän wörsti.
14. Koan kokka, saunan sälwa.

312.

- r. 4. Woi myn ruuna puurakkani.
12. Sait walskin (wanhan) walehtelijan.

313.

- r. 1—4. Pahoin tein polonen poika,
Nain naisen pahantapasen.
12. Silmiänsä wääristellen.

317.

- r. 4. Pani Paawon tyttärihin,
13—16. Tulin turkan naineheksi,
Kalton kaupan tehneheksi.
20. Dikein ei omat eläjät.

318.

- r. 2. Hewosesfa käyessäni.
11—12. Heitti jo piikaset piännän,
Waimot pääni walfasennan.

319.

- r. 20. Epatoiksi (epatuksi) ennen muita.
31—32. Nurin katso nurkkamuorit,
Dikein ei oma emäntä.

321.

- r. 6. Willawarsan waiwoistani.
18. Kirkkoherra kiusoami.

322.

- r. 3—4. Maaten on unesta kelpo,
Paeten paikasta pahasta,
Syöden hempuruofasiista.
22. Kylät kaikki kynnäpäitä.

324.

- r. 2. Satu talwella tapahtu.
7. Rauan kirkkahan kishahan.

- r. 12. Surman läntihin hewoset.
 23—24. On nyt miestä miekan alla,
 Sulhoa sotaaseisä.
 26. Wingunma wilussa säässä.
 30. Miehät melkikaunehissa.
 34—35. Jos immet ilon eläisi,
 Kasvapää on kalketellen.
 39—40. Kaikki lesket leffumalla,
 Nuoriset murehetonna.

325.

- r. 6. Kylä kyllin saaneheksi.
 9. Wettä weioni suloa (sulowi).
 20. Tuolla laajan lapsueni.
 21—22. Tuonen toufoja panewi,
 Kalman maita kyntelewi.
 32. Weljen pojän polwenahan.
 44. Naulat waskesta panetin.
 49. Nauat rintohin rakettu.

328.

- r. 18. Jalot jaamat karsittihin,
 Pilot, pilkat westettihin.
 21. Poikitse joka purosta,
 Joka joen pohjasesta,
 Warsin waltaki jo'ista.
 22—23. Niitä juoksi nuoret miehet,
 Miehät riskit ripsutteli.
 24. Hewoset hifowe'essä.

- r. 31. Berty wempeleen takoa.
36. Matkoilla majakat tehtiin.
48. Kun kohoisi huomenkoite.

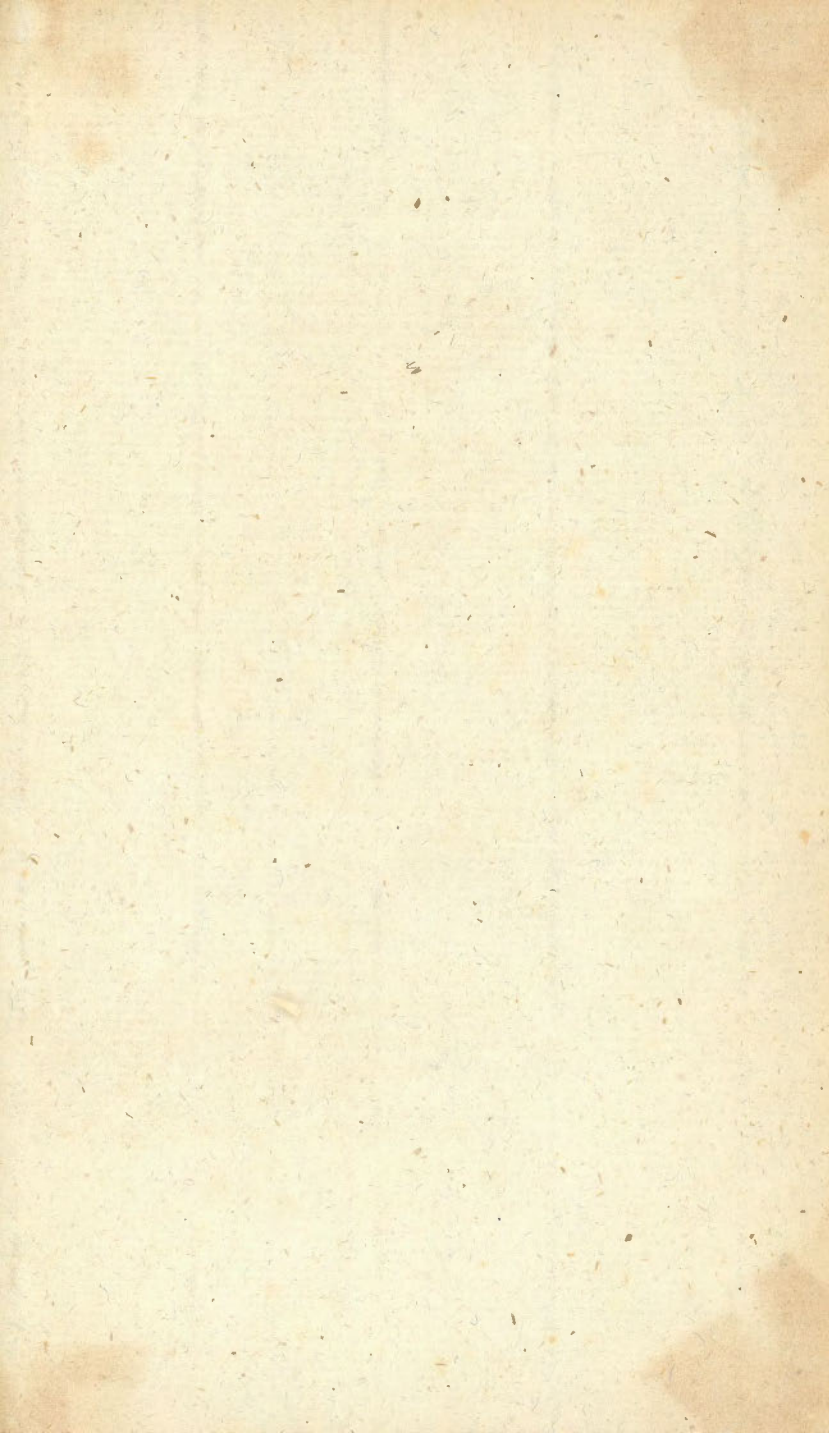
329—354.

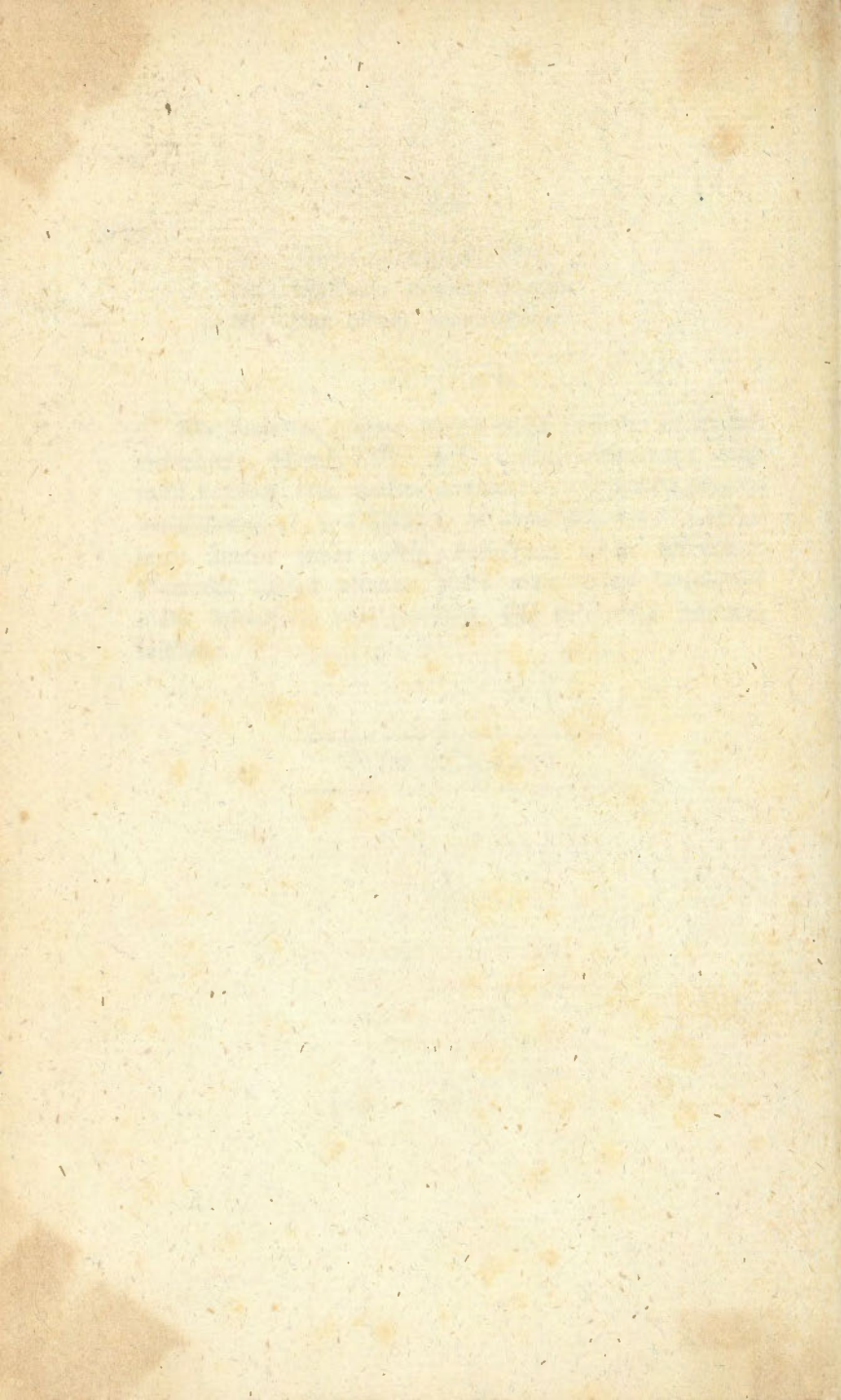
Metsämiesten lauluja löytyy paljo kansassa ja moneen eritapaan. Nämät 329—354 olemma ainoastaan näytteeksi panneet, sillä niinkun jo I:mäisen kirjan alkulauseessa mainitsimma (k. s. LXXIV), ne ynnä useampain sotalaulujen kanssa eivät oikein kuulu'kaan tähän kokoukseen. Samaista syystä olemma myös waimowäen karjalaulut tästä kokouksesta pois jättäneet, sillä neki usein sekaumat loihduun.

Toisen kirjan loppu.

Bv

Hki

SkS

Toim

3

(1840)

106 007 5500

